

U d d r a g

af

Ronne Byraads Forhandlinger

i

Maret 1881.

Ronne.

Trykt hos Fr. C. Kieffer.

1882.

Scannet 2016 af Jesper Vang Hansen

U d d r a g

af

Rønne Byråds Forhandlinger

i

Maret 1881.

Rønne.

Trykt hos Fr. C. Kieffer.
1882.

Fortegnelse

over

Medlemmerne af Byraadet, de kommunale Udvalg,
Kommissioner, Inspektioner og Ombud m. v.
(gjældende fra Januar 1882.)

Magistraten:

Byfoged B. C. B. Olivarius, R*, Borgmester.

Byraadet:

Borgmesteren, Formand.

Den større Deel, valgt paa 6 Aar til Januar 1888:

Lærer O. Kofod,

Landinspektør H. M. Kofod,

Bygmester Math. Bidstrup,

Kjobmand N. S. Brandt,

— H. Chr. Lund;

Isenfræmmer Chr. Bihl,

Lieutenant J. Stender.

Den mindre Deel, valgt paa 6 Aar til Januar 1885:

Skoleinspektør A. Hjorth, DM.,

Kjobmand N. M. Harboe,

Kjobmand A. P. Ellebye, jun.,

Skomager J. B. Hansen,

Kjobmand J. Riis,

Bager H. B. M. Didriksen,

Fabrikant Chr. Wolffsen.

Sekretær:

Sagfører Janus Olsen.

Kommunale Udvalg.

For Havnebæsenet:

Borgmesteren, Formand,
 Kjøbmand N. P. Ellebye,
 — H. C. Lund,
 — N. S. Brandt,
 Bygmester Math. Bidstrup,
 Bager H. P. M. Didriksen,
 Kaptain, Toldkontrollør Raabye, DM.

Havnefoged: -

N. Holm.

For Kasse- og Regnskabsbæsenet:

Borgmesteren, Formand,
 Skoleinspektør Hjorth,
 Kjøbmand Brandt.

Ræmner:

Sagfører Janus Olsen,

For Fattigbæsenet:

Lærer D. Kofod, Formand,
 Stomager Hansen,
 Fajancefabrikant Wolffsen,
 Bager Didriksen,
 Lieutenant Stender.

Fattigforstandere:

Valgte for Treåret:

1.	Distrikt: Bager H. A. C. Ipsen,	1881—83.
2.	„ Snedker Chr. Bang,	}
3.	„ Snedker P. A. Jespersen,	
4.	„ Detailh. Aug. Lindtner,	}
5.	„ Maler S. Bidstrup,	
6.	„ Bager M. Møller,	1882—84.
7.	„ Pumpemager P. A. Svendsen,	1881—83.
8.	„ Dreier P. A. Hjorth,	1882—84.
9.	„ Stræder P. C. Holm,	}
10.	„ Kjøbm. M. C. D. Henriksen.	

Sekretær og Regnskabsfører:

Sagfører Janus Olsen.

Bestyrer af Fattiggården:

S. H. Lorenzen.

For Skolebæset:

Rjøbmand Ellebye, Formand,

Bygmester Math. Bidstrup,

Stomager Hansen.

Skolens Lærere og Lærerinder:

Førstelærer N. Hjorth, DM., Inspektør,

Lærer J. Kofod, tillige Klokker og Kirkesanger,

" B. Andersen,

" D. Kofod,

" E. Nsmussen,

Lærerinde, Fru M. Kofod,

" Frøken A. Lund,

" " A. Raabye,

Organist E. Madsen, Lærer i Sang,

Maler B. Chr. Haslund, Lærer i Gymnastik.

For Brolægnings- og Veibæset:

Landinspektør Kofod, Formand,

Skoleinspektør Hjorth,

Bager Didriksen.

Teknisk Konsulent:

Landmaaler, Forstkandidat E. Jespersen.

For Gadebelysningen:

Iftenræmmer Pihl, Formand,

Rjøbmand Lund,

Lieutenant Stender.

For Stoben:

Henfremmer Bihl, Formand,
 Kjøbmand Harboe,
 Landinspektør Koføed.

Tilsynshavende:

Forstkandidat Jespersen.

Stovfoged:

Chr. Jensen.

For Sogehuset:

Kjøbmand Harboe, Formand,
 Henfremmer Bihl,
 Skoleinspektør Hjorth.

Inspektør og Regnskabsfører:

Dreier N. Wille-Hoyer.

For Kønne Hospital eller Bohns Stiftelse:

Borgmesteren, Formand,
 Formanden for Fattigudvalget,
 Lieutenant Stender.

Kommissioner, Inspektioner, Ombud o. desl.**Vigningskommissionen:**

Den større Deel, valgt paa 3 Aar til August 1882:

Pastor C. Hasle, Formand,
 Kjøbmand Aug. Ellebye,
 Fajancefabrikant J. P. Andersen,
 Bognmand P. Rasch,
 Toldassistent H. C. Lund,
 Fisker H. Kjøller.

Den mindre Deel, valgt paa 3 Aar til August 1884:

Bager D. B. Didriksen,
 Kjøbmand B. Kønne,
 Amtsforvalter J. S. Lütken,
 Væderhandler M. V. Lyster,
 Snekker P. H. Snekker.

Overligningskommissionen:

(udnævnt paa 3 Aar fra 15. Januar 1881.)

For Rønne:

Herredsfoged P. B. C. Petersen.

Suppleant:

Kjøbmand Cand. phil. P. Hertel.

Bygningskommissionen:

Bygmesteren, Formand,

Brandinspektøren,

Bygmester Math. Bidstrup,

Fabrikant Wolffsen,

Murer H. Johnsen,

Fabrikbestyrer H. O. Blem.

Bygningsinspektør:

Forstikandidat Jespersen.

Brandkommissionen:

Politimesteren, Formand,

Brandinspektøren,

Fabrikant Wolffsen,

Kjøbmand Brandt,

— Riis.

Brandinspektør:

Tømmermester J. C. Belle.

Sundhedskommissionen:

Politimesteren, Formand,

Fyhtus, Overlæge Zahrtmann, R*,

Kjøbmand Riis,

Fabrikant J. B. Samson,

Smed H. Ipsen,

Kalkfabrikant N. B. Koføed.

Stolekommissionen:

Sognepræsten, Formand,

Landsinspektør Koføed,

Amtsforvalter J. C. Vütten.

Kirkeinspektionen:

Sognepræsten, Formand,
Borgmesteren,
Kjøbmand Harboe.

Kirkeværge:

Skibsreder J. N. Curdtz.

Indkvarteringskommissionen:

Borgmesteren, Formand,
Fabrikant Chr. Wolffsen,
Kjøbmand Riis.

Som valgt af Kommandantskabet:

Lieutenant Bohn.

Valgbesthyrelsen for de kommunale Valg:

Borgmesteren, Formand,
Lærer D. Kosob,
Kjøbmand Ellebye.

Medlem af Valgbesthyrelsen for 4de Landssthingskreds:

Borgmester Olivarius.

Til at deeltage i Sessjonen:

Lieutenant Stender,
Kjøbmand Riis.

Til at drage Omsorg for Sneekastningen:

Politimesteren,
Kjøbmand Lund,
Stomager Hansen.

Kommunale Medisorer:

Herredsfoged Petersen, | Valgte for 6 Aar til
Oberst W. F. S. v. Johansen, R*. | April 1887.

**Til at lede Paakjendelsen af Udsættelserne til Kom-
munens Regnskaber:**

Skoleinspektør Hjorth.

Bestyrelsen for de Fattiges Kasse:

Skoleinspektør Hjorth,

Taffeluhrmager Joh. N. Espersen,

Jernstøber H. Wichmann.

Valgte for 3 Aar,
til Juli 1884.**Til at give Indberetning til Kapitelstartens Fast-
sættelse:**

(Lov 16. Februar 1866 § 1.)

Konsul J. Rasch. Valgt for 3 Aar til Februar 1884.

**Burderingsmænd ved Udlaan af Umhyndiges og andre
under offentlig Bestyrelse staaende Midler:**

(Lov 19. Marts 1869 §§ 2 og 3.)

Forch. Tømmermester, Kaptain D. S.

Nielsen,

Tømmermester, Brandinspekt. J. C. Belle,

Muurmester H. B. Johnsen,

" J. H. Dahl,

Kjøbmand N. P. Colberg,

Volsbruger P. H. Koføed.

Valgte for
3 Aar til
31. Marts
1884.**Bandsynsmænd:**

(Lov 23. Mai 1880 § 6.)

Brygger J. B. Gad, Formand,

Volsbruger P. H. Koføed,

Partifulier M. B. Marker.

Suppleant:

Partifulier H. N. Engel.

Valgte den
20. Oktober
1880.**Hegnsmænd:**

(Lov 6. Marts 1869 § 14.)

Kjøbmand Colberg, Formand,

Partifulier M. B. Marker,

Skibsreder J. B. Folkmann.

Burderingsmænd:

(Lov 25. Marts 1872 § 13.)

Volsbruger P. H. Koføed,

Bogmand N. Bihl,

Skibsreder Folkmann.

Strandskismænd:

(Lov 23. Januar 1862.)

Jernstøber Wichmann,
 Stibærheder Folkmann.

Jordboniteringsmænd:

(Lov 4 Juli 1850 § 5.)

Bygger Gad, Formand,
 Lieutenant P. H. Rasch,
 Partifulier H. A. Engel.

**Medlem af Forligskommissionen for Ronne Kjøbstad
og Vester Herred:**

(Lov 4. Marts 1857 § 3.)

Bager og Kaptain L. R. Wichmann. Valgt for
 6 Aar til 31. December 1887.

**Kommissionen for Bedømmelsen af frivillige Svende-
prøver:**

(Kgl. Regulativ af 20. August 1864 §§ 5 og 7.)

Byfogden, Formand.

Meddommere:

For Blikkenslagere:

Blikkenslager Th. Bossin,
 Kobbersmed R. F. Sørensen.

For Bødlere:

Bødker Chr. P. Thomsen,
 — Peter Lindahl.

For Dreiere:

Dreier A. Bille-Hoyer,
 — P. A. Hjorth.

For Raret- og Hjulmagere:

Bognfabrikant B. F. Knudsen,
 Raretmager J. P. Petersen.

For Kleinsmede:

Kleinsmed J. Ipsen,
 — C. F. Hammer.

For Grobmede:

Smed H. P. Sode,

— J. J. Bohn.

For Malere:

Maler Th. Spelling,

— J. Bidstrup.

For Murere:

Murer J. H. Dahl,

— C. H. Lau.

For Snedkere:

Snedker B. A. Jespersen,

— B. H. Snedker.

For Tømrere:

Tømmermester J. C. Belle,

Bygmester Math. Bidstrup.

For Uhrmagere:

Taffeluhrmager J. N. Esperisen,

Uhrmager J. C. Jensen.

For Bogbindere:

Bogbinder L. Hoyer,

— N. Jeppesen.

For Sadelmagere:

Sadelmager L. C. Brandt,

— N. J. Rømer.

For Skomagere:. . . . .
Skomager J. P. Hansen.**For Stræddere:**

Strædder H. P. Marcher,

— N. P. L. Petersen.

Byraadets Forhandlinger.

Mødet den 12. Januar.

1. Til Efterretning fremlagdes:

- a. Skrivelse fra Indenrigsministeriet om, at det under 31. f. M. har approberet Udstyknngen af Snekter H. J. Hjorths Ejendom Matr.-Nr. 6 af Bygrunden i 2 Parceller.
- b. Skrivelse fra Amtet, at Indenrigsministeriet under 30. f. M. har, for 3 Aar fra den 15de d. M. at regne, udnævnt Herredsfoged P. V. C. Petersen til Overligningskommisfair for Rønne Kjøbstad og Kjøbmand, Cand. phil. P. Hertel til Suppleant.

2. Andragender fra Landmaaler Jespersen til Indenrigsministeriet om Udstykning af Snekter Hans Møllers Enkes Eiendom Matr.-Nr. 733 af Bygrunden i 7 Parceller og af Kjøbmand John Sonnes Eiendom Matr.-Nr. 217 a af Markfjorderne i 2 Parceller.

Anbefalede.

3. Andragende fra Johanne Jensen om, at Byraadet vil overtage Bestyrelsen af et af Skibsfører Hans Under Engel og hans Søster Kirstine Engel ved Testament af 6. Juli 1866 stiftet Legat for værdige og trængende Sømænd og Sømænds Enker paa Bornholm, stort 4000 Kroner.

Byraadet vedtog at erklære sig villigt til at overtage Legatets Bestyrelse.

4. Det paa Budgettet for Aaret 1880 til Understøttelse af Trængende opførte Beløb af 400 Kroner vedtoges det at udbetale til Bestyrelsen for de Fattiges Kasse for af samme i Forening med Bestyrelsen for den heri Byen bestaaende Understøttelsesforening at uddeles til Trængende i Vinterens Løb.

5. Til Medlem af Landsthingsvalgbestyrelsen for indværende Aar gjenvalgtes Borgmesteren.

Mødet den 26. Januar.

1. Til Circulation afgaves:

- a. Uddrag af Horsens Byraads Forhandlinger samt af Horsens Kjøbstads kommunale Regnskaber for Aaret 1879.
- b. Et af det statistiske Bureau udgivet Skrift: Kommunernes Indtægter og Udgifter samt Kapitalstatus i Aarene 1870 til 1874.

2. Til Efterretning fremlagdes:

- a. Skrivelse fra Indenrigsministeriet om, at det under 22. d. M. har approberet Udskiftningen af Maler C. Mogensens Eiendom Matr.-Nr. 336 af Bygrunden i 2 Parceller.
- b. Fortegnelse fra Vigningskommissionen over de Forandringer, som Kommissionen i Henhold til indkomne Klager har foretaget i Vigningen af Formue- og Leilighedsstat, hvorefter Staten for 20 Skattehvers Bedkommende er nedsat med 269 Kr. 10 Ore.
- c. Regnskab over Indtægt og Udgift for de Fattiges Kasse i Rønne for Aaret 1880.

3. Fortegnelse fra Kæmneren over resterende Skolemulkter for December Maaned 1880.

Det vedtoges at anmode Amtet om Afsoningsordre.

4. Andragende fra Landmaaler Jespersen til Indenrigsministeriet om Udskiftning af Marskandiser Ole Schous Eiendom Matr.-Nr. 1149 a af Bygrunden i 2 Parceller.

Udbetales.

5. Andragende fra Guldsmed Georg Kolling til Justitsministeriet om Tilladelse til ved Ombygning at maatte forøge det bebyggede Areal ved hans Eiendom Matr.-Nr. 485 b saaledes, at Eiendommen faaer 634 □ Alen bebygget og kun 234 □ Alen ubebygget Grund.

Unbefalede.

6. Andragende fra Bognmand Peder Therkelsen Schougaard til Justitsministeriet om, at den til Delingen af hans Eiendom Matr.-Nr. 439 fornødne Dispensation fra Bygningslovens § 21 maa blive meddeelt uden de af Ministeriet ved Resolution af 19. November fastsatte Betingelser.

Det vedtoges at slutte sig til Bygningskommissionens Erklæring.

7. Andragende fra Snekker Chr. Vang om at faae overladt et lille Grundareal udfør hans Eiendom Matr.-Nr. 322 af Slagtergade for ved Stedets Ombygning at opnaae en bedre Retning af Gaden.

Bevilgedes for den i Grundtaxten fastsatte Betaling af 83 Ore pr. □ Alen, imod at han selv afholder Omkostningerne ved Arealets Opmaaling og Udstykning samt Adkomstens Berigtigelse.

8. Andragende fra Landmaaler Jespersen om at blive tilstaaet et Extrahonorar for Tilshynet med og Ledelsen af Byens Brolægningssarbejder forrige Aar, navnlig fordi der blev udført endeel flere Arbejder end oprindeligt paaregnet, og fordi han i Anledning af Tilshynets Overtagelse har maattet anskaffe et nyt Nivelleringsinstrument, som har kostet 90 Kr.

Udsattes.

9. I Anledning af, at Sparekasseloven har bestemt, at Sparekassens Revisorer ikke maae udnævnes af Sparekassens Bestyrelse, anholder Bestyrelsen for Bornholms Spare- og Laanekasse i Rønne om, at Byraadet for Fremtiden vil overtage det Hverv at udnævne eller bestikke Revisorer for bemeldte Sparekasse, og om, at der herom maa optages fornøden Bestemmelse i Sparekassens Vedtægter.

Byraadet vedtog at paatage sig det omhandlede Hverv.

10. Frøken Hanne Krum andrager om fra førstkom-
mende 1. Mai at blive fritaget for Bestillingen som Lærer-
inde ved Borger-skolen og om at blive tilstaaet en aarlig
Understøttelse af Kommunens Kasse i Betragtning af, at
hun nu har udført den nævnte Bestilling i 35 Aar.

Det vedtoges at indsende Andragendet til Amtsskole-
direktionen og anbefale, at Andragerinden bevilges Afked-
s. Forbindelse hermed vedtoges det at indstille til Amtss-
skoledirektionen, at Underviisningen i Haandgjerning
for Fremtiden overdrages til dem af Lærerinderne, i hvis
Klasse dette Fag er optaget, forsaavidt de dertil ere villige,
imod at de derfor tillægges den Godtgjørelse, som Frøken
Krum herfor tidligere har oppebaaret.

Sagen om Understøttelse til Frøken Krum gaaer til
anden Behandling i næste Møde.

11. Andragende fra Jomfru Matea Ipsen om, at Be-
stillingen som Lærerinde i Haandgjerning ved Borger-skolen
maa blive hende overdragen efter Frøken Krums Fratrædelse.
Udfattes.

12. Andragende fra endeel Beboere om, at der maa
blive lagt en Kloak fra Staalegade over Lille Torv, Torve-
gade, Store Torv og Pistolstræde til Havnen, da Kende-
stenene mange Gange ikke kunne optage Vandet, og det i
Frostveir, selv ved flere Gange daglig Dphugning af Kende-
stenene, ikke er muligt at holde disse aabne.

Byraadet seer sig ikke istand til, for Tiden, at bevilge
det Ansøgte.

13. Rønne Kirkeinspektion henstiller, at Stolepladserne
paa Gulvet i Kirken for Fremtiden frigives, imod at Kom-
munen overtager at tilsvare Kirken, hvad denne derved vil
miste i aarlig Indtægt.

Sagen overgaaer til anden Behandling og til Cirkula-
tion i Mellemtiden.

Mødet den 9. Februar.

1. Til Medlemmerne ombeedes Udtag af Amtsrådets Forhandlinger i Mødet den 29. Novbr. f. A.

2. Til Efterretning fremlagdes:

a. Skrivelse af 26de f. M., hvorefter Indenrigsministeriet efter over Sagen at have brevvevlet med Kirke- og Underviisningsministeriet meddeler Samtykke til, at den Rønne Hospital eller Bohns Stiftelse tilhørende ubebyggede Grund, Matr.-Nr. 526 a af Bygrunden, for en Kjøbesum af 3300 Kroner overdrages til Rønne Kommune til Brug for Borgerstolen, samt til at Restbeløbet af den i Genhold til Kirke- og Underviisningsministeriets Resolution af 25. April 1865 opsparede i Rønne Sparekasse indstaaende Fond, der nu udgjør c. 2230 Kroner, anvendes til deelviis Afgjørelse af Kjøbesummen.

b. Ekstrakt over Havnens Indtægter og Udgifter i Oktbr. Kvartal 1880.

3. Fremlagdes Rønne Havns Regnskaber for Aaret 1880.

Til kritisk at gennemgaae Regnskaberne valgtes Hr. Profurator Lund, Partikulier Sommer og Brandinspekt. Belle.

4. Havneudvalget indstiller, at der indgaaes til Indenrigsministeriet med Andragende om Efterbevilling af 76 Kr. 34 Ø. og 60 Kr. 22 Ø., hvormed Havnens Budget er overstredet for Aaret 1880 henholdsviis paa Konto 6 „Nye Arbejder“ og paa Konto 9 „Anstæffelse af Redskaber og Inventariegenstande“.

Bifaldtes.

5. Til anden Behandling forelaae Fruen Krums Andragende om at blive tilstaaet en aarlig Understøttelse, naar hun til 1. Mai efter 35 Aars Virksomhed fratræder Bestillingen som Lærerinde i Haandgjerning ved Borgerstolen.

Bevilgedes en Understøttelse af 100 Kroner om Aaret under Forudsætning af, at Ministeriet dertil meddeler Samtykke.

6. Andragende fra Bestyrelsen for Kønne Haandværker- og Industriforening til Justitsministeriet om Bevilling til i Forbindelse med den Industriudstilling, som agtes afholdt heri Byen i førstkommende Juni Maaned, at foranstalte en Bortlodning af saadanne paa Udstillingen fremstillede Gjenstande, som de tilfaldte Dommere maatte finde præmieværdige, for navnlig at skaffe Udstillerne Afsetning paa saadanne Ting, som ikke henhøre til de mest almindelige Brugsartikler.

Unbefalede.

7. Fra det statistiske Bureau forelaa til Udfyldning Schema til Beretning om Høstens Udfald heri Byen i Maret 1880.

Det vedtoges at anmode Kapt. Tobiasen og Avlsbruger P. H. Koføed om at udfylde Schemaet.

8. Brolægningsudvalget indstiller, at der iaar maa anvendes et Par Hundrede Kroner udover det til Steenflugning paaregnede Beløb af 300 Kroner, for paa den Maade at skaffe Arbejde til endeel arbejdsløse Personer.

Bevilgedes.

9. I Henhold til Brolægningsudvalgets Indstilling vedtoges det at anskaffe et Nivelleringsinstrument til Kommunen til Brug ved Brolægningsarbejderne.

Mødet den 23. Februar.

1. Til Circulation afgaves Uddrag af Nyborg Byraads Forhandlinger i Maret 1880.

2. Til Efterretning fremlagdes:

a. Skrivelser om, at Indenrigsministeriet har approberet Udstykningen under 5. d. M. af Bognmand P. Th. Schougaard's Eiendom Matr.-Nr. 439a af Bygrunden i 3 Parceller og under 19. d. M. af Snekter H. Møllers Enkes Eiendom Matr.-Nr. 733 af Bygrunden i 7 Parceller.

b. Skrivelse om, at Marineministeriet under 31. f. M.

har tilladt, at Rønne Havns østre Havnesyr maa forandres saaledes, at det istedetfor som nu at vise grønt Lys herefter viser rødt Lys.

- c. Indenrigsministeriets Skrivelse af 5. d. M., hvorved det af Byraadet vedtagne Overslag over Rønne Havns Indtægter og Udgifter i Aaret 1881 tilbagesendes forsynet med Paategning om i Overeensstemmelse med § 16 i Lov om Kjøbstadkommunernes Styrelse m. v. af 26. Mai 1868 at have været forelagt Ministeriet.
- d. Skrivelse af 5. d. M., hvorved Indenrigsministeriet meddeler Tilladelse til efter en af Ingeniør Berg udarbejdet Plan at foretage en Udbedring af Rønne Østhavns vestre Mole samt en Ombygning af den tilbagestaaende Deel af dens nordre Bolværk, saaledes at der af bemeldte Arbejder, der ere anslaaede at ville medføre en Udgift af ialt 42600 Kroner, i indbeværende Aar udføres Ombygningen af den tilbagestaaende Deel af det nordre Bolværk og Forstærkningen af det vestre Bolværks nordre Deel i en Længde af 30 Fod, hvortil antages at ville medgaae et Beløb af c. 7000 Kroner. Ministeriet fremsender en Afskrift af Vandbygningsdirektørens Erklæring over Sagen og tilføier, at Byraadet, forinden Arbejdet paabegyndes og de dertil fornødne Materialier anskaffes, maa konferere herom med den tilsynshavende Ingeniør ved Havnen, Ingeniør Otterstrøm, samt at der i det Hele vil være at tage fornødent Hensyn til de af Vandbygningsdirektøren fremsatte Bemærkninger.
- e. Meddelelse fra Overligningskommissionen, at den under 17. d. M. har holdt Møde for at afgjøre tvende Besværinger fra Kjøbmand Jensus Holm og Bognmand M. Jensen angaaende den dem for Aaret 1881 paaligende Formue- og Leilighedsstat.

Kommissionens Kjendelse lyder paa:

- 1) at det med Hensyn til Klagen fra Kjøbmand S.

Holm vil have sit Forblivende ved den af Vigningskommissionen foretagne Skatteansættelse.

2) at Bognmand M. Jensens Skatteindtægt, der af Vigningskommissionen var anslaaet til 2800 Kr., nedsættes med 500 Kroner, saa at han af 2300 Kroner vil have at svare i Skat for Aaret 1881 et Beløb af 105 Kr. 80 Ø.

f. Den under 7. d. M. udfærdigede allerhøieste Stadfæstelse paa Fundats for „Stibsfører Hans Ancker Engel og Søster Kirstine Engels Legat“ til Fordeel for værdige og trængende Sømand og deres Efter paa Bornholm.

3. Indenrigsministeriets Cirkulære af 19. f. M. om inden 1. Mai til det statistiske Bureau at indsende en Oversigt over Kjøbstadkommunens Indtægter og Udgifter i Aaret 1880, affattet efter det Schema, som ved Indenrigsministeriets Cirkulære af 21. September 1868 er foreskrevet for Kjøbstadkommunernes Marsoverslag, saaledes at saavel Hovedkonti som Underkonti medtages, og ledsaget af en Oversigt over Kommunens Formue og Gjæld.

Ræmneren vil have at udarbejde de omhandlede Oversigter.

4. Andragende fra Landmaaler Jespersen til Indenrigsministeriet om Approbation paa Udstykningen af

Muurmester C. H. Laus Eiendom Matr.-Nr. 545 af Bygrunden i 3 Parceller,

Profurator Petersens og Sagfører Olsens Eiendom Matr.-Nr. 894a af Bygrunden i 3 Parceller,

Ablsbruger A. Laus Eiendom Matr.-Nr. 81 af Markjorderne i 2 Parceller.

Anbefales.

5. Andragende fra Baadebygger Værild Rosoed til Justitsministeriet om Tilladelse til at belægge et Brædeskuur, som han agter at opføre paa sin Eiendom Matr.-Nr. 72, med Tagpap. Bygningskommissionen havde ikke anbefalet det Ansøgte.

Det vedtoges at slutte sig til Bygningskommissionens Erklæring.

6. Barbeer Carl Johan Dagmeyer Larsen, der under 21. f. M. har erholdt Indenrigsministeriets Tilladelse til ved Siden af sit Borgerstab som Barbeer at maatte vinde Næringsbeviis til Detailhandel heri Byen, anholder om Byraadets Ubefaling paa et Andragende til Indenrigsministeriet om at faae den meddelte Tilladelse forandret saaledes, at han istedetfor Næringsbeviis paa Detailhandel maa løse Næringsbeviis som Værtshusholder.

Da Andrageren indgav Ansøgning om Bevilling til at drive Detailhandel, anbefalede Byraadet ikke samme og kan endnu mindre anbefale nærværende Andragende.

7. Stribelse fra Sanglæreren ved Borgereskolen, Organist Allin, om, at han er befordret til Organist ved Kirkerne i Næstved og skal tiltræde denne Bestilling i Begyndelsen af Marts Maaned.

Det vedtoges at indstille til Amtsstoledirektionen, at Postens Besættelse stilles i Bero, indtil Organistposten ved Rønne Kirke er besat.

8. Amtet anmoder om Byraadets Erklæring i Anledning af, at Udvalget for Næstkov Fattigvæsen har begjæret Holland-Falsters Stiftsamtis Resolution for, i hvilken Kommunes Kirkebog det bliver at notere, at Former Morten Rasmussens Hustru den 7. f. M. under et midlertidigt Ophold i Næstkov har født et Barn.

I Genhold til Fattigudvalgets Indstilling vedtoges det at erklære, at Familien er forsørgelsesberettiget heri Kommunen, men at man formener, at det ommeldte Barns Fødsel vil være at notere i Kirkebogen for Nyhjøbing paa Falster, da Moderen efter de foreliggende Oplysninger maa anses at have fast Ophold i denne Kommune.

9. Det vedtoges at tilskrive Ingeniør Otterstrøm om, hvorledes der vil være at forholde ved Udførelsen af det af Indenrigsministeriet approberede Havnearbejde.

10. Fremdeles vedtoges det at andrage Ministeriet

om, at Arbeafgiften af den Kapital, som Skipper H. A. Engel og hans Søster Kirstine Engel have skænket til et Legat til Fordeel for værdige og trængende Sømænd og deres Enker, maa blive nedsat til 1 %.

11. Efter at have cirkuleret foretoges paany Sagen om at ophøre med Salget af Stolepladserne paa Gulvet i Kirken.

Under Forudsætning af, at Indenrigsministeriet dertil meddelede Tilladelse, vedtoges det at erklære sig villig til at erstatte Kirken det Tab i Indtægter, som denne vil lide ved at frigive Stolesæderne paa Gulvet i Kirken.

Mødet den 9. Marts.

1. Til Cirkulation afgaves:

- a. Udtog af Holbæk Byraads Forhandlinger i Maret 1880.
- b. Overslag over Viborg Kjøbstads Indtægter og Udgifter for Maret 1881 og Vigningen af Formue- og Leilighedsaffekten i Viborg Kjøbstad for Maret 1881.

2. Til Efterretning fremlagdes:

- a. Skrivelse om, at Indenrigsministeriet under 26. f. M. har approberet Udstykningen af Matr.-Nr. 1149 af Bygrunden, tilhørende Marskandiser D. Schou, i 2 Parceller.
- b. Skrivelse af 1. d. M. fra Amtsskolelediktionen, at den Intet har imod, at den ved Organist Allins Befordring ledigblevne Sanglærerpost ved Rønne Borger-skole forbliver henstaaende vakant, indtil en ny Organist er beskikket, imod at der i Mellemtiden paa anden Maade drages Omsoarg for Sangunderviisningens Udførelse i Borger-skolen.
- c. Skrivelse af 1. d. M. fra Amtsskolelediktionen om, at den Intet har at erindre imod, at Underviisningen i den med Borger-skolen forbundne Haandgjernings-skole, som er bleven ledig ved Fruen Hanne Krums Fra-trædelse, ordnes saaledes, at Underviisningen overdrages til de ved Skolen ansatte faste Lærereinder, i hvis Klasse Haandgjerning er optaget, forsaavidt de dertil

ere villige, imod at der tillægges dem den samme Godtgjørelse, som Frøken Krum tidligere herfor har oppebaaret.

3. Til Erklæring forelaae tvende Andragender fra Landmaaler Jespersen til Indenrigsministeriet om Udflytning af H. P. Bidstrups Bygningsforretnings Eiendomme Matr.-Nr. 426 c og 426 f af Bygrunden, hver i 2 Parceller, og af Bogtrykker Trydes Eiendom Matr.-Nr. 537 af Bygrunden, ligesledes i 2 Parceller.

Anbefales.

4. Fra Dhr. Dampmøller Tobiasen og Aalsbruger P. S. Kosoed forelaa i udfyldt Stand det fra det statistiske Bureau modtagne Schema til Beretning om Høstens Udfald heri Byen i Aaret 1880.

Det udfyldte Schema vil være at indsende til Amtet.

5. Fyrbøder Christian Peter Pedersen anholder om, deels at Byraadet vil anbefale et Andragende fra ham til Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet om, at Halvdelen af Betalingen for hans aandsvage Datter Anna Margrethe Pedersens Ophold i Idiotanstalten paa Gl. Bakkehuus maa, for Aaret fra 1. April d. A. til 31. Marts 1882, blive udredet af det paa Finanteloven til Understøttelse for aandsvage Børn opførte Beløb, deels at Byraadet for nævnte Aar vil udrede den ene Fjerdepart af Betalingen, da han selv som ubemidlet Arbeidsmand er ude af Stand til at udrede nogen Deel af samme.

Andragendet til Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet vedtoges det at anbefale, hvorhos det bevilgedes, at en Fjerdepart af Betalingen udredes af Kommunens Kasse.

6. Andragende fra Gartner Petersens Enke om at faae overdraget et lille udfor hendes Eiendom Matr.-Nr. 321 beliggende Grundstykke.

Kunde ikke bevilges.

7. Andragende fra Bestyrelsen for Dampskibsselskabet om, at der maa blive tilstaaet de Skibe, som indkomme

hertil fra de andre Havne paa Bornholm for at overlæsse deres Ladning til de her hjemmehørende Dampskibe, en Sættelse i Havneafgifterne her, saaledes at disse blive nedsatte til Halvdelen af den tarvmæssige Afgift, naar Skibene beviislig indkomme fra Havne herpaa Den og have erlagt Afgift paa Stedet, hvorfra de udgik, samt om yderligere Sættelse i Lodspengene for Selskabets Skibe. Havneudvalget indstiller, at den første Deel af Andragendet bevilges, og at Lodspengene for Selskabets Skibe nedfattes fra 5 til 3 Ore pr. Ton og kun erlægges en Gang om Ugen for Ind- og Udgaende, uanset hvormange Gange det samme Skib i en Uge maatte løbe ind og ud.

Det vedtoges at andrage Indenrigsministeriet om de af Havneudvalget foreslaaede Forandringer i Havne- og Bro- samt Lodstaxten.

8. Andragende fra Kjøbmand H. Dreier om indtil videre at blive fritagen for at levere Petroleum til Byens Gadelygter af Hensyn til Skibsfartens vedvarende Standning. Afsløges.

9. Af det paa Budgettet for Aaret 1881 til Understøttelse af Trængende opførte Beløb vedtoges det i Anledning af Vinterens Vedvaren at udbetale 200 Kroner til Bestyrelsen for de Fattiges Kasse for af samme i Forening med Bestyrelsen for den heri Byen bestaaende Understøttelsesforening at uddeles til Trængende.

10. Det vedtoges at anmode Partikulier Sommer, Adjunkt Koefoed og Brandinspektør Belle om at indlede Forhandlinger med de paagjældende Grundeiere om Kjøb af den Grund, som er nødvendig til Flytningen af den søndre Spadserevei.

Mødet den 23. Marts.

1. Til Efterretning fremlagdes:

- a. Skrivelse fra Amtet af 14. d. M., at Rønne Kjøbstad ifølge den af Amtsraadet i sidste Møde tagne Beslutning om Udskrivningsbidraget til Amtsrepartitionsfonden for Aaret 18⁸¹/₈₂ vil have at udrede 6646 Kr. 96 Ø. samt 3 Kr. 90 Ø. pr. Td. Hartkorn.
- b. Meddelelse fra Skolekommissionen, at Førstelærer Hjorth, Klotter Kosob og Lærer O. Kosob have overtaget Sangundervisningen i Borgeriskolen under Vakancen i Sanglærerposten.
- c. Skrivelse af 22. d. M. fra Skolekommissionen, at Lærerinderne Fru Kosob og Frøken Lund ere villige til at overtage Undervisningen i Haandgjerning paa Borgeriskolen, hver i sin Klasse.
- d. Foreløbig Beretning fra Brolægningssubvalget om den i Vinteren 18⁸⁰/₈₁ udførte Steenslagning.

2. Fortegnelse fra Ræmneren over resterende Skolemøtter for Februar Maaned.

Det vedtoges at anmode Amtet om Afsoningsordre.

3. Til Erklæring forelaa et Andragende fra Landmaaler Jespersen til Indenrigsministeriet om Udskykning af Gjæstgiver H. S. Bidstrups Eiendom Matr.-Nr. 7a af Bygrunden i 2 Parceller.

Unbefalede.

4. Fra Udvalget for Rønne Hospital eller Bohns Stiftelse forelaa Forslag til Fundats for det for Morten Hansen Bohn og Hustru Karen Lauridsdatters Stiftelse eller Rønne Hospital substituerede Legat til Fordeel for Trængende i Rønne Kjøbstad.

Afgaves til Circulation.

5. Andragende fra Oberst H. P. Marker om, at Vandafløbet fra den af ham beboede Gaard maa blive saaledes forandret, at Vandet kan faae behørigt Aflob.

Henvistes til Brolægningssubvalget.

Mødet den 6. April.

1. Til Efterretning fremlagdes:
- a. Skrivelse fra Indenrigsministeriet om, at det under 26. f. M. har approberet Udstyknngen af Eiendommen Matr.-Nr. 894 a af Bygrunden i 3 Parceller.
  - b. Skrivelse fra Indenrigsministeriet om, at det under 26. f. M. har approberet Udstyknngen af Murer C. S. Laus Eiendom Matr.-Nr. 545 af Bygrunden i 3 Parceller.
  - c. Indenrigsministeriets Skrivelse af 23. f. M., hvorved samme meddeeler Samtykke til, at Byraadet paa Kommunens Vegne til Regulering af Slagtergade deels afhænder et Areal, stort 18 □ Alen, af bemeldte Gade til Forening med Matr.-Nr. 322 af Kjøbstadens Bygrund, deels erhverver et Areal, stort 3 □ Alen, af samme Eiendom, saaledes at den derved indbundne Kjøbesum, 12 Kr. 45 Ore, indbrages under Kjøbstadens Kapitalformue.
  - d. Indenrigsministeriets Skrivelse af 17. f. M., hvorefter Ministeriet Intet haver at erindre imod, at der af Kommunens Kasse tilstaaes Frøken Hanne Krum fra den 1. Mai d. A. at regne, fra hvilket Tidspunkt hun fratræder Stillingen som Lærerinde i Haandgjerning ved Byens Borgerstole, en livsvarig Understøttelse af 100 Kr. aarlig.
  - e. Indenrigsministeriets Skrivelse af 8. f. M. om, at Ministeriet efter Omstændighederne Intet finder at erindre imod, at Udgiftsposterne 6 „Nye Arbejder“ og 9 „Anskaffelse af Redskaber og Inventariegenstande“ i Overslaget over Rønne Havns Indtægter og Udgifter i Aaret 1880 ere overskredne med henholdsvis 76 Kr. 34 Ø. og 60 Kr. 22 Ø.
  - f. Meddelelse fra Indenrigsministeriet, at samme har tilstillet Krigsministeriet det af Byraadet indgivne Andragende om, at der fra Krigsministeriet maatte blive

														Forandringer ved ældre Bygninger.	
Paa bygninger.				Halvtags- bygning			Udh. til Baanh.		Facader.		Duttsindretning.	Storstene.	Vinduer, Døre, Latriner, Gange m. v.		
Paa Baanh.		Paa Ladebyggn.		med Ilofted.	uden Ilofted.	a adent Stuur.	Stk.	Fag	Stk.	Fag.					
Stk.	Fag.	Stk.	Fag												
	14	"	"	27	8	2	"	"	8	58	3	60	40		
	5	"	"	14	10	3	6	22	9	55	2	55	48		
	8	"	"	20	11	6	8	35	5	12	1	54	55		

2. Til Erklæring forelaae tvende Andragender fra Landmaaler Jespersen til Indenrigsministeriet om Ud-
stykning af Bager H. P. W. Dibriksens Eiendom Matr.-Nr.
536 a af Bygrunden i 3 Parceller og af Kjøbmand N. P.
Solbergs Eiendom Matr.-Nr. 215 a af Martjorderne i 3
Parceller.

Unbefalede.

3. Om Dispensation fra Bygningsloven forelaae end-
videre til Erklæring 3 Andragender til Justitsministeriet,
nemlig fra:

- a. Arbeidsmand Hans Peter Steffensens Enke om Til-
lædelse til ved Ombygningen af hendes Sted Matr.-Nr.
611 at maatte forøge det bebyggede Areal fra 69 til
93 □ Alen, skjøndt Eiendommens ubebyggede Areal
derved indskrænkes til 64 □ Alen.
- b. Udsæbruger Jørgen Peter Riis om Tillædelse til at
maatte opføre en 58 □ Alen stor Tilbygning til hans
Eiendom Matr.-Nr. 481 a, skjøndt Eiendommens be-
byggede Areal derved forøges til 1438 □ Alen, og det
ubebyggede indskrænkes til 1067 □ Alen.
- c. Snekker Jørgen Mogensen om Tillædelse til at opføre
en 34 □ Alen stor Tilbygning til hans Sted Matr.-Nr.
382, uanset at Eiendommen da faaer 597 □ Alen be-
bygget og kun 482 □ Alen ubebygget Grund.

Unbefalede.

4. Havneudvalget indstiller, at Ombygningen af den
tilbagestaaende Deel af Østerhavns nordre Bolværk samt
Udbringningen af den vestre Moles nordre Deel i en Længde
af 30 Fod udføres iaar for Havnens egen Regning og
under Havnesfogdens Ledelse, dog saaledes at Ingeniør D.
Berg antages til at forestaae den tekniske Ledelse af Kai-
murens Opsørelse, og at de fornødne Tømmermaterialier
anskaffes ved Licitation.

Bifaldtes.

5. Havneudvalget fremsender de af Ingeniør D. Berg
udarbejdede Planer og Overslag m. v. til en Ophalings-

bedding ved Havnen, lydende paa en Beføstning af 61,000 Kr., og indstiller:

- a. at man ansøger Ministeriet om Approbation paa Planer og Overslag og om Tillabelse til, at Arbeidet udføres til næste Aar;
- b. at hele Arbeidet udbydes i Entreprise, og at Vicitation afholdes, saasnart Planen er approberet af Ministeriet;
- c. at man ansøger Ministeriet om Tillabelse til at optage et Laan til Havnen under Kommunens Garanti paa 100,000 Kr. til Bestridelse af Udgifterne ved Udførelsen af fornævnte Arbeide og Udbringningen af Nørhavns vestre Mole.

Afgaves til Circulation.

6. Havneudvalget fremsender et Andragende fra Konsul S. S. Colberg som Kommissionær for nogle fremmede Skibe om Forandring af Havne- og Broartens Bestemmelse i § 7, at Skibe, som forblive henliggende over 6 Uger, skulle svare en Tillægsafgift af 4 Dre pr. Ton for hver Uge, som derefter hengaaer, med Erklæring, at det ikke kan tilraade, at den saa nylig vedtagne Havne- og Broart søges forandret i den omhandlende Henseende.

I Henhold til Havneudvalgets Oplysninger vedtoges det at svare, at man ikke finder Anledning til i den nævnte Henseende at søge nogen Forandring i den for nylig vedtagne Havne- og Broart.

7. Efter endt Circulation forelaa til anden Behandling det af Udvalget for Rønne Hospital udarbejdede Forslag til Fundats for det for Morten Hansen Bohns og Hustru Karen Lauritzbatters Stiftelse eller Rønne Hospital substituerede Legat.

Forslaget bifaldtes, og vedtoges det at ansøge om Stadfæstelse paa Fundatsen, dog saaledes, at de nuværende Hospitalstøner beholde den Understøttelse, som de nu have, saa at der foreløbig kun uddeles saamange Legater, som der derefter bliver Renter tilovers til.

8. Ingeniør T. A. English fremsender en Kopi af en

Overeenkomst, der er indgaaet med flere Byer heri Landet og det Scandinaviske Gas-Compagni, og forespørger, om Byraadet ønsker at entrere med nævnte Selskab paa lignende Betingelser angaaende Rønne Kjøbstads Belysning og Forsyning med Gas. Selskabet forbeholder sig herefter Eneret i 25 Aar og forlanger en Godtgjørelse af 25 Kr. om Aaret for hver Bygte med en Brændetid af 1200 Timer om Aaret.

Afgaves til Circulation.

9. Bestyreren af Rønne høiere Pigeskole, Translatør Jørgensen, henstiller til Byraadet, at Enkefru P. Holms og Handelsagent P. Holms Døttre beholde den dem tillagte Friplads i Skolen endnu et Aar.

Bevilgedes.

10. Andragende fra Lauritz Hansen om Tilladelse til at tage Leer til Raasteen i Stranden mellem Jernstøber Wichmanns Grund og den saakaldte Kjømpeløkke.

Affloges.

Mødet den 20. April.

1. Til Medlemmerne ombejles Udtog af Aantsraadets Forhandlinger i Mødet den 4. Marts 1881.

2. Til Erklæring forelaae tvende Andragender fra Landmaaler Jespersen til Indenrigsministeriet om Udstyknings af Snekker H. G. Pedersens Eiendom Matr.-Nr. 208 af Bygrunden i 2 Parceller og af Lærer D. Rosfods Eiendom Matr.-Nr. 498 af do. ligeledes i 2 Parceller.

Anbefaledes.

3. Efter at have cirkuleret foretoges atter det fra Ingeniør T. A. English paa Scandinavisk Gas-Compagnies Vegne fremkomne Tilbud om Anlæg af et Gasværk heri Byen og om Byens Forsyning med Gas.

Det vedtoges at indhente Oplysning om Prisen paa Gas andre Steder og navnlig desangaaende at tilskrive Ingeniør Windfeld-Hansen.

4. Andragende fra Værtshuusholder Hansen og Stomager L. B. Marker om, at Drainingsledningen igjennem Bistolstræde maa blive istandsat, da Vandet nu trænger ind i Kjælderen i deres Eiendomme.

Det vedtoges at svare, at Brolægningssubvalget alt har truffet Foranstaltning til at faae Ledningen i Orden.

5. Andragende fra Bogtrykker Tryde om at blive tilstaaet Erstatning for den Grund, som han af sin Eiendom Matr.-Nr. 894 vil afstaae til Udvidelse af Krystalgade.

Det vedtoges at indhente Bygningskommissionens Erklæring.

6. Havneudvalget tilbagesender det af endeel Stibsrehedere m. Fl. indgivne Andragende om yderligere Udvidelse af Havnen med følgende Erklæring:

I Anledning af, at Byraadet har begjæret Havneudvalgets Erklæring over det hermed tilbagesølgende med 98 Understrifter forsynede Andragende fra endeel Stibsførere m. Fl. om en yderligere Udvidelse af Havnen, tillader Udvalget sig at meddele Følgende:

Allerede i Begyndelsen af dette Aarhundrede har Tanken været henvendt paa en Udvidelse af Havnen i den Retning, som omhandles i Andragendet, og paa hofølgende Kort over et projekteret Havneanlæg fra 1813 findes Anlægget paa Kevet assat. I Aaret 1846 duffede Planen, som det vil sees af medfølgende Kort fra den Tid, atter op, men opgaves atter paa Grund af manglende Pengemidler til Anlæggets Fuldførelse.

Hidtil har man stedse søgt at udvide og forbedre Havnen i et saadant Omfang, som Havnens og Byens økonomiske Vilkaar kunde taale, og som det af hofølgende Dpgjørelse vil sees, er der i Aarene 1848—1880 anvendt til Havnens nødvendige og uopsættelige Udvidelse og Uddybning det efter Byens Størrelse og Hjælpeliber betydelige Beløb af over en halv Million Kroner. Endvidere vil vær i Løbet af et Par Aar medgaae c. 100,000 Kroner til nye Arbejder, som ere vedtagne. En

høderligere Udvidelse, som den i Andragendet omhandlede, anseer Udvalget imidlertid besvaret for meget ønskelig, og man maa derfor ganske slutte sig til det i Andragendet anførte og anbefale Sagen til Byraadets bedste Forsorg.

Opgjørelse

over, hvad der er anvendt til Rønne Havns Udvidelse og Uddybning i Marene 1848—1880.

	Nye Arbejder	Dpmuddring
	Rdl.	Rdl.
3 Maret 1848 c. . .	10,000	"
1849 c. . .	2,737	1,756
1850 . . .	"	1,055
1851 . . .	"	1,951
1852 . . .	"	1,722
1853 . . .	"	731
1854 . . .	11,124	163
1855 . . .	19,525	"
1856 . . .	21,920	"
1857 . . .	14,945	"
1858 . . .	4,900	"
1859 . . .	1,419	"
1860 . . .	"	802
1861 . . .	968	741
1862 . . .	109	663
1863 . . .	130	745
1864 . . .	"	295
1865 . . .	"	"
1866 . . .	"	558
1867 . . .	"	547
1868 . . .	600	7,826
1869 . . .	486	3,012
1870 . . .	644	105
1871 . . .	381	"
1872 . . .	501	"
1873 . . .	7,886	1,336
1874 . . .	31,476	"
Tilsammen Rdl. =	129,751	24,008
udgjør omfrevet i Kroner	259,502	48,016

	Nye Arbejder		Opmuddring	
		Kr.		Kr.
Transport		259,502		48,016
3 Aaret 1875 . . .		94,247		"
1876 . . .		70,779		"
1877 . . .		10,233		7,021
1878 . . .		1,785		3,662
1879 . . .		3,568		3,773
1880 . . .		11,876		4,613
Tilsammen Kr. =		451,990		67,085

Det vedtoges at indsende Andragendet til Ministeriet med Erklæring, at Byraadet fuldstændig slutter sig til det i Andragendet Anførte og Havneudvalgets Erklæring over samme, men at Byen mangler Evne til at føre Sagen frem ved egne Midler. Man har derimod Haab om efter endeel Mars Forløb, naar den nuværende Gjæld er afbetalt eller betydeligt formindsket, at kunne bidrage, i alt Fald endeel, til Dækning af de Omkostninger, som Fuldsførelsen af et saadant Anlæg, som det i Andragendet omhandlede, vil koste, og at man derfor anbefaler Sagen til Ministeriets gunstige Forsorg.

Under 27. April indsendte Byraadet derefter det omhandlede Andragende til Indenrigsministeriet med saalydende Skrivelse:

Ved hermed at fremsende et med 98 Underkrifter forsynet Andragende fra endeel Skibsførere m. Fl. om en yderligere Udvidelse af Rønne Havn, bilagt med Havneudvalgets Erklæring med deri paaberaabte Bilag og med et Kort over Bornholm med Omgivelser samt over Rønne Havn og Rhed, tillader Byraadet sig at bemærke Følgende:

Hver Gang Spørgsmaalet om en Udvidelse af Havnen har ligget for, har Tanken været henvendt paa at anlægge Bolværter paa Revene, eftersom disse udgjøre en af Naturen dannet Havn eller Rhed, og saa ofte Spørgsmaalet har ligget for, har der vistnok ogsaa altid kun været en Mening herom, nemlig at et saadant Anlæg

var det ene rette. Naar Sagen bezuget ikke hidtil er bleven gennemført, skyldes dette alene, at Byen har manglet Midler til at udføre baade nævnte Anlæg og de hidtil udførte nødvendige og uopsættelige Forbedringer og Udvidelser.

Som det vil sees af den Sagen vedlagte Oversigt over Arbejder udførte ved Havnen, er det et efter Byens Størrelse og Hjælpelidder betydeligt Beløb, som i de sidste 30—40 Aar er anvendt til dens Udvidelse og Forbedring. Af de hertil optagne Laan skyldte Havnen til Rest ved Udgangen af forrige Aar 255,000 Kroner. Heraf vil Gjælden til Amtskommunefonden være heelt afbetalt ved Udgangen af 1888, hvorimod Laanene hos Livsforsikringsanstalten og Landmandsbanken først ville være afbetalte i Aarene 1903 og 1907. Af uopsættelige Arbejder staae endnu tilbage Opførelsen af et Slæbested eller en mindre Bedding og en Forstærkning af den vestre Havnemole. Udgifterne hertil ere kalkulerede til c. 100,000 Kroner.

Ihvorvel Kommunen for Tiden mangler Evne til ved egne Midler at udføre et Anlæg, som det i Andragendet omhandlede, er den Tid dog neppe fjern, da Havnen uden Vanskelighed vil kunne bidrage i ethvert Fald endeel til Anlæggets Udførelse, nemlig naar den nuværende Gjæld er afbetalt eller betydeligt formindsket.

Byraadet tillader sig derfor at gjøre vedlagte Andragende til sit, og navnlig at andrage om, at det høie Ministerium gunstigt vilde foranstalte en sagkyndig Undersøgelse af Forholdene og lade udarbejde Planer og Overslag til det omhandlede Anlæg paa Revene.

Mødet den 4. Mai.

1. Til Efterretning fremlagdes:
  - a. Skrivelse om, at Indenrigsministeriet under 23. f. M. har approberet Udstyknngen af Gjæstgiver H. S. Bid-

strups Eiendom Matr.-Nr. 7 a af Bygrunden i 3 Parceller.

- b. Skrivelse om, at Indenrigsministeriet under 30. f. M. har approberet Udstykningsen af H. B. Vidstrups Bygningsforretnings Eiendomme Matr.-Nr. 426 c og 426 f af Bygrunden i 4 Parceller.
- c. Skrivelse om, at Indenrigsministeriet under 30. f. M. har approberet Udstykningsen af Bogtrykker F. B. Trydes Eiendom Matr.-Nr. 537 af Bygrunden i 2 Parceller.
- d. Indenrigsministeriets Skrivelse af 16. f. M., hvorved Ministeriet efter stedsfundet Gjennemsyn tilbage sender Regnskabet over Rønne Kjøbstads Indtægter og Udgifter i Aaret 1879 med tilhørende Bilag uden Bemærkning.
- e. Skrivelse af 27. f. M. fra Generaldirektoratet for Skattevæsenet om, at Finantsministeriet i Genhold til Byraadets derom indgivne Andragende har eftergivet den ved Forordn. 12. September 1792, jfr. Lov 19. Februar 1861, paabudne 6 % Arveafgift af det ved fhv. Skibsfører Hans Under Engel og hans Søster Kirstine Engel den 6. Juli 1866 oprettede Testament stiftede Legat, stort 4000 Kroner, til Fordeel for værdige og trængende Sømand og deres Enker paa Bornholm, saaledes at der af samme alene bliver at svare den ved Forordningen af 8. September 1810, jfr. Lov af 19. Februar 1861, paabudne 1 % Afgift.

2. Til Erklæring forelaae tvende Andragender fra Landmaaler Jespersen til Indenrigsministeriet om Udstykningsen af:

- a. Bognmand B. Raschs Eiendom Matr.-Nr. 855 b af Bygrunden i 2 Parceller.

- b. Bogtrykker Colbergs Enkes Eiendom Matr.-Nr. 979 af Bygrunden og Træstomager J. Clausens Eiendom Matr.-Nr. 982 af Bygrunden, hver i 2 Parceller. Unbefalede.

3. Andragende fra endeel Beboere om, at Brolægningen i Sct. Hansstræde maa blive omstampet.

Henvistes til Brolægningssubvalgets Afgjørelse.

Mødet den 9. Mai.

Fremlægdes Skrivelse fra Amtet af 7. d. M. om, at der ved kongl. aabent Brev af samme Dato er udfikret nyt almindeligt Valg til Folkethinget Tirsdagen den 24. Mai 1881.

Til Medlemmer af Valgbestyrelsen valgtes: Borgmester Olivarius, Adjunkt Koefoed, Lærer O. Kofod og Isenkræmmer Pihl. De valgte Medlemmer valgte derpaa Borgmester Olivarius til at lede de forberedende Foranstaltninger til Valgets Foretagelse.

Mødet den 18. Mai.

1. Til Medlemmerne omdelees Beretning for Aaret 1880 om Kong Frederik den Syvendes Stiftelse for hjælpeløse og forladte Børn især af Almuen, oprettet af Louise Christine, Lehnsgrevinde af Danner.

2. Til Efterretning fremlægdes:

- a. Skrivelser om, at Indenrigsministeriet har approberet Udskytningen, under 7. d. M. af Bager H. P. M. Didrikjens Eiendom Matr.-Nr. 536 a af Bygrunden i 3 Parceller, under 14. d. M. af H. G. Petersens Eiendom Matr.-Nr. 208 af do. i 2 Parceller, af Lærer O. Kofods Eiendom Matr.-Nr. 498 af do. i 2 Parceller og af Prokurator Petersens og Sagfører Olsens Eiendom Matr.-Nr. 894 a af do., ligeledes i 2 Parceller.
- b. Indenrigsministeriets Skrivelse af 7. d. M., hvorved Ministeriet tillader, at der fra den 1. Juni d. A. at regne i nedennævnte Tilfælde indrømmes følgende Moderation i Havneafgiften til Rønne Havn, nemlig:
  1. Skibeafgiften til Havnen af Skibe, som indkomme til samme fra de andre Havne paa Bornholm for at overløse deres Ladning til de i Rønne hjemmehørende Dampskibe, erlægges ikkun med Halvbelen af den tarmæssige Betaling, naar det godtgjøres, at

- vedkommende Skibe i forveien have erlagt Afgift til den Havn, hvorfra de ere udgaaede.
2. Afgiften af Varer, som fra saadanne Skibe overføres til de i Rønne hjemmehørende Dampskibe, erlægges kun med Halvdelen af den tagtmæssige Afgift.
  3. De Godspenge, der i Henhold til Havne- og Bro-taxten for Rønne Havn, Afdeling II, Punkt 5, sidste Stykke erlægges af de Dampskibsselskabet paa Bornholm af 1866 tilhørende, i Rønne hjemmehørende Skibe, nedsættes til 3 Ore pr. Ton ugentlig.
- c. Skrivelse af 2. d. M. fra Amtsskoleledningen om, at den Intet har at erindre imod, at Organist Madsen overtager Sangundervisningen i Borgerstolen som Timelærer.
- d. Beretning fra Brolægningsudvalget om Steenslagningen i Maret 1880.
3. Fortegnelse fra Ræmneren over resterende Skolemøkkter for Marts Maaned.

Det vedtoges at anmode Amtet om Afsoningsordre.

4. Begjæringer om Efterbevillinger for Maret 1880:

- a. Fra Klasse- og Regnskabsudvalget af
196 Kr. 22 Ø.	paa Konto	I, 2.
375 — 70 — "	" "	XV.
188 — 03 — "	" "	XVI.
3602 — 53 — "	" "	XVII.
160 — " — "	" "	XVIII, 4.
- b. Fra Skovudvalget af 104 — 65 — til Skoven.
- c. Fra Skoleudvalget af 6 — 41 — paa Konto IV, 1 a.
223 — 23 — "	" "	IV, 2 b.

Overskriftelsen paa Konto XVII hidrører væsenligt fra den med Ministeriets Samtykke stedfundne Erhvervelse af Hospitalets Have.

De forelagte Efterbevillinger meddeelttes.

5. Andragende fra Landmaaler Jespersen til Indenrigsministeriet om Udstykning af Snekker S. A. Dibriljens Eiendom Matr.-Nr. 292 af Bygrunden i 2 Parceller.

Unbefalede.

6. Til Erklæring forelaa et Andragende fra Handelsbetjent Jørgen Herman Kosoed, der er født heri Byen den 16. Januar 1857, om Bevilling til at være fuldmyndig, for at han kan overtage sin afdøde Faders Kjøbmandsforretning.

Unbefalede.

7. Efter at Byraadet havde indhentet Oplysning om Gasværker i endeel andre Byer foretoges atter Sagen om det af det Skandinaviske Gas-kompagni tilbudte Anlæg af et Gasværk heri Byen tilligemed den af Ingeniør Windsfeld Hansen afgivne Erklæring over det ommeldte Tilbud. I Forbindelse hermed fremlagdes Skrivelse af 7. d. M. fra Hr. J. Timm i Kjøbenhavn, hvori han tilbyder at anlægge et Gasværk for Kommunen.

Sagen afgaves paany til Cirkulation.

Udfastet til Kontrakten er saalydende:

§ 1.

Det Skandinaviske Gas-Kompagni faaer Eneret til at forsyne og belyse Rønne By med Gas i en Tid af 25 Aar, siger fem og tyve Aar fra den Tid at regne, da Gasværket ifølge § 7 skal være i fuldt Orden at forsyne Byen.

§ 2.

Kompagniet forsyner Byens Gadelygter med Gas mod en aarlig Godtgjørelse af 25 Kroner, siger fem og tyve Kroner, for hver Lygte, som betales kvartalsviis. Brændetiden er beregnet til 1200 Timer aarlig, og hvor længe hver Lygte de enkelte Aftener skal brænde, bestemmes nærmere ved en Tabel for hvert Aar. Lygternes Lysstyrke skal være lig Lysstyrken af 5 Vognlys af 6 paa Pundet. Byraadet forpligter sig derimod til i 25 Aar at lade mindst. . . Stkr. Gadelygter forsyne med Gas, hvilke Lygter blive at anbringe i selve Byen, hvor Gasrørene til dem fordeles i Gaderne efter vedlagte Fortegnelse. Samtlige Lygter, Lygtepæle og Arme med alt Tilbehør leveres af Gas-Kom-

pagniet uden Udgift for Byen, ligesom ogsaa Lygternes Paaaning og Reparatur paahviler Kompagniet.

§ 3.

I paa kommende Tilfælde, saasom ved Ildbrand eller extraordinaire Anledninger, er det tilladt Politiet at tænde Lygterne, imod at der betales for hvert Blus 2 Ore pr. Time.

§ 4.

Kompagniet har Ret til at nedlægge dets Gasrør i Gaderne imod at afholde alle Udgifterne og igjen uden Ophold istandsætte de optagne Gadestrækninger, og saaledes at der med Hensyn til Tiden for Strækningernes Afspærring confereres med Politiet.

§ 5.

Skulde Byraadet i Tiden ønske Gaslygter i flere Gader end dem, som nu ere bestemte dertil, og Kompagniet har Rør derigjennem, skulle de forlangte Blus afgives for den i § 2 bestemte Betaling, men er der ingen Rør, skal Kommunen være berettiget til selv at lade dem lægge, dog har Kompagniet Ret til i saa Tilfælde uden Bederlag fra disse Rør at aflede Siderør til private Eiendomme.

§ 6.

Efterat Gasværket har været etableret i 10, siger ti, Aar, skal Kommunen være berettiget til i den følgende Tid at indkjøbe det imod at give 3 Maaneders Varsel. Kjøbesummen bestemmes efter Gjennemsnitsbeløbet af de tvende sidste Aars Netto-Indtægt, — ved hvis Opgjørelse ingen Renter af Anlægskapitalen bliver at beregne til Udgift, — som kapitaliseres til 5, siger fem, pro Cent, og dertil lægges endvidere den Sum, som Kompagniet i disse 2de Aar har anvendt til Forstørrelse og Udvidelse af Værket eller Etablissementet. Skulde det vise sig ved Opgjørelsen af de 2de omtalte Aars Netto-Indtægt, at den ikke udgjør saameget, som Gasanlægget koster Kompagniet, da skal det Beløb, som Anlægget effective koster Kompagniet, være Kjøbesummen; denne betales kontant ved Overtagelsen af Etablissementet.

§ 7.

Gasbelvningen i Gaderne skal tage sin Begyndelse inden 1 Aar efter Kontraktens Afslutning, saafremt ikke uforudseelige Omstændigheder hindre det. Skulde Arbejdet ikke være paabegyndt forinden Udløbet af 1882, er Kommunen berettiget til at hæve Kontrakten.

§ 8.

Kompagniet fritages for alle kommunale Skatter og Afgifter.

§ 9.

Retsvister i Anledning af denne Kontrakt og dens Bestemmelser blive uden Hensyn til Vedkommendes personlige Forum med sædvanligt Varsel at behandle ved Rønne Kjøbstads Forligelseskommission og Bythingsret.

Ingeniør Windfeld Hansens Erklæring over Sagen:

I Anledning af Hr. Borgermesterens ærede Skrivelse af 26de f. M., hvori jeg anmodes om at meddele Rønne Byraad min Mening om medfølgende Forslag til en Kontrakt imellem Byraadet og det Skandinaviske Gaskompagni angaaende Rønne Byes Forsyning med Gas, tillader jeg mig herved at fremsætte følgende Bemærkninger.

ad § 2. Til Grund for Vysmaalingen bør helst lægges en mere sikker Norm end den, som er bestemt ved et Vøgløys til 6 paa Pundet. Der bør fastsættes, at Vøgstyrken skal maales ved det engelske Normal-Spermacetlys, der med en Flammehøide af 45 Millimeter forbrænder 120 Grains Spermacet i Timen. Vøgstyrken af en Lygte maa, naar det skal være et nogenlunde ordentligt Blus, være lig mindst 9 Normal-Spermacetlys, svarende til et Forbrug af mindst 4 Kubikfod Gas i Timen. Prisen kan passende bestemmes til 2 Ore pr. Blus pr. Brændetime, idet Kommunen dog forpligter sig til at betale for mindst 1200 Brændetimer pr. Lygte om Aaret. Den ovennævnte Pris svarer til Prisen paa Gas i Kjøbenhavn nemlig 5 Kr. pr. 1000 Kbfod. Gas. Det er tillige rettest her at tilføie, at forsaavidt Kommunen

maatte ønske et større eller mindre Forbrug i nogen Lygte, skal Prisen fastsættes til $\frac{1}{2}$ Ore pr. Kubitfod Gas forbrændt i Timen, dog at der mindst betales 24 Kr. pr. Lygte om Aaret. Kompagniet skal tillige levere Lygter og Brændere efter en forud vedtagen Prøve, og forpligtige sig til at holde dem i ordentlig Stand og Lygterne vel pudse. For at undgaa Klager over uensartet Lys maa det ogsaa helst bestemmes, at Kompagniet skal i hver Lygte anbringe en Bablons eller Behls eller anden anerkjendt god Regulator, som skal være indstillet til det Forbrug, der ønskes, og holdes i god Orden.

I samme Paragraf maa der tillige bestemmes, at den Gas, Kompagniet forpligter sig til at levere, skal forbrændt i en „Suggs Parlamentbrænder“ med 5 Kubitfods Forbrug i Timen, udvikle en Lysstyrke, svarende til mindst 12 Normal-Spermacethyls. Ligeledes maa Gassen ikke indeholde Spor af Svovlbrinte, saaledes at den, prøvet med et i Eddikesurt Blylte fugtet Papir, ikke frembringer nogen kjendelig mørk Farve paa dette. Kommunen maa tillige have Ret til at kontrollere saavel Lygteforbruget som Lysstyrken og Svovlbrinteindholdet, og der maa fastsættes passende Mulkt for Overtrædelsen af disse Bestemmelser.

Der kunde tillige være Tale om at træffe nærmere Bestemmelser om den Pris, hvortil Kompagniet skal levere Gassen til privat Brug, eller om Fastsættelsen af en Maximumspris, varierende med Kulpriserne, men dels er det i Kompagniets egen velforstaaede Interesse ikke at sætte Prisen altfor høit, og dels lader saadanne Bestemmelser sig neppe gennemføre ved et saa lille Gasværk, som der her er Tale om. Af samme Grund synes det heller ikke at være nødvendigt at vidtløftiggjøre Kontrakten ved at indsætte Bestemmelser om Lægningen af Stikrør, Leie af Maalere, deres Opsætning og lignende.

Derimod maa Kompagniet paatage sig den Forpligtelse over alt i enhver Gadeledning til enhver Tid at holde et Tryk af mindst 1 Tomme dansk maalt ved en Vandsoile.

ad § 5. Det maa ansees for rimeligt, at Kompagniet deltager med Halvdelen i Omkostninger ved en Gadeledning, der ønskes lagt af Hensyn til Anbringelsen af en Vygte, i hvert Tilfælde, naar det tager samme Ledning i Brug til Forsyning af private Konsumenter.

ad § 6. En lignende Paragraf som denne findes i det danske Gaskompagniets Kontrakter med de Kommuner, som forsynes fra dette Selskab. Det har imidlertid vist sig, at det paa Grund af denne Paragraf har været næsten umuligt for nogen af de paagjældende Kommuner at overtage Kompagniets Gasværker. Thi Betalingen vil altid komme til at afhænge af, hvad Anlægget „effektive“ har kostet, og da Englænderne have en stor Svaghed for stadig at forøge Anlægskapitalen (the capital account) og aldrig affrive eller amortisere, bliver denne Sum i Reglen saa stor, at der ikke kan være Tale om at overtage noget Gasværk efter saadanne Priser. Da dette dog maa være Maalet, tillader jeg mig at foreslaa, at Resten af § 6 fra „Kjøbesummen bestemmes“ udgaaer, og at der istedenfor indsættes følgende:

„Kjøbesummen for hele Gasværket med alle dets Dele, Bygninger, Inventar, Indhegning, Beholder m. m. — kun ikke de tilstedeværende Beholdninger af Kul, Retorter, ildfaste Sten, Leer, Rør, Valser og Maalerbeholdning, som ikke er i Brug, men indbefattet Rørledninger, Stikrør, Vygter med alt Tilbehør, Maalere, som ere i Brug og lignende — bestemmes efter det Halve af den Gasmængde, som er solgt i de to sidste Aar (for Overdragelsen til Kommunen finder Sted) saavel til privat som til offentlig Brug, saaledes at Værket med Tilbehør af alt det Ovennævnte betales med en Sum af 20 Kr. for hvert 1000 Kubfod., den ovennævnte Gasmængde beløber sig til. Er saaledes f. E. det Halve af de 2 sidste Aars Forbrug

til Bygterne	500,000	Rbf.
til Private	2 500,000	—
Summa	3,000,000	Rbf.

bliver Kjøbesummen

$$20 \times 3000 = 60,000 \text{ Kroner.}$$

Hertil lægges Omkostningerne ved de større Udvidelser, som i de 2 sidste Aar ere udførte ved selve Værket, og de i samme Aar foretagne Udvidelser af Hovedrørene i Gaderne.

Beholdningerne af Kul, Kør, Retorter og Maalere, som ikke ere i Brug, skulle, naar Kompagniet ønsker det, ved Overdragelsen overtages af Kommunen efter uvillige af Retten udnævnte Mænds Skjøn.

Betalingen erlægges kontant ved Overtagelsen af Værket —.

Selv om den i den foreslaaede Affattelse af Kontrakten bestemte Sum skal forhøies noget f. Ex. til 25 Kr., maa det dog foretrækkes fremfor at beholde den af Kompagniet opstillede § 6, som vil blive meget uheldig for Kommunen. Bestemmelsen af Gasforbruget i de sidste 2 Aar før Overdragelsen frembyder ingen Vanskeligheder. Bygteforbruget kan nemlig beregnes, og Kompagniets Opgivelse af det private Forbrug kan kontrolleres ved at forstaffe sig Forbrugernes Regninger. Muligt var det rigtigt at forpligte Kompagniet til aarligt at opgive det private Gasforbrug.

Af de ovenstaaende Bemærkninger vil det fremgaa, at der er lagt særlig Vægt paa, at Kommunen med Tiden paa en let Maade og til en rimelig Betaling kan overtage Gasværket. Der kan jo komme mange Grunde, til at en saadan Overtagelse med Tiden kunde ønskes, og det er da af Vigtighed, at dette let kan lade sig gjøre, ligesom ogsaa, at Udgifterne kunne beregnes med temmelig stor Nøiagtighed. Efter al Rimelighed vil nemlig det Tilfælde indtræffe i Rønne, som er indtruffet i de fleste andre Byer, hvor private Selskaber have anlagt og drevet Gasværker, at Kommunen efter nogle Aars Forløb anseer det for at være

af Vigtighed eller i hvert Fald at være i Beboernes Interesse, at den selv overtager og driver Gasværket for sin Regning. I Særdeleshed vil dette finde Sted, naar Gasbelysningen har fundet en stor Udbredelse paa Stedet, saa at den næsten er bleven en Nødvendighedsartikel for Byens Indbyggere.

Det ligger da nær for Byraadet, før det indlader sig med et privat Selskab om Anlæg og Driften af et Gasværk, at overveie, om det ikke vilde være rigtigt for Kommunen at bygge og drive et Gasværk for egen Regning. Dette vil jo væsentligst bero paa, hvorvidt et saadant Foretagende under de givne Forhold kan antages at ville forrente sig eller ei. Til at bedømme dette er jeg ikke tilstrækkelig inde i de lokale Forhold til at kunne udtale en begrundet Dom. Jeg skal derfor blot i det Følgende fremsætte nogle Bemærkninger og Oplysninger, som formeentlig ville kunne være orienterende for Byraadet ved Spørgsmaalets Bedømmelse.

En mindre heldig Egenskab ved Rønne By, naar der er Tale om Anlægget af et Gasværk, er den, at Byen i Forhold til sit Indbyggerantal har en forholdsvis stor Udstrækning. Som en Følge heraf vil Rør anlægget blive mere kostbart end i Byer af lignende Størrelse, og det maa ogsaa antages, at Gassetabet ved de uundgaaelige Utætheder i Rørledningerne vil blive større end ellers. Disse Ulemper kunne dog for en stor Del fjernes ved saavidt muligt at indskrænke Udstrækningen af Rørledningerne og navnlig ved ikke at føre dem ud i Udkanterne af Byen eller anlægge dem i mindre befærdede Gader samt ved en omhyggelig Vægning af Rørene og jevnligt Eftersyn af samme. Endvidere findes der, saavidt mig bejendt, ikke i Rønne større industrielle Foretagender eller Etablissementer, der kunne forventes at ville forbruge store Mængder af Gas. Det vil altsaa nærmest være det private Forbrug i Forbindelse med Lygteforbruget, der maa være det Afgjørende. For saavidt Undersøgelser herover maatte vise, at der er Udfigt til i de første

Nar at faa en Affætning af ca. 3 Millioner Kubiffod Gas om Aaret, antager jeg, at et Gasværk vil kunne forrente sig, i hvert Tilfælde naar Driften ledes paa en fornuftig Maade. Et Gasværk med Tilbehør til en saadan Produktion vil nemlig kunne opføres for ca. 80,000 Kroner, naar der ikke stilles altsor store Fordringer med Hensyn til Kør-anlægget. Regnes da alle Udgifter ved Produktionen af 1000 Kbf. Gas til 2,50 (i Kalkstof er den kun 1,70), vil Netto-Fortjenesten ved ovennævnte Produktion blive efter en Pris af 5 Kr. pr. 1000 Kbf. — 7500 Kr.; og sættes Prisen til 5,50 pr. 1000 Kbf., vil Fortjenesten blive 9000 Kr., hvorfra altsaa gaaer Renter og Amortisation af Anlægssummen samt Fornyelses- og Vedligeholdelsesomkostningerne, medens der dog vil kunne paaregnes et mindre Beløb af ca. 500 Kr. som Leie for Maalere.

For nogenlunde at kunne danne sig et Skøn om det aarlige Gasforbrug, som kan ventes, skal jeg tillade mig at foreslaa, at Byraadet ved at udsende Bister opfordrer Kommunens Beboere til at tegne sig for det Antal Blus, de antages at ville benytte, naar et Gasværk kommer i Gang i Kønne. Disse Bister maa da inddeles saaledes, at der i særegne Rubrikker anføres, hvormange af Blusene der ville blive benyttede i Beboelsesleiligheder — hvormange i Butikker, Bærksteder, Kontoirer, Beværtningslokaler og lignende, hvormange i Skoler eller andre Bygninger af den Art, og endelig hvormange i Lokaler, der have en særegen Benyttelse, f. Ex. Theatre, Dandselokaler og lignende. Naar endvidere Bygteantallet er bestemt, vil Forbruget nogenlunde kunne kalkuleres.

Jeg skal dernæst til Sammenligning anføre nogle Oplysninger angaaende det bedst bestyrede Provindsgasværk — nemlig Kalkstof Gasværk, der tilhører Kommunen og er bygget samt udvidet efter Planer, udarbejdede af Gasværksbestyrer Howitz. Det byggedes i 1862, og uagtet Byen da kun havde 3500 Indbyggere, var Produktionen dog i de første Aar meget nær ved $3\frac{1}{2}$ Millioner Kubiffod om Aaret.

Prisen var dengang ca. 8 Kr. pr. 1000 Rbfod. Gas. Efter Regnskabet for 1878 var Forbruget steget til 12,727,000 Rbfod Gas om Aaret, og Prisen var 4 Kr. pr. 1000 Rbf. til Belysningsbrug og kun 3 Kroner til Røgning. Antallet af Maalere i Brug var 571, og da der i Byen fandtes 3900 Indbyggere, falder der altsaa gennemsnitlig 3200 Rbf. Gas pr. Individ. Fabrikationsprisen for 1000 Rbf. Gas var, som ovenfor berørt, Kr. 1,70 pr. 1000 Rbf. og Indtægten 13 % af Gasværkets Anlægsfum, i dette Aar ca. 130,000 Kroner. Det maa imidlertid udtrykkelig bemærkes, at et saadant Resultat for et mindre Værk er temmelig enestaaende, og at de øvrige Gasværker her i Landet - ikke kunne fremvise saa gunstige Resultater, om end flere, særligt i de større Byer, give et ganske godt Udbytte.

Til Slutning skal jeg blot bemærke, at Kommunen formeentlig faaer et bedre og solidere Gasværk ved selv at bygge et, end ved senere at overtage det, efter at et privat Selskab har drevet det i en Del Aar med den Eventualitet for Die engang at skulle afhænde det. Thi Selskabet vil neppe være tilbøieligt til at gjøre mere end høist nødvendigt for at holde Værket i Gang, og navnlig vil det sørge for at lægge saa smaa Rørledninger som muligt i Gaderne.

8. Havneudvalget meddeler, at der ved den afholdte skriftlige Licitation over Leverancen af Tømmermaterialier til Havnen ikke var indkommet noget Tilbud om Overtagelse af Leverancen. Udvalget indstiller derfor, at det omhandlede Parti Tømmer indkjøbes underhaanden for Havnens Regning, og at det overdrages til Kjøbmændene M. Christiansen og N. B. Ellebye at besørge Indkjøbet.

Bifaldtes.

9. Efterat have cirkuleret fremlagdes paany det af Ingeniør D. Berg udarbejdede Forslag til en Bedding ved Rønne Havn. Tillige fremlagdes en Skrivelse fra den danske Konsul i Malmø om, at den derværende Dof har kostet 300,000 Kroner, samt en Skrivelse fra den danske

Vicekonsul i Helsingborg om, at den derværende Dok har kostet 150,000 Krøner at anlægge. Konsulen i Helsingborg oplyser, at Grunden til, at Dokken i Helsingborg er bygget saa billigt, for en væsentlig Deel skyldes Bundens gode Væskaffenhed og den Omstændighed, at Bygningen er iværksat samtidig med Havnens Ombygning, saa at Udgiften til Af-dæmning og Uddybning m. v. er afholdt af en anden Konto. Endvidere forelæa en Skrivelse fra Ingeniør Otterstrøm, hvori udtales, at en Dok i Rønne ikke kan bygges for en saadan Sum, som Dokken i Helsingborg har kostet.

Sagen udsættes.

10. Det vedtoges at anmode Vigningskommissionen om at foretage en Tillægsligning paa de Personer, som siden Hovedligningen ere tilflyttede Byen og siden i Henhold til Bestemmelserne i Loven om Kjøbstadkommunernes Styrelse af 26. Mai 1868 ere skattepligtige.

Mødet den 1. Juni.

1. Til Medlemmerne omdeelttes Udtog af Amtsraadets Forhandlinger i Mødet den 29. April d. A.

2. Til Circulation afgaves Beretning fra Central-komiteen i Kjøbenhavn for Aaret 1880.

3. Beretning fra Forskandidat Jespersen om, hvorledes Arbejderne i Aaret 1880 ere fremmede paa de til Skovplantning indtagne Arealer af Rønne Kjøbstads Udmark.

Det vedtoges at indsende Beretningen til Indenrigsministeriet med Andragende om, at det Kommunen af Statsraadinde Kosføds Legat tilsagte Bidrag til Skovplantningen maa blive Byraadet udbetalt for Aaret 1880.

Beretningen er saalydende:

Arbejderne paa de til Skovanlæg indtagne Arealer af Rønne Kjøbstads Udmarker ere fremmede paa følgende Maade i Aaret 1880:

Skovplantning:

2 $\frac{1}{2}$ Tdl. med Skovfyr, Bærk og Birk i Pottefuklerne.

Underplantning:

650 Stkr. Edelgran i Indlæg I.

Efterplantning:

2,000	Stkr.	Stovsyr	paa	Hvide	Sand
2,000	—	Dstr. Fyr	"	Do.	
2,200	—	Gran	"	Galløffen	
3,200	—	do.	"	Gruskulernerne.	
6,000	—	Stovsyr	"	Do.	
17,000	—	Dstr. Fyr	"	Do.	
17,000	—	Bjergsyr	"	Do.	
1,000	—	Gran	"	Indlæg II.	

Udprilling:

8,800	Stkr.	Gran	i	Planteskole	I.
4,050	—	Do.	i	Do.	II.
5,300	—	Rødbøg	i	Do.	II.
9,700	—	Do.	i	Do.	III.
2,500	—	Lærk	i	Do.	III.
13,500	—	Gran	i	Do.	III.

Stobning:

489	Bunker	Fyrre	Kvas
46	Do.	Do.	Klobstræ
13	Do.	Do.	Lægter

ialt 548 Bunker, som ere solgte ved offentlig Auktion med Undtagelse af 2 Bunker Klobstræ og 1 Bunte Kvas, hvilke ere udviste som Deputat til Stovfogden tilligemed Fangtræerne.

Plantagens Regnskab udviser:

Indtægt:

Solgte Stoveffetter	1,581	Rr.	98	Ø.
Fru Rosoeds Legat	400	—	—	—
	<hr/>			
	1,981	Rr.	98	Ø.

Udgift:

Kulturarbejder	700	Rr.	77	Ø.
Stobningsarbejder	807	—	30	—
Lønninger	500	—	—	—
Andre Udgifter	178	—	56	—
	<hr/>			
	2,186	Rr.	63	Ø.

4. Til Erklæring forelaae 8 Andragender fra Landmaaler Jespersen til Indenrigsministeriet om Udskiftning af følgende Eiendomme:

- a. Avlsbruger J. Kofsøds Eiendom Matr.-Nr. 639 b af Bygrunden i 3 Parceller;
- b. Brandinspektør J. C. Pelles Eiendom Matr.-Nr. 1199 c af Bygrunden i 3 Parceller;
- c. Gjæstgiver H. J. Bidstrups Eiendom Matr.-Nr. 7 a af Bygrunden i 2 Parceller;
- d. Kæbslager Rankens Enkes Eiendom Matr.-Nr. 11 af Bygrunden i 2 Parceller;
- e. Tage Bjørn Grønbechs Eiendom Matr.-Nr. 12 af Bygrunden i 2 Parceller;
- f. Sømmand A. P. Munk's Eiendom Matr.-Nr. 15 b af Bygrunden i 2 Parceller;
- g. Fisser Jens Morten Larsens Eiendom Matr.-Nr. 27 af Bygrunden i 2 Parceller;
- h. Kjøbmand Jens Esperjens Eiendom Matr.-Nr. 271 af Markjorderne i 2 Parceller.

Samtlige Andragender anbefales.

5. Forretningsudvalget for Svendborg Amts Skytteforening andrager om, at Rønne Kommune vil yde Bidrag til Fæstomkostningerne samt til Præmier for Skydning og Legemsøvelser ved den 4de almindelige Skytte- og Gymnastikfest, som agtes afholdt ved Nyborg den 10de og 11te Juli d. A.

Afgaves til Cirkulation.

6. Andragende fra Fisser Laurits Bohn om at blive tilstaaet 25 Kroner i Erstatning for den Skade, som der ved en for nogle Aar siden anlagt Kendesteen i Store Søstræde er tilføiet hans Huus Matr.-Nr. 1147.

Det vedtoges at indhente Brolægningssubvalgets Erklæring.

7. Skolekommissionen indstiller, at Underviisningen i Haandgjerning i Borgerstolen udvides fra 8 til 16 Timer ugentlig, og at den Lærereinderne tilstaaede Godtgjørelse for

Rebelse af Underviisningen som Følge heraf forhøies fra 2 til 400 Kroner om Aaret.

Det vedtoges at indhente Skoleudvalgets Erklæring.

8. Det vedtoges at indgaae til Indenrigsministeriet med Andragende om, til Flytning af den søndre Spadserevei, at maatte erhverve følgende Grundarealer, nemlig:

- a. 1854 Aalen af Gjæstgiver H. S. Bidstrups Eiendom Matr.-Nr. 7 a af Bygrunden;
- b. 130 Aalen af Kæbslager Nankens Enkes Eiendom Matr.-Nr. 11 af Do.
- c. 1009 Aalen af Tage Bjørn Grønbechs Eiendom Matr.-Nr. 12 af Do.
- d. 429 Aalen af Somand A. B. Munks Eiendom Matr.-Nr. 15 b af Do.
- e. 26 Aalen af Jister Jens Morten Larsens Eiendom Matr.-Nr. 27 af Do.
- f. 2660 Aalen af Kjøbmand Jens Esperjens Eiendom Matr.-Nr. 271 af Markjorderne;
- g. 920 Aalen af Jister Hoffgaard's Eiendom, nemlig Matr.-Nr. 15 c af Do.

for en Kjøbesum af 25 Ore pr. Aalen for Arealerne under d og e, 1000 Kroner pr. Td. Land for Arealerne under a, c og f, 20 Kroner for Arealen under b og 12 Kr. for Arealen under g.

Mødet den 15. Juni.

1. Til Efterretning fremlagdes:

- a. Skrivelse fra Indenrigsministeriet om, at det har approberet Udstyknngen, under 4. d. M. af Bogmand B. Raschs Eiendom Matr.-Nr. 855 b af Bygrunden i 2 Parceller, af Bogtrykker Colbergs Enkes Eiendom Matr.-Nr. 979 af Do. i 2 Parceller, af Træstomager S. Clausens Eiendom Matr.-Nr. 982 af Do. i 2 Parceller, og under 11. d. M. af Snekker S. A. Didrikssens Eiendom Matr.-Nr. 292 af Do. i 2 Parceller.

- b. Skrivelse af 28. f. M. fra Indenrigsministeriet saaledende:

I Anledning af det med Amtets behagelige Skrivelse af 12. d. M. modtagne Andragende fra Rønne Byraad er der under Dags Dato herigjennem ad mandatum og uden Betaling meddeelt allerhøieste Stadsfæstelse paa den af Byraadet affattede Fundats for det for Morten Hansen Bohns og Hustru Karen Lauritsbatters Stiftelse eller Rønne Hospital substituerede Legat til Fordeel for Trængende i Rønne Kjøbstad.

Hvilket ved Fremsendelsen af den herom udfærdigede Expedition tjenstlig meldes til behagelig Efterretning og videre fornøden Bekjendtgjørelse med Tilføiende, at Ministeriet i Overensstemmelse med Byraadets derom gjorte Indstilling bifalder, at der foreløbig kun uddeles saamange Portioner af Legatet, at de Hospitalskoner, som for Tiden nyde Understøttelse af Stiftelsen, kunne beholde denne Understøttelse, saalænge de ere ilive.

2. Fortegnelse fra Ræmneren over resterende Skolemulkter for April Maaned.

Det vedtoges at anmode Amtet om Afsoningsordre.

3. Andragende fra Landmaaler Jespersen til Indenrigsministeriet om Udskytning af Konsul C. M. Bistrups Eiendom Matr.-Nr. 368 af Bygrunden i 3 Parceller.

Umbefaledes.

4. Til Erklæring forelaae endvidere 4 Andragender til Justitsministeriet om Dispensation fra Bygningsloven, nemlig fra:

- a. Tømmermand Hans Georg Pedersen om Tillabelse til at maatte sælge en Parcel af hans Eiendom Matr.-Nr. 208, naanseet at Parcelen faaer 84 □ Alen bebygget og kun 28 □ Alen ubebygget Grund.
- b. Detailhandler Jens Olsen om at maatte opføre en mindre Halvtagsbygning ved hans Eiendom Matr.-Nr. 677, skjøndt Eiendommens bebyggede Areal derved for-

øges fra 132 til 191 □ Men, saa at det ubebyggede Areal kun bliver 142 □ Men.

c. Aulsbruger Diberik Thuesen Dam om, at det maa til-lades ham at opføre en 187 □ Men stor Tilbygning til hans Eiendom Matr.-Nr. 682, skjøndt Eiendommens ubebyggede Areal derved bliver 251 □ Men mindre end det bebyggede.

d. Kjøbmand Wilhelm Rønne om Tillabelse til at maatte belægge en grundmuret Bathuusbygning, som han agter at opføre paa Matr.-Nr. 217 b af Markfjorderne, med Tagpap.

Unbefaledes.

5. Fra Skoleudvalget forelaa Indstilling med Hensyn til Skolekommissionens Forslag om en Udvidelse af Under-viisningstiden i Haandgjerning paa Byens Borgerstole. Udvalgets Indstilling gaaer ud paa, at der i de tvende ældste Pigeklasser for Fremtiden meddeles Underviisning i Haandgjerning 12 Timer om Ugen istedetfor som hidtil 8 Timer om Ugen.

Udsattes.

6. Indstilling fra Brolægningssubvalget, at den af Jister Laurits Bohn ansøgte Erstatning af 25 Kroner be-vilges ham i Betragtning af, at den omhandlede Kende-steens store Dybde ikke kan andet end siges at have været medvirkende til den skete Molest paa hans Huus.

Skjøndt Byraadet ikke kan erkjende, at det rettelig paahviler Kommunen at erstatte den omhandlede Skade, vedtoges det dog at bevilge Andrageren den ansøgte Erstat-ning af 25 Kroner.

7. Andragende fra Hjenfræmmer Chr. Bihl og Lieute-nant J. Stender om, at det mellem deres Eiendomme Matr.-Nr. 522 a og Matr.-Nr. 521 b værende Gjænge, som Kom-munalbestyrelsen under 16. September 1852 har tilladt Eierne af nævnte Eiendomme at afslutte og frasagt sig al Ret til, imod at der ved Gjængets Bebyggelse skal erlægges

Betaling for Grunden, maa blive dem overladt til fuldkommen Eiendom for en Kjøbesum af 150 Kroner.

Udsattes.

8. I Anledning af, at den Forandring, som Kommunen har foretaget ved Kædestenen, som løber gennem Lieutenant Stenders og Kjøbmand Harboes Eiendomme, har haft til Følge, at Vandet ikke kan faae behørigt Afløb fra Hænkammer Chr. Bihls Eiendom Matr.-Nr. 522 a, andrager Sidstnævnte om, at denne Mangel maa blive afhjulpen.

Udsattes.

9. Andragende fra endeel Beboere om, at Veien, som fører fra Dampmøllestrædes Forlængelse og østefter, maa blive saaledes udvidet og rettet, at Gaden ved de tilgrændsende Eiendommers Behyggelse kan faae en lige Retning. Der udfordres hertil Erhvervelsen af et Areal af 1712 eller 1644 □ Alen, som de paagjældende Grundeiere ere villige til at afstaae for en Kjøbesum af 25 D. pr. □ Alen.

Det vedtoges med 7 Stemmer mod 2 at erhverve det til Veiens Rettelse fornødne Grundareal af indtil 1712 □ Al. paa de tilbudte Vilkaar og at ansøge Ministeriet om Samtykke hertil, dog kun under Forudsætning af, at Eierne af de tilstødende Grunde ved ihinglæste Deklarationer forpligte sig til at opføre Bygningerne i den Linie, som Bygningskommissionen bestemmer.

Bankdirektør Vohmann og Prokurator Lund havde tilførte Protokollen, at de stemte imod nævnte Afgjørelse, da de ikke fandt det rigtigt at anvende Byens Penge til et saadant Formaal.

10. Meddelelse fra Politimesteren, at han i Genhold til Politibetjent Boulsens Begjæring havde bevilget ham Afsted af Politiets Tjeneste fra 1. August d. A. at regne.

11. I Anledning af, at Kjøbmand Wilhelm Rønne agter at opføre en Bygning paa sin Eiendom Matr.-Nr. 217 b af Markjorderne, vedtoges det i Genhold til Bygningskommissionens Indstilling at erhverve et saadant Areal

af nævnte Eiendom, at Gaden udfor samme kan faa en Brede af 12 Alen. Eieren er villig til at afstaae samme for en Kjøbesum, som svarer til, hvad han selv har betalt for Grunden, nemlig 2000 Kroner pr. Tønde Land.

Mødet den 29. Juni.

1. Til Efterretning fremlagdes:

- a. Et fra Byraadet i Nexø modtaget trykt Tillæg til Havne- og Brotaxten for Nexø Havn.
- b. Skrivelse om, at Indenrigsministeriet under 25. d. M. har approberet Udstyknngen af Volsbruger S. Kosoeds Eiendom Matr.-Nr. 639 b af Bygrunden i 3 Parceller.
- c. Indenrigsministeriets Skrivelse af 22. d. M., hvorved samme til Bestridelse af Udgifterne ved Rønne Kjøbstads Skovplantning i Aaret 1880 fremsender et Beløb af 400 Kroner af Statsraabinde Kosoeds Legat til nyttig Anvendelse paa Bornholm.
- d. Indenrigsministeriets Skrivelse af 20. d. M., hvorved samme meddeler Samtykke til, at Byraadet paa Kommunens Vegne til Anlæg af en ny Spadserevei samt til Beplantning erhverver efternævnte syv for Kjøbstaden ved Kysten beliggende Arealer, nemlig:
  - 1) 1854 □ Alen af Gjæstgiver S. J. Bidstrups Eiendom Matr.-Nr. 7 a af Bygrunden,
  - 2) 130 do. af Keeslager Ranzens Enkes Eiendom Matr.-Nr. 11 af do.,
  - 3) 1009 do. af Tage Bjørn Grønbechs Eiendom Matr.-Nr. 12 af do.,
  - 4) 429 do. af Sømand A. P. Munk's Eiendom Matr.-Nr. 15 b af do.,
  - 5) 26 do. af Fister Jens Morten Larsens Eiendom Matr.-Nr. 27 af do.,
  - 6) 2660 do. af Kjøbmand Jens Gæpersens Eiendom Matr.-Nr. 271 af Markfjorderne,

7) Jister Hoffgaards Eiendom Matr.-Nr. 15 c af Bygrunden af Areal 920 □ Alen, for en Kjøbesum af 25 Dre pr. □ Alen for Arealerne under Nr. 4 og 5, 1000 Kroner pr. Td. Land for Arealerne under Nr. 1, 3 og 6, 20 Kroner for Areal et under Nr. 2, og 12 Kroner for Matr.-Nr. 15 c.

e. Et Cirkulære fra Akademisk Arkitektforening, hvori sammes Bestyrelse henleder Opmærksomheden paa Onskeligheden af, at der benyttes sagkyndig Bistand i større Udstrækning, end det hidtil har været Tilfældet, ved Bedømmelsen af Planer til Byggeforetagender m. v.

2. Fremlægges Kjøbstadens kommunale Regnskaber for Aaret 1880, nemlig:

Kæmnerregnskabet,

Regnskabet over Fattigvæsenets Udgifter,

Regnskabet for Fattiggaarden,

Regnskabet for Sygehuset og

Regnskabet for Hospitalet eller Bohns Stiftelse.

Regnskaberne ville være at fremlægge til almindeligt Eftersyn og derefter at tilstille Revisorerne.

3. Indenrigsministeriets Cirkulære af 15. d. M. om, at der den 15. Juli førstkommende vil være at foretage en Kreaturtælling heri Landet og samtidig dermed at indhente Oplysning om Arealets Benyttelse og Størrelsen af Udsæden m. v.

Til at foranstalte det Fornødne vedtoges det at nedsætte et Udvalg paa 3 Medlemmer, hvortil valgtes Dhrr. Sommer, Riis og Didrikfen.

4. Andragende fra endeel Beboere om, at Løregade til næste Aar maa blive broslagt med tildannede Steen.

Udfattes.

5. Foretoges anden Behandling af Sagen om Udredelsen af Bidrag til den Skytte- og Gymnastikfest, som skal afholdes ved Nyborg den 10. og 11. Juli førstkommende.

Byraadet vedtog, ikke at yde noget Bidrag til den omhandlede Skyttefest.

6. Foretoges paany Skolekommissionens Forslag om en Udvidelse af Underviisningen i Haandgjerning i Borgerstolen.

Det vedtoges, ikke at søge Underviisningen i Haandgjerning udvidet.

7. Det fra forrige Møde udsatte Andragende om, at den Gyde, som er beliggende mellem Eiendommene Matr.-Nr. 521 b og 522 a, og som Kommunalbestyrelsen ved Skrivelse af 16. September 1852 har overladt Eierne af de paagjældende Eiendomme paa visse nærmere Betingelser — maa blive overdraget Istenkræmmer Bihl og Lieutenant S. Stender til fuldkommen Eiendom for en Kjøbesum af 150 Kroner, foretoges atter.

Bevilgedes paa Vilkaar, at Istenkræmmer Bihl selv afholder Udgiften ved at tilveiebringe fornødent Vandafløb fra hans Eiendom, og at Andragerne selv udrede Bekostningen ved Arealets Udstykning og Afkomstens Berigtigelse.

8. Foretoges atter Istenkræmmer Bihls Andragende om, at Kendestenen igjennem Kjøbmand Harboes Gaard maa blive saaledes forandret, at Bandet fra hans Eiendom Matr.-Nr. 522 a kan faae behørigt Afløb.

Udgift i Genhold til Vedtagelsen under forrige Sag.

9. Til Erklæring forelaa et Andragende fra Pensionist Isak Jensen Holms Enke, Cecilie Christine, f. Andersen, til Bestyrelsen for de militære Underklassers Pensionering og for Invalideforsørgelsen om Pension og Understøttelse.

Det vedtoges at forsyne Andragendet med den sædvanlige Attest og heri at tilføie, at hun er en gammel, agtværdig og uformuende Kone, som selv kun formaaer at tjene Lidet til sit Underhold.

10. Efter endt Circulation foretoges paany Sagen om Anlæget af et Gasværk heri Byen.

Det vedtoges, ikke at modtage eller indlade sig paa noget af de foreliggende tvende Bud om Anlæg af et Gasværk heri Byen.

11. I Genhold til Lov af 19. Marts 1869 gjenvalgtes:

fhv. Tømmermester, Dampskibsexpeditør D. J. Nielsen,
 Tømmermester, Brandinspektør J. C. Belle,
 Muurmester H. P. Johnsen,
 " J. H. Dahl,
 Kjøbmand N. P. Colberg og
 Brygger J. P. Gad

til Burderingsmænd ved Ublaan af Umyndiges og offent-
 lige Midler for Tidrummet til 31. Marts 1884.

Mødet den 12. Juli.

1. Fremlægdes Skrivelse fra Amtet af Gaars Dato om, at der ved kongeligt aabent Brev af samme Dato er udstrebet nyt almindeligt Valg til Folkethinget Tirsdagen den 26. Juli 1881.

Til Medlemmer af Valgbestyrelsen valgtes Borg-
 mester Olivarius, Tømmermester J. C. Belle, Lærer D.
 Kofod og Ijenkræmmer Chr. Bihl.

De valgte Medlemmer valgte derpaa Borgmester Oli-
 varius til at lede de forberedende Foranstaltninger til Val-
 gets Foretagelse.

Mødet den 13. Juli.

1. Til Circulation afgaves tyvende Aarsberetning fra
 Bridesløselille Fængselselskab for Aaret 1881.

2. Til Efterretning fremlægdes:

- a. Skrivelse om, at Indenrigsministeriet har approberet
 Udskiftningen, under 2. d. M. af Gjestgiver H. J. Vid-
 strups Eiendom Matr.-Nr. 7 a af Bygrunden i 2 Par-
 celler, Sømand N. P. Munks Eiendom Matr.-Nr. 15 b
 af do. i 2 do., Fister J. M. Larsens Eiendom Matr.
 Nr. 27 af do. i 2 do., Brandinspektør J. C. Belles
 Eiendom Matr.-Nr. 1199 c af do. i 3 do., og under 9.
 d. M. af Tage Bjørn Grønbechs Eiendom Matr.-Nr.

- 12 af do. i 2 do., Reebflager Nankens Enkes Eiendom Matr.-Nr. 11 af do. i 2 do.
- b. Et Cirkulære, hvori Hof-Møbelfabrikant C. B. Hansens Etablissement i Kjøbenhavn anbefaler sig til Levering af Skoleborde.
- c. Skrivelse af 30. f. M. fra Johanne Jensen, hvorved hun indbetaler „Stibsfører Hans Anker Engel og Søster Kirstine Engels Legats“ Grundkapital 4000 Kroner i en Sparekassebog Nr. 7379 med Bornholms Spare- og Laanekasse i Rønne.

3. Andragende fra Landmaaler Jespersen til Indenrigsministeriet om Udstykning af Møller Tobiasens Eiendom Matr.-Nr. 371 c af Bygrunden i 2 Parceller, Bogtrykker F. B. Trydes Eiendom Matr.-Nr. 537 a af do. i 3 do. og Konsul C. M. Bistrups Eiendom Matr.-Nr. 552 a af do. i 4 Parceller.

Anbefales.

4. Til Erklæring forelaae endvidere 3 Andragender til Justitsministeriet om Dispensation fra Bygningsloven, nemlig:

- a. Fra Snedker Jens Dibrifsen om Tillabelse til at maatte afhænde en Parcel af hans Eiendom Matr.-Nr. 292 af Bygrunden, uanseet at Parcelen faaer 680 □ Alen bebygget og kun 270 □ Alen ubebygget Areal.
- b. Fra Bornholms Maskinfabrik om, at et til den nu afholdte Industriudstilling opført Brædestuur maa blive staaende, uanseet at Taget kun er belagt med Tagpap.
- c. Fra Postmester Henningsen om Tillabelse til at maatte opføre en 16 Al. lang og 9 Alen bred Sidebygning ved hans Eiendom Matr.-Nr. 495 a med 1 Steens Muurtykkelse, uanseet at Bygningen agtes forsynet med en Kvistetage mod Gaden.

Anbefales.

5. Fortegnelse fra Ræmneren over resterende Skolemølkter for Mai Maaned.

Det vedtoges at anmode Amtet om Afsoningsordre.

6. Skrivelse af 29. f. M. fra Indenrigsministeriet, hvori begjæres Byraadets Erklæring med Hensyn til en ved Rønne Toldbregnskab for Marts Maaned d. A. gjort Udsættelse om Beregningen af Havnepengene til Rønne Havn af Dampskibet „Heimdal“.

Havneudvalgets Erklæring indhentes.

7. Skrivelse fra Overlærer Koesoed om, at han er forflyttet til Horsens og derfor fra 1. August maa udtræde af Byraadet.

Det vedtoges, ikke at foranstalte Valg paa et nyt Medlem førend til Nyaar.

8. Til Erklæring forelaa et Andragende til Skoledirektionen fra Frøken Andrea Raabye, der under 5. August 1879 blev konstitueret som Trebielærerinde ved Rønne Borger-skole, om fast Ansættelse i nævnte Embede.

Anbefales.

9. Andragende fra endeel Grundeiere om, at Gaden, som fører fra Antoniestræde til den til Amtmandsboligen hørende Have, maa blive brolagt, imod at de selv udrede Beføstningen herved. De forenede Granitbrud ere villige til at udføre Arbeidet for 50 Kroner.

I Forbindelse hermed fremlagdes en Skrivelse fra Amtmanden om, at den nævnte Gade maa blive istandsat enten ved Brolægning eller ved Makadamisering.

Bevilges paa de i Andragendet tilbudte Vilkaar.

10. Andragende fra Forretningsudvalget for Bornholms Amts Skytteforening om et Bidrag af Kommunens Kasse til Foreningen.

Kunde ikke bevilges.

11. Andragende fra Avlsbruger M. J. Hansen om Tilladelse til at anlægge og benytte en Kjørebæi over Kommunens Grund og den søndre Spadserevei til Transport af Leer fra Strandkanten til Vandveien.

Sagens Afgjørelse overlodes til Skovudvalget.

12. Som Bidrag til Fjestudgifter ved den afholdte Industriudstilling bevilges 133 Kroner.

Mødet den 27. Juli.

1. Til Circulation afgaves den fra Kjøbstædernes almindelige Brandsforsikring modtagne Beretning om Brandsforsikringens Virksomhed i Aaret 18⁸⁰/₈₁ og det for samme Regnskabsaar aflagte Regnskab.

2. Til Efterretning fremlagdes en Skrivelse af 22. d. M. fra Bestyrelsen for de militære Underklassers Pensionering og for Invalideforsørgelsen om, at den har tilstaaet Cecilie Christine Holm, født Andersen, Enke efter forhenbærende Soldat paa Christiansø Isak Jensen Holm, en livsvarig Pension af 28 Kroner om Aaret, men at yderligere Understøttelse derimod ikke har kunnet bevilges hende af de Bestyrelsen underlagte Midler, da hun ikke længere er forsørgelsesberettiget paa Christiansø.

3. Skrivelse af 15. d. M. fra Brygger J. P. Gad, hvori han beder sig fritaget for at være Burderingsmand efter Lov 19. Marts 1869.

Til Burderingsmand istedetfor Bryggerieier Gad valgtes Aulksbruger P. H. Koføed.

4. Skrivelse fra Ræmneren om Tilladelse til at foretage en Reise til Kjøbenhavn paa 14 Dage og om Konstitution for Fuldmægtig Varsen til at bestyre de Ræmneren anbetroede kommunale Bestillinger.

Den begjærede Reisetilladelse og Konstitution meddeeldes.

5. Om den ledige Politibetjentpost af anden Klasse forelaa 5 fra Politimesteren modtagne Ansøgninger.

I Henhold til Politimesterens Indstilling valgtes Steenhugger Søren Peter Lund af Nexø til Politibetjent fra 1. August.

6. I Henhold til Lov af 16. Februar 1866 § 1 gjenvalgtes Konsul S. Rasch til for de følgende 3 Aar for Rønne Kjøbstads Bedkommende at afgive Indberetning til Kapitelstædens Fastsættelse.

7. Fra Digningskommissionen forelaa Tillægsligningen

paa de Personer, som siden Hoveblligningen ere tilflyttede Kommunen, hvorefter der for 2det Halvaar er paalignet 101 Skatteydere et Skattebeløb af 371 Kr. 35 Ø.

8. Til Medlem af Brolægningssubvalget istedetfor Oberlærer Koefoed valgtes Bager H. P. M. Dibritsen fra den Tid, Oberlærer Koefoed fratræder Udvalget.

Mødet den 10. August.

1. Til Medlemmerne ombeledes Udtog af Amtsraadets Forhandlinger i Mødet den 30. Juni d. A.

2. Til Efterretning fremlagdes:

a. Plakat af 8. d. M. angaaende Sessionen for Aaret 1882 i den 6te Udskrivningskreds.

b. Extrakt over Rønne Havns Indtægter og Udgifter i April Kvartal 1881.

c. Skrivelser om, at Indenrigsministeriet under 6. d. M. har approberet Udstykningen af:

Konsul C. M. Bistrups Eiendom Matr. Nr. 552 a af Bygrunden i 4 Parceller.

Møller H. Tobiasens Eiendom Matr. Nr. 371 c af do. i 2 do.

Bogtrykker F. B. Trydes Eiendom Matr. Nr. 537 a af do. i 3 do.

Konsul C. M. Bistrups Eiendom Matr. Nr. 368 af do. i 2 do.

d. Skrivelse fra Bornholms Skoledirektion af 5. d. M., hvorefter Fruen Andrea Raabhe under f. D. er bestikket til Trede-Lærerinde ved Rønne Borgerstole.

3. Fra Landmaaler Jespersen forelaae til Erklæring Andragender til Indenrigsministeriet om Udstykning af:

a. L. P. Wesths Eiendom Matr. Nr. 685 a af Bygrunden i 3 Parceller.

b. Fjernstøber H. Wichmanns Eiendom Matr. Nr. 716 af Bygrunden i 2 Parceller.

c. Bager L. Funchs Eiendom Matr. Nr. 155 af Markjorderne i 2 Parceller.

d. Snekker N. Rosoeds Eiendom Matr. Nr. 217 c af Markjorderne i 2 Parceller.

Umbefaledes.

4. Andragende fra Hestehandler og Bognmand Mads Jensen til Justitsministeriet om Dispensation fra Bygningslovens § 21 for hans Eiendom Matr. Nr. 894 d af Bygrunden med paategnet Erklæring af Bygningskommissionen.

Umbefaledes.

5. Andragende fra Styrmand Hans Olsen Blemz Enke, Karen Margrethe Larsen, til Justitsministeriet om Dispensation fra Bygningslovens § 21 for hendes Eiendom Matr. Nr. 993 af Bygrunden med paategnet Erklæring fra Bygningskommissionen.

Umbefaledes.

6. Andragende fra Lømmemand Andreas Westh til Justitsministeriet om Dispensation fra Bygningslovens § 21 for hans Eiendom Matr. Nr. 412 af Bygrunden med paategnet Erklæring af Bygningskommissionen.

Umbefaledes.

7. Andragende af 9. d. M. fra Bødker Peter Lindahl heri Byen om at erholde dansk Indfødsret.

Umbefaledes paa det Bedste med Tilføiende, at Andrageren i den Tid, han har boet heri Byen, har ført en agtværdig og hæderlig Wandel.

8. Andragende af 11. f. M. fra en Del Beboere af Nørregade om, at denne Gade til næste Aar maa blive omlagt med Rjørebane af tilbannede Steen.

Udsattes.

9. Andragende af 9. d. M. fra en Del Beboere af Roffegade om, at denne Gade maa blive omlagt næste Aar.

Udsattes.

10. Andragende af 9. d. M. fra en Del Beboere af Rattesundet om, at denne Gade maa blive omlagt næste Aar.

Udsattes.

11. Andragende af 31. f. M. fra Rønne Skyttekreds om et Bidrag af Kommunens Kasse til Hjælp til Bestridelsen af Kredens Udgifter.

Det vedtoges at udbede sig nærmere Oplysning om Kredens Medlemsantal og økonomiske Forsatning.

12. Andragende af 10. d. M. fra Smed Jøns Mårtensson i Rønne om at erholde dansk Indfødsret.

Udsattes.

13. Den i Mødet den 13. Juli d. A. under Nr. 6 behandlede Sag angaaende en Udsættelse til Rønne Toldregnskab for Marts Maaned d. A. foretoges paant, idet Havneudvalgets Erklæring af 9. d. M. nu forelaa.

Byraadet tiltraadte Havneudvalgets Erklæring.

14. Andragende af 10. d. M., hvori Maler Johan Olof Moberg heri Byen anholder om at erholde dansk Indfødsret.

Unbefalede paa det Bedste med Tilføiende, at Andrageren i den Tid, han har boet her i Byen, har ført en retstaffen Wandel.

Mødet den 24. August.

1. Til Circulation afgaves Indenrigsministeriets Svarskrivelse af 11. d. M. paa Byraadets Andragende om Havnens Udvidelse, tilligemed de i denne Skrivelse paaberaabte Bilag.

Indenrigsministeriets Skrivelse er saalydende:

„I et med Hr. Amtmandens behagelige Skrivelse af 30. April d. A. hertil indsendt Andragende har Rønne Byraad ved Fremsendelsen af et fra en Del Stibsførere m. Flere indkommet Andragende anholdt om, at der ved Ministeriets Foranstaltning maa blive foretaget en sagkyndig Undersøgelse angaaende en Udvidelse af Rønne Havn ved Bygning af Bølgebrydere paa de udenfor Havnen liggende, paa et hoslagt tilbagefølgende Kort nærmere betegne Rev, samt om, at der, saafremt Planen

til en saadan Udvidelse af Havnen maatte befindes nyttig og hensigtsmæssig, maa blive ydet Havnen en Understøttelse af Statskassen til dens Gjennemførelse enten ved et Tilskud eller ved et rentefrit Laan.

I denne Anledning skulde man tjenstligst anmode Dem om, behageligen at ville tilstille Byraadet den hofølgende Gjenpart af en herfra indhentet Erklæring over Sagen fra Vandbygningdirektøren tilligemed den ligeledes i Gjenpart følgende, gennem den nævnte Embedsmand modtagne Erklæring fra Ingeniør Otterstrøm med Bilag, idet man skal tilføie, at Ministeriet saavel i Betragtning af de meget betydelige Bekostninger, der ville udkræves til den omhandlede Udvidelse af Havnen, som under Hensyn til den store Gjæld, der alt nu paahviler Havnekassen, i det Mindste for Tiden ikke agter at foretage Videre til den paagjældende Sags Fremme."

Vandbygningdirektørens Skrivelse til Indenrigsministeriet:

Det høie Ministerium har under 10. Mai begjæret min Erklæring angaaende det hermed tilbagefølgende, af en Skrivelse fra Amtmanden over Bornholms Amt ledsagede Andragende med Bilag, hvori Rønne Byraad anholder om Bistand til Udførelsen af et udvidet Havneanlæg ved denne By.

Hvad der i Andragendet haves for Die, er, ved Opførelsen af Dæmninger paa de udenfor Rønne liggende Steenrev at tilveiebringe en Havn af større Omfang, og der henvises til, at denne Tanke ikke er ny, men er fremsat allerede ved Aarhundredets Begyndelse, samt at kun Manglen paa de fornødne Midler har hindret dens Virkeliggjørelse. Den paatænkte Havn antages navnlig at ville blive af stor Betydning som Nød- eller Tilflugtshavn for Stibsfarten paa Østersøen. Dog tilsigtes der for Tiden kun Opførelsen af de Dele af Havnedæmningen, som falde paa de dybere Partier af Revene, saaledes at Dæmningerne ikke komme til at slutte sig til Land.

Det forholder sig rigtigt, at der ved Rønne haves

Betingelser for Tilveiebringelsen af en brugbar, større Havn uden uforholdsmæssig store Bekostninger. De to Rev, hvorom der er Tale, og som skyde sig ud fra Landet, det ene Nord, det andet Syd for den nuværende Havn, omslutte nemlig en størstedels temmelig dybvandet Bugt, som ved Dæmningers Opførelse paa Revene kan ombannes til et Havnebassin. Ved Dæmninger alene paa Revenes dybere Partiier vil dog ikke kunne dannes en Havn, der kan være til væsentlig Nytte. Blandt Andet vil en saadan Havn, der i Virkeligheden kun blev en Rhed, ikke kunne holdes fri for Is. Skal Formaalet opnaaes, saa maa Dæmningerne gaae ud fra Land, hvad der ogsaa efter de foreliggende Oplysninger har været den tidligere fremsatte Tanke. Heller ikke gaaer det an at have det isolerede Rev „Trindelen“ liggende midt for Indløbet. Den nordre Dæmning maa føres ud herover.

3 Overensstemmelse hermed har Ingeniør Otterstrøm forfattet et Udkast, som tilligemed en Skrivelse, der indeholder en Motivering samt forskjellige oplysende Bemærkninger, følger vedlagt. Som det nærmere deraf vil sees, bliver den nordre Havnedæmning, der fører ud over Nordre Rev og Trindelen, 2180 Fod, og den søndre 2435 Fod lang. Beliggenhed og Udstrækning ere i det Væsentlige givne ved Beliggenhed og Udstrækning af Revene. Indløbet, der kommer til at vende mod Sydvest, erholder en Vidde af 350 Fod. Foruden Opførelsen af Havnedæmningen omfatter Udkastet kun den fornødne Udbygning i Bassinet samt Anbringelsen af duc d'Alber til Skibenes Fortøining. Den ved Udbygningen optagne Masse, som ikke maatte finde Anvendelse i Havnedæmningerne, er tænkt benyttet til Opfyldning af det lavvandede Parti nærmest Land, saa vidt den strækker til. Opfyldningen skal bestyttes med Udskyling ved en let Indfatning. Omkostningerne ved Anlæget i denne Skikkelse ville ifølge det Skrivelsen vedføjede summariske Overslag udgjøre omtrent 2½ Million Kroner.

• Hvad der overensstemmende med dette Udkast vil blive

tilveiebragt, er kun en Stoppeplads, hvor Skibene kunne ligge i Sikkerhed, en Forhavn for Kønnes nuværende Havn. Men det opfyldte Terrain langs Land kan indrettes til en Kai for Bosning og Ladning, ligesom her kan anlægges Doffer, Beddinger m. m. Saafremt en Kai skal indrettes, maa der imidlertid staffles forsøget Dækning ved Anbringelsen af en indre Bølgebryder. Der vil ellers blive for uroligt. Indretningen af Kaien med alt Tilbehør — som Brolægning og Chaussering, Kraner, Fortøiningsanstalter m. m. samt Opførelsen af Bølgebryderen — vil medtage henved en Million Kroner. Udgiften ved Anlægget, saaledes udstyret, maa altsaa anslaaes til henved $3\frac{1}{2}$ Millioner.

Det er en Selvfølge, at saafremt Sagen skal fremmes, maa der foretages omhyggelige Undersøgelser af de stedlige Forhold og paa Grundlag af de derved indvundne Resultater udarbejdes fuldstændige Planer og Overflag.

Ingeniør Otterstrøms forannævnte Skrivelse til Vandbygningsdirektøren:

Under 10. Mai d. A. har Vandbygningsdirektoratet fra Indenrigsministeriet modtaget en Skrivelse fra Kønne Byraad, hvori dette, næst at fremsende et til Ministeriet stilet, med 98 Underkrifter forsynet Andragende hovedsagelig fra Skibsførere og Skibsrederere i Kønne om til Opførelsen af tvende Bølgebrydere paa Revenerne udenfor Kønne Havn af Statens Midler at erholde et Tilskud eller et rente- og indtil videre afdragsfrit Laan, og, idet Byraadet gjør Andragendet til sit, anholder om, at Ministeriet vil foranstalte en sagkyndig Undersøgelse af Forholdene og lade udarbejde Planer og Overflag til de omhandlede Anlæg paa Revenerne. I Anledning heraf skal jeg tillade mig følgende Yttringer:

Andragendet motiveres ved, at Betingelsen for, at Kønne Byes væsentligste Erhverv, Skibsfart og Skibsredereri, kan trives, er en god Havn; at Byens Havn vel i de senere Aar har modtaget en betydelig Udvidelse, men at der udenfor den ligger nogle Rev, som, medens de paa den ene

Side ved at bryde Søen bestynte Havnen og gjøre den til et roligt og sikkert Veie, paa den anden Side til enhver Tid gjøre Havnen vanskelig at anløbe, og om Vinteren under Isgang tillige foranledige, at Isen ved at strande paa dem skruer sig sammen og fylder Havnen; at dette navnlig har været Tilfældet i den forløbne Vinter, og at Rønne i den Tid har været udeluftet fra Forbindelse med Omverdenen; at Skibe, som have søgt Nødhavn ved Rønne, der have været indeluffede, og at utallige Skibe, som have villet søge Nødhavn der, have maattet vende om uden at kunne komme ind. Disse Mangler ved Rønne Havn mene Andragerne ville kunne afhjælpes derved, at der opføres tvende Vølgebrydere, hver paa 3 a 400 Fods Længde, paa Revene udenfor Havnen, saaledes som det paa Andragendet vedlagte Kort med blaa Vinier er anthdet.

Ved at fremsende Andragendet yttres Byraadet, at hver Gang Spørgsmaalet om en Udvidelse af Havnen har ligget for, har Tanken været henvendt paa at anlægge Værker paa Revene, fordi disse danne en naturlig Havn eller Rhed, og til Bevis for, at Tanken ikke er ny, vedlægger Raadet tvende Kort, det ene fra Begyndelsen af Aarhundredet, det andet fra 1846. De paa disse Kort skitserede Planer afvige dog begge væsentlig fra den nu foreliggende, idet der ifølge disse skulde bygges landfaste Moler, medens det nu fremkomne Forslag gaaer ud paa at opføre to Vølgebrydere, hvis Længder i Andragendet angives til 3 a 400 Fod, medens dog det blaa Rids paa det dermed følgende Kort viser den nordlige med en Længde af 400 Fod, den sydlige af 950 Fod.

Svortesledes Andragerne og med dem Byraadet kunne antage, at de foreslaede Vølgebrydere skulde kunne afhjælpe de anførte Mangler, er ikke ganske klart. Vølgebryderne ville vel tjene til at dæmpe Søen noget umiddelbart udenfor Havnen og som Følge deraf ogsaa i denne, men de ville ingenlunde kunne forhindre Isen fra ligesom i afvigte Vinter at fylde Havnen; tvertimod ville de snarere bidrage end-

mere dertil. Men selv om Rønne Havn ved hensigtsmæssige Foranstaltninger kunde bringes til at være isfri og aaben selv i Vintre som den sidste, vil dette dog ikke være tilstrækkeligt til at sikke Forbindelsen med Omverdenen. Rønne Havn er forøvrigt hidtil stedse bleven hævdet som isfri, og den har ogsaa altid været aaben længe efter, at Sundet er blevet lukket, og den direkte Forbindelse med Njebenhavn som Følge deraf standset; men naar Østersøen selv tildeels lægger til, vil det ikke kunne hjælpe, at Rønne Havn er aaben. Dette har ogsaa viist sig i den forløbne Vinter, idet Dampskibet nemlig flere Gange fra den aabne Rønne Havn for-gjæves har søgt at naa Østid, ligesom ogsaa Forsøget paa ved medbragte Isbaade at tilveiebringe en Forbindelse med Sverrig har maattet opgives. Til at sikke Forbindelsen med Omverdenen ville de foreslaaede Værker altsaa ikke kunne bidrage noget, men ligesaa lidt ville de kunne tjene til at lette Beseilingen af Havnen, dertil er Farvandet saavel indenfor som udenfor Revene altfor ureent. Tæt udenfor og lige ud for den Munding, som tænkes dannet mellem de to Rev og de derpaa projekterede Bølgebrudere, ligger saaledes en af store Steen bestaaende, udstrakt Grund, „Trindelen“ kaldet, hvorover der kun findes fra 9 til 14 Fod Vand.

De for Skibsfarten paa Rønne og for denne Byes Forbindelse med Omverdenen paaankede Mangler ved Havnen ville altsaa, som ovenfor paaviist, ikke blive afhjulpne ved de foreslaaede Værker; men disse ville heller ikke være tilstrækkelige til at gjøre Rønne Havn til en nogenlunde fyldestgjørende Nødhavn for Østersøen. At de ikke kunne bidrage til, at Havnen under strenge Svintre holdes aaben, og navnlig at de ikke ville lette Beseilingen af Havnen, medens de kun ville yde en forholdsvis ringe Dækning, gjør dem nemlig tildeels betydningsløse med Hensyn til Tilveiebringelsen af en Nødhavn. Skal man kunne opnaae at faae en hensigtsmæssig Tilflugtshavn ved Rønne, maa man bygge landfaste Moler, der idetmindste maa føres ud til Trindelen, og dernæst maa det af disse Moler indesluttede Bassin

befries for de Grunde, der maatte være til Hinder for Besæilingen og for Afbenyttelsen af Bassinet som Ankerplads for store, dybtgaaende Skibe.

Paa det medfølgende Kort er viist et Udkast til en saadan Nødhavn ved Rønne. Den nordlige Mole, der har en Længde af 2180 Fod, føres ud ad det nordre Rev hen over Trindelen, paa hvis høieste Punkt dens Hoved opføres, medens den sydlige Mole, hvis Længde er 2435 Fod, bygges paa det søndre Rev. Denne sidste Mole's Hoved ligger noget tilbage for det nordre Molehoved, hvorved Munden, der faaer en Vidde af 350 Fod, kommer til at vende mod Sydvest. Det af Molerne, den ældre Havn og Begrændsningen imod Land indesluttede Bassin, hvis Størrelse er ca. 70 Tdr. geom. Maal, uddybes over et ca. 58 Tdr. stort Areal, der paa Kortet er begrændset af punkterede Linier, til 21 Fod under dagligt Vand, og til Fortøining anbringes her 16 Stfr. duc d'Alber. Den ved Uddybningen optagne Masse, der ikke bliver benyttet til Molerne, oplægges langs Land, og den herved dannede opfyldte Grund bliver for at beskytte den mod Udflikning foreløbig begrændset ved en Spundsvæg og et Steenglacis. Her vil der nemlig senere om fornødent kunne bygges Kaier, ligesom der ogsaa her vil kunne blive Plads til Anlæg af Dokke og Beddinger.

Af det efterfølgende, summariske Overslag over Omkostningerne ved Anlægget af en saadan Nødhavn fremgaaer det, at disse ville andrage ca. 2,475,000 Kroner. Denne Sum vil muligen blive at forøge noget, ifald det nemlig skulde vise sig nødvendigt at afgrave den Grund, der ligger tæt udenfor Munden, S. V. for denne, og over hvilken der kun findes 16 Fod Vand.

Med Hensyn til selve Spørgsmaalet om Anlægget af en Nødhavn i Østersøen skal det sluttelig endnu kun berøres, at det ingenlunde kan betragtes som uomtvisteligt, at Farvandet udfor Rønne er det dertil hensigtsmæssigste Sted.

Summarist Overslag over Udgifterne ved Anlægget af en Mødhavn ved Rønne.

	Kroner	Kroner.
1. Den nordre Møle.		
1,280 Løb. Fod Møle paa fra 12 til 24 Fods Vanddybde (herunder indbefattet Mølehovedet) gennemsnitlig . . . . . à 400 Kr.	512,000	
540 Løb. Fod Jorddæmning med Spundsvæg og Steenglacié paa fra 6 til 12 Fods Vanddybde (Jordfylden taget i Betragtning under 4. Uddybning) gennemsnitlig . . . . . à 150 Kr.	81,000	
360 Løb. Fod Jorddæmning med Spundsvæg og Steenglacié paa indtil 6 Fods Vanddybde (Jordfylden taget i Betragtning under 4. Uddybning) gennemsnitl. à 60 Kr.	21,600	
	614,600	
2. Den søndre Møle.		
1075 Løb. Fod Møle paa fra 12 til 24 Fods Vanddybde (herunder indbefattet Mølehovedet) gennemsnitlig . . . . . à 400 Kr.	430,000	
940 Løb. Fod Jorddæmning med Spundsvæg og Steenglacié paa fra 6 til 12 Fods Vanddybde (Jordfylden taget i Betragtning under 4. Uddybning) gennemsnitlig . . . . . à 150 Kr.	141,000	
	571,000	614,600
At overføre	571,000	614,600

	Kroner	Kroner
Oversført	571,000	614,600
420 Løb. Fod Jorddæmning med Spundsvæg og Steenglacié paa indtil 6 Fods Vanddybde (Jordfylden taget i Betragtning under 4. Uddybning) gennemsnitlig à 60 Kr.	25,200	
	<hr/>	596,200
3. Midlertidig Begrænsning for Jordfylden langs Land.		
2245 Løb. Fod Spundsvæg og Steenglacié paa fra 6 til 12 Fods Vanddybde gennemsnitl. à 30 Kr.		67,350
4. Uddybning.		
35,000 Kubikfavné, hvoraf en større Mængde er Steen, at optage, tildeels ved Hjælp af Dykkere, og at føre i Land . . . . à 15 Kr.		525,000
5. 16 Stkr. duc d'Alber à 2000 Kr.		32,000
6. 2 Savneskr . . . . à 2000 Kr.		4,000
7. Anskaffelse af Maskiner og Redskaber til Opvinding Betonblokkenes Transport m. m.		350,000
8. Arbejdstegningers Udførelse, Ledning af Arbejdet m. m. samt Administrationsudgifter		60,000
9. Mindre og uforudsete Udgifter, ca. 10 % af foranstaaende		
2,249,150 Kroner		225,850

Tilsammen Kr. 2,475,000.

2. Til Erklæring forelaae 4 Ansøgninger til Justitsministeriet om Dispensation fra Bygningsloven, nemlig fra:

- a. Klædefabrikant Johan Tholander om Tilladelse til at maatte indrette Vinduerne til Gaben i hans Sted Matr.-Nr. 497 til at aabne udad, uanset at Vinduerne kun ere anbragte i en Høide af 4 Fod 10 Tom. og Fortouget ifkun har en Brede af 3 Fod, imod at Hængslerne anbringes paa Binduesposten paa en saadan Maade, at Vinduet ved Aabningen lægges over det andet Vindue.
- b. Konsul C. W. Bistrup om Tilladelse til at afhænde 3 Parceller af hans Eiendom Matr.-Nr. 552 a, uanset at Parcellerne alle faae mere bebygget end ubebygget Areal.
- c. Snekter Peter Andreas Jespersen om at maatte opføre en 12 Al. lang og 3 Al. bred Halvtagsbygning ved hans Eiendomme Matr.-Nr. 108 og 122, skjøndt det bebyggede Areal derved forøges til 503 □ Alen, saa at det ubebyggede Areal kun bliver 357 □ Alen.
- d. Snekter Chr. Bang om Tilladelse til at bebygge 356 □ Alen af hans Eiendom Matr.-Nr. 894 f, skjøndt det ubebyggede Areal i saa Fald kun vil blive 244 □ Alen. Anbefales.

3. Til Erklæring forelaa endvidere et Andragende fra Smed Jøns Mortensson heri Byen, der er født i Glemminge i Sverig den 20. September 1849, om at blive meddeelt dansk Indfødsret.

Det vedtoges at indsende Andragendet med Erklæring, at Andrageren i den Tid, han har opholdt sig heri Byen, har ført en retsaffæren Wandel, og med Byraadets Anbefaling.

4. Om Overtagelse af Kommunens Kulforbrug i Maret fra 1. Oktober d. A. til 30. September 1882 var der i Genhold til den udgaaede Opsfordring kun indkommet et Tilbud. Dette aabnedes og fandtes at være fra Kjøbmand A. P. Schor til

2 Kr. 35 Ore pr. Td. eller 85 Ore pr. 100 Pd. fra Skib,
2 — 45 — „ do. eller 92 — „ do. fra Dplag.

Det vedtoges at modtage Tilbudet.

5. Om Overtagelse af Leverancen af Petroleum til Kommunen i Aaret fra 1. September d. A. til 31. August 1882 var der i Henhold til den udgaaede Opfordring indkommet 3 Tilbud. Disse aabnedes og fandtes at være fra:

Kjøbmand H. Dreier til 14 Ore pr. Pd. og 21 Ore pr. Pot,
 — Wald. Lund „ 14½ — do. „ 21¾ — do.
 — Jac. Petersen „ 14¾ — do. „ 21⅞ — do.

Det vedtoges at modtage Kjøbmand H. A. Dreiers Tilbud.

6. Plan og Overflag fra Tømmermester Belle til en 7 M. lang og 6 Alen bred Bygning af Grundmuur til Oplagsrum for Krudt og Dynamit.

Det vedtoges at udbyde Bygningens Opførelse i Entreprise.

7. Andragende fra endeel Beboere om, at Brolægningen af Vile Ellekongstræde til næste Aar maa blive omlagt. Udfattes.

8. Skrivelse fra Rønne Skyttekreds, indeholdende Oplysning om de afholdte Øvelser og om Udgiften ved samme.

Det vedtoges at bevilge Kredsen et Bidrag af Kommunens Kasse paa 40 Kroner.

9. Andragende fra Frøken Andrea Raabye til Skoledirektionen om, i et Aar fra November 1881 til November 1882 at fritages for den hende betroede Lærerindebestilling ved Rønne Borgerstole for at uddanne sig yderligere til Skolelærningen ved at gjenemgaae et Kursus paa Frøken Zahles Institut for Almuestolelærerinder, og om Tilladelse til, at Frøken Andrea Jespersen maa besøge Undervisningen under Frøken Raabyes Fraværelse.

Unbefales.

10. Borgmesteren medbeelte, at ved det idag afholdte Valg vare Bager D. B. Dibrksen, Kjøbmand W. Rønne, Amtsforvalter Lütken, Læderhandler Lyster og Snekker P. H. Snekker valgte til Medlemmer af Vigningskommissionen for de følgende 3 Aar.

Mødet den 7. September.

Til Efterretning fremlagdes:

- a. Skrivelse fra Indenrigsministeriet af 23. f. M. om Tilladelse til, at Kommunen til Regulering af en Gade i Kjøbstaden erhverver et Areal af 50 □ Alen af Eiendommen Matr.-Nr. 217 b af Kjøbstadens Markjorder for en Kjøbesum, beregnet efter 2000 Kroner pr. Td. Land.
- b. Indenrigsministeriets Skrivelse af 26. f. M., hvorved Ministeriet meddeler Samtykke til, at Byraadet afhænder et Kjøbstaden tilhørende Stræde mellem Eiendommene Matr.-Nr. 521 b og 522 a af Bygrunden til Eierne af bemeldte Eiendomme for en Kjøbesum af 150 Kroner, imod at Kjøbesummen inddrages under Kjøbstadens Kapitalformue.
- c. Indenrigsministeriets Skrivelse af 29. f. M., hvorved Ministeriet meddeler Samtykke til, at Byraadet paa Kommunens Vegne til Regulering af den Vej, der fører fra Svaneke-Rønne Landeveien ind i Rønne Kjøbstad for en Betaling af 25 Ore pr. □ Alen, deels erhverver ialt 2830 □ Alen af de tilstødende Grundeieendomme Matr.-Nr. 163, 165, 164 d, 159 b, 159 c, 159 d, 159 a, 159 e, 169 d, deels afhænder ialt 1530 □ Alen Veiareal til Forening med de tilstødende Eiendomme Matr. Nr. 371 b, 371 c, 166, 167, 168 a, 168 b, 159.
- d. Skrivelse af 2. d. M. fra Vigningskommissionen om, at den i Henhold til indkommen Klage har nedsat den Malersvend M. Mortensen for andet Halvaar paa-lignede Formue- og Leilighedsstat fra 11 Kr. 50 Ø. til 6 Kr. 90 Ø.
- e. Tvende Oversigter over Resultaterne af den i Henhold til Indenrigsministeriets Cirkulære af 15. Juni d. A. under 15. Juli sidstleden heri Byen afholdte Kreatur-tælling og Optegnelse af det besaaede Areal m. v., indsendte af det Udvalg, som Byraadet havde nedsat til at foranstalte det Fornødne i Anledning af Tællingen.

Af **Handdyrene** henhøre til følgende **Racer:**

Hingste.			Tyre			Bødere.			
Fuldblod.	Haldblod.	Landracen.	Engelsk kort- hornet Race.	Englet.	Landracen.	Merinos samt andre fint ul- bede Racer.	Dishley og andre lang- ulbede Racer.	Southdown og andre kort- ulbede Racer.	Landracen.
"	"	3	"	"	2	"	"	"	"

Den 15. Juli 1881 var Antallet af **Vistader** 51 **Stkr.**

I Aaret 1880 fødtes: „ Føl, 196 Kalve, 92 Lam,
29 Grise.

Den 15. Juli 1881 udgjorde Antallet af **Hjoretøier:**

- 1) Af Arbejdsvogne (derunder Høstvogne) . . . 191 **Stkr.**
- 2) Af to- eller fleersædede aabne Vogne . . . . . 110 —
- 3) Af Forspand paa to Heste med det fornødne
Seletøi . . . . . 90 —

Oversigt

over

Størrelsen af det bejaaede Areal samt af Udsæden
i Rønne Kjøbstad den 15de Juli 1881.

Følge Matrikelopmaalingen udgjør Kjøbstadens Areal
1609 Tdr. Land geometrisk Areal (à 14000 Kvadratalen).

	Det i Efteraaret 1880 og i For- aaret 1881 bejaaede Areal.		Udsæden i Efter- aaret 1880 og i Føraaret 1881.	
	Tdr. Land geometrisk Maal.	Stp.	Tdr. (eller Rd.)	Stp.
Gvæde	6	1 ¹ / ₂	6	1 ¹ / ₂
Rug	136	3 ¹ / ₂	133	6 ¹ / ₂
Byg	109	"	110	4
Havre	88	7 "	122	4
Boghvede	"	"	"	"
Erter	"	6 "	"	3 "
Bitter	"	1	"	1
Bønner	"	2	"	1
Blandsæd } til Modenhed	18	2	22	4
} til Grøntføder	59	4	78	2 ¹ / ₂
Kartofler	102	3 ¹ / ₂	668	7
Kunfæroer	28	"		
Sufferroer	"	"		
Gulerødder	2	2 ¹ / ₂		
Turnips	"	"		
Kaalrabi	"	"		
Andre Rodfrugter og Kaal- arter	1	7 ¹ / ₁₆		
Raps	"	"		
Hør	"	2	"	2
Hamp	"	"		
Humle	"	"		
Rommen	"	"		
Spergel	12	"		
Tobak	"	"		
Besaaet Areal ialt	566	4 ¹ / ₁₆		
Uf det anførte Areal var desuden besaaet med Kløver- og Græsfrø	135	5	2634 Rd.	

Størrelsen af hele det drainede Areal
udgjør ialt . . . . . $20\frac{1}{8}$ Td. L. geom. M.

Til Have benyttes et Areal af . . $5\frac{12}{16}$ Td. L. geom. M.

Af Agermarken henligger i Som-
meren 1881:

til Afgræsning af Husdyr et
Areal af . . . . . $85\frac{3}{16}$ Td. L. geom. M.

til Høslæt af Kløver- og Græs-
frø et Areal af . . . . . $85\frac{4}{16}$ — — —

til Aøl af Kløver- og Græsfrø
et Areal af . . . . . " — — —

i reen Brak et Areal af . . . . $20\frac{12}{16}$ — — —

i halv Brak et Areal af . . . . $45\frac{11}{16}$ — — —

Som Eng henligger et Areal af . . $26\frac{10}{16}$ — — —

Af Fælleber og Overdrev benyttes til
Afgræsning et Areal af . . . . . $64\frac{1}{16}$ — — —

Anvendt til Græsning, Brak og
Eng tilsammen . . . . . $327\frac{8}{16}$ Td. L. geom. M.

Det dyrkede Areal til Sæd,
Rodfrugt, Handelsplanter,
Haver, Græsning m. m.
udgjør ialt . . . . . $899\frac{12}{16}$ Td. L. geom. M.

Af Moser og Kjør anvendes til
Tørvestkør . . . " T. L. g. M.

Af Moser og Kjør
findes desuden . . . " — — —

Moser og Kjør, ialt. " — — —

Af Stob (hvorunder Uystanlæg, Plan-
tager o. besl.) findes:

Sateris $899\frac{12}{16}$ Td. L. geom. M.

Tranøp. 899¹²/₁₆ Td. L. geom. M.

beplantet med			
Bøg	"	T. L. g. M.	
beplantet med			
andre Løv-			
træer	17 ⁸ / ₁₆	—	—
beplantet med			
Naaletræer	393	—	—
som aabne Plac-			
ter i Stoven	2 ⁸ / ₁₆	—	—

Stov, ialt . . 413 Td. L. geom. M.

hvoraf „ Tdr. Land geometrisk
Maal ere undergivne Fredstovs-
forpligtelse.

Af Hedestrækninger findes	96 ⁴ / ₁₆	Td. L. geom. L.	
Af Flybefandsstrækninger findes . .	2	—	—
Af Stenmarker eller andre udyrkede Strækninger findes	7 ⁸ / ₁₆	—	—
Til Byggegrunde og Gaardspladse anvendes	9 ⁹ / ₁₆	—	—
Til Hegn, Veie (saavel offentlige som private), Gangstier og Vandareal anvendes	39 ¹ / ₁₆	—	—

Rjøbstadens samlede Areal 1,467²/₁₆ Td. L. geom. M.

Af Rønne Rjøbstads Markjorder dyrkes og eies af Beboere i Knudster Sogn	110 ⁸ / ₁₆	—	—
---	----------------------------------	---	---

Salt 1,577¹⁰/₁₆ — — —

Differencen 31⁶/₁₆ Tdr. Land vil i det væsentligste op-
tages af Landeveie og Biveie, som ikke ere medtagne i Listerne.

Det bemærkes, at paa Kommunens egne Arealer nær,
ere Optegnelserne gjorte efter Skjøn.

Bygrundens Arealer ere ikke optegnede; Opgjørelsen
omfatter saaledes kun Markjordernes Arealer.

2. Fortegnelse fra Kæmneren over de resterende Skolemulkter for Juni Maaned.

Det vedtoges at anmode Amtet om Afsoningsordre.

3. Indstilling fra Brolægningssubvalget, at den søndre Deel af Store Torv til næste Aar omlægges, og at man andrager Amtsrådet om Tilskud hertil af Amtskommunefondens Renter. Subsidiært foreslæaer Udvalget til næste Aar at omlægge Kirkestræde og Dalgade til Vimmelskæftet, Borgergade og Læsegade samt, hvis det kan udføres mere, endeel af Nørregade eller Skattefundet. Endvidere foreslæaes Ellekongstræde omlagt med utildannede Steen.

Gaaer til anden Behandling i næste Møde.

4. I Anledning af en Skrivelse fra Rønne Toldkammer indstiller Havneudvalget, at der i Havne- og Brotarten for Rønne Havn optages tvende nye Sætser, nemlig Side 20 under Steen:

4 Dre pr. 100 Pbd. for ved Maling og Pulverisering tilberedte Steen.

Side 17 efter Kalk:

4 Dre pr. 100 Pbd. for Kalkmærgel eller pulveriseret Kalk.

Indstillingen bifaldtes, og vedtoges det som Følge at indgaae til Indenrigsministeriet med Andragende om, at der maa blive udfærdiget et Tillæg, som det ommeldte til Havne- og Brotarten.

5. Det til kritisk Gjennemsyn af Havneregnskaberne nedsatte Udvalg tilbagesender Regnskaberne for Aaret 1880 og meddeler, at det ved Gjennemsynet Intet har fundet at bemærke.

Det vedtoges at indsende Regnskaberne med den i Havnereglementet foreskrevne Attestation og at bemærke, at det er med Byrådets Samtykke, at Arbejderne ere udførte uden Licitation, forsaavidt Licitation ikke har været afholdt.

6. Andragende fra Kirkeinspektionen om, at Byrådet vil meddele Kommunens Garanti for et Laan til Kirken

paa 2000 Kroner, hvilket Laan er blevet nødvendigt for at afhjælpe den af Synet gjorte Udsættelse om Maling af Kirken. Laanet kan faaes i Sparekassen til 5 pCt. aarlig Rente og 100 Kr. Afdrag om Aaret.

Bevilgedes under Forudsætning af, at Indenrigsministeriet dertil meddeler Samtykke.

7. Kjøbmand M. S. Esperfen anholder om at blive meddeelt Hjemstedsbeviis til hans Svoger, Sømand Hans Peter Nielsen, der er født heri Byen den 9. August 1844.

Da Baagjældende er hjemstedsberettiget heri Byen, vedtoges det at meddele ham det attraaede Hjemstedsbeviis.

8. Andragende fra endeel Beboere om, at der maa blive anbragt tvende Bygter i Gaden, som fører fra Østre Kirkegaard forbi Steenværket til Sygehuset.

Affloges.

Mødet den 21. September.

1. Til Circulation afgaves Udbrug af Horsens Byraadsforhandlinger samt af Horsens Kjøbstads kommunale Regnskaber for Aaret 1880.

2. Til Efterretning fremlagdes Skrivelse af S. d. M. fra Bornholms Skoledirection om, at den har bevilget Lærerinde ved Rønne Borger-skole, Frøken Andrea Raabye Permission for et Aar for at tage Lærerinde-Examen, imod at Frøken Andrea Jespersen vikarierer for hende.

3. Fortegnelse fra Råmmeren over resterende Skolemølkter for Juli Maaned.

Det vedtoges at anmode Amtet om Afsoningsordre.

4. Om Overtagelsen af Opførelsen af den Bygning, som Byraadet har vedtaget at lade opføre til Oplagshuus for Krudt og Dynamit, var der indkommet et Tilbud. Dette aabnedes og fandtes at være fra Murer C. S. Lau til 740 Kroner.

Da det indkomne Tilbud er 62 Kroner høiere end Overflagssummen, vedtoges det at overdrage Bygningens

Opførelse til Tømmermester J. C. Belle for Overslagssummen 678 Kroner.

5. Skrivelse fra Landmaaler Jespersen angaaende Kjøbstadens Forsyning med Kloaker.

Det vedtoges at anmode Ingeniør Ambt om at udarbejde en samlet Plan til Kloakanlæg for hele Byen. Landmaaler Jespersens Regning paa Reiefeudgifter vil være at anvise til Udbetaling.

6. Andragende fra endeel Beboere om, at Kjørebanelen paa den østre Side af Lille Torv til næste Aar maa blive brolagt.

Kunde ikke bevilges.

7. Andragende fra Smed P. Svendsens Enke om at faae overladt et lille Areal af Gaden udfor hendes iboende Eiendom, for at et Væggered, som hun agter at opføre, kan faae den heldigste Retning.

Bevilgedes for den i Grundtarten fastsatte Betaling af 83 Ore pr. □ Alen efter den Retning, som Bygningskommissionen bestemmer, imod at Andragerinden selv afholder Udgifterne ved Arealets Udstykning og Afkomstens Berigtigelse.

8. Skrivelse fra Skolebestyrer Jørgensen om, at han er villig til iaar, ligesom forrige Aar, at meddele en Deel af Borger skolens Børn Underviisning i Engelsk uden Godtgjørelse.

Det vedtoges at anmode Skoleinspektør Hjorth om at tage sig af Sagen.

Medet den 5. Oktober.

1. Til Efterretning fremlagdes:

- a. Trede Skrivelse fra Indenrigsministeriet om, at det under 24. f. M. har meddeelt Aprobation paa Udstyningen af Jernstøber H. Wichmanns Eiendom Matr. Nr. 716 af Bygrunden i 2 Parceller, og af Detailhandler L. B. Vesth's Eiendom Matr. Nr. 685 a af By-

grunden i 3 Parceller, samt paa at det umatrifulerede Strøede imellem Eiendommen Matr.-Nr. 521 b og 522 a af Bygrunden optages i Matr.-Nr. 1205, 1206 og 1207 med $\frac{1}{4}$ Alb. Hartkorn for hver.

- b. Indenrigsministeriets Røttering for Rønne Havnerognskab for Aaret 1879, ved hvilket der Intet er fundet at udsætte.

2. Andragende fra Landmaaler Jespersen til Indenrigsministeriet om Udstykning af Auldsbruger P. Kosveds Eiendom Matr.-Nr. 91 af Markjorderne i 5 Parceller og af Uhrmager D. Riis's Eiendom Matr.-Nr. 854 af Bygrunden i 2 Parceller.

Anbefalede.

3. Til Erklæring forelaae endvidere tvende Andragender til Justitsministeriet om Dispensation fra Bygningsloven, nemlig:

- a. fra Vognfabrikant B. J. Knudsen om Tilladelse til ved Ombygningen af en gammel Bygning paa Eiendommen Matr.-Nr. 1036 at maatte forøge det bebyggede Areal med 15 □ Alen. Det bebyggede Areal vil da blive 612 □ Alen, medens Eiendommen kun faaer 283 □ Alen ubebygget Areal.

- b. Fra Snekker Chr. Wang om Tilladelse til at paabygge den Bygning, som han opfører paa Eiendommen Matr.-Nr. 894 f, endnu en Etage, saaledes at Bygningen faaer 2 Etager, uanseet at Siden til Gaarden i den nederste Etage kun er opført med en Steens Muurtykkelse.

Det første Andragende anbefalede. Med Hensyn til det sidste Andragende vedtoges det at slutte sig til den Erklæring, som Bygningskommissionen vil afgive over samme.

4. Foretoges anden Behandling af Brolægningssubvalgets Forslag til, hvilke nye Brolægningssarbejder der vil være at udføre i næste Aar.

Det vedtoges til næste Aar at omlægge den søndre Deel af Store Torv.

5. Om de ledige 6 Portioner af det for Morten Hansen Bohn og Hustru Karen Lauritsdatters Stiftelse eller Rønne

Hospital substituerede Legat og 1 Portion af Skibsfører Hans Ancher Engel og Søster Kirstine Engels Legat var der indkommet 56 Andragender, som fremlagdes.

Afgaves til Cirkulation.

6. Til første Behandling forelaa Forslag fra Kasse- og Regnskabsudvalget til Overslag over Kjøbstadens Indtægter og Udgifter i Aaret 1882.

Gaaer til anden Behandling i næste Møde og til Cirkulation i Mellemtiden.

Mødet den 19. Oktober.

1. Til Cirkulation afgaves:

- a. Uddrag af Aalborg Byraads Forhandlinger for Aaret 1880.
- b. Hygieiniske Meddelelser, 3die Række, 1ste Bind 1ste Hefte, udgivne af Selskabet for Sundhedspleien i Danmark.

2. Til Efterretning fremlagdes:

- a. Ekstrakt over Havnens Indtægter og Udgifter i Juli Kvartal d. A.
- b. Skrivelse fra Indenrigsministeriet af 13. d. M., hvorved Ministeriet bifalder, at der i Havne- og Brotaxten for Rønne Havn optages følgende nye Positioner:

Bag. 17 efter Kalk etc. indsættes:

„Kalkmærgel eller pulveriseret Kalk 100 Pbd. — 4 Ø.“

Bag. 20 under Steen indsættes:

„Bed Maling eller Pulverisering tilberedte Steen 100 Pbd. — 4 Øre“,

og tillader, at Havnepengene af et af Øresunds kemiske Fabrikker med Dampskibet „Hjalmar“ den 18. August d. A. indført Parti pulveriseret Kryolith vog 8076 Pbd., der ere opkrævede efter Positionen „andre Vægtvarer“ med ialt Kr. 28,27, beregnes efter fornævnte Satz til 4 Øre pr. 100 Pbd., saaledes at det overstydende Beløb tilbagebetales Vedkommende.

- c. Fortegnelse over det ved Sessionen for Aaret 1882 i

den 6te Udskrivningskreds udfrevne Mandſkab ſamt over de Værnepligtige, der ved Sæſſionen have erholdt Vedtegning om at ſkulle tiltales efter Værnepligtlovens § 13.

3. Andragende fra Landmaaler Jeſpersen til Indenrigsministeriet om Udſtykning af Suedter J. Mogensens Eiendom Matr.-Nr. 161 a af Markjorderne i 3 Parceller.
Anbefales.

4. Til Erklæring forelaa endvidere Andragende fra Fajancefabrikant E. C. Sonnes Enke til Juſtitsministeriet om Tilladelse til at maatte opføre en Tilbygning og en Halvtagsbygning ved Eiendommen Matr.-Nr. 1037 a, uagtet den til Eiendommen hørende bebyggede Grund derved forøges med 102 □ Alen, ſaaledes at den ialt kommer til at udgjøre 1100 □ Alen, medens det ubebyggede Areal da vil blive 922 □ Alen.

Anbefales.

5. Skrivelse af 13. d. M. fra Amtet om, at Amtsrådet i ſidſte Møde har vedtaget til næſte Aar paa Strækningen fra Store Torvegade til Tornegade at forſyne Halvdelen af Torvet med en ſædvanlig 9 Alen bred Kjørebane for Amtets Regning.

Det vedtoges at tilſkrive Amtet, at man til næſte Aarønſter at faae den tilbudte Kjørebane lagt over Torvets ſøndre Halvdel paa Strækningen fra Krystalgade til Tornegade.

6. Efter at have cirkuleret foretoges 2den Behandling af Kaffe- og Regnskabsudvalgets Forſlag til Overſlag over Kjøbstadens Indtægter og Udgifter i Aaret 1882.

Overſlaget vedtoges i ſin Heelhed overeensſtemmende med Forſlaget.

7. Skrivelse af 9. d. M. fra Skoledirektionen, hvori begjæres Byrådets Erklæring i Anledning af et Cirkulære af 15. f. M. fra Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæſenet angaaende Lærerboligernes Beſtaffenhed og Størelſen af Hunsleiegodtgjørelſerne til Lærerne.

Det vedtoges at indhente Skoleudvalgets Erklæring.

8. I Henhold til en Skrivelse fra Skoleinspektør Hjorth indstiller Skoleudvalget, at der træffes Overenskomst med Aftenstolen om Skolelokalernes Belysning i 4 Timer om Ugen foruden de 5 Timer om Ugen, hvorom der tidligere er truffet Overenskomst, i Anledning af en Forandring af Underviisningstimerne.

Det vedtoges at indhente Skolekommissionens Erklæring.

9. Skrivelse af 17. d. M. fra Skoleinspektør Hjorth om, at der til Skolebestyrer Jørgensens Kursus i Engelsk kun har meldt sig 7 Deeltagere af Borger skolens Elever, og at 3 af disse vare saa svagt begavede, at de ikke ville kunne drage nogen synderlig Nytte af Underviisningen.

Til Efterretning.

Mødet den 2. November.

1. Til Efterretning fremlagdes:

- a. En Skrivelse fra Indenrigsministeriet af 27. f. M., hvorved Ministeriet meddeler Samtykke til, at Byraadet paa Kommunens Vegne for en Betaling af 83 Ore pr. Aften afhænder 11 Aften af Hænbegabe, imod at Kjøbesummen inddrages under Kjøbstadens Kapitalformue.
- b. Indenrigsministeriets Skrivelse af 18. f. M. om Samtykke til, at Kommunen overtager Garantien for et Laan, stort 2000 Kr., at forrente med 5 % p. A. og afbetale med 100 Kr. aarlig, som Inspektionen for Rønne Kirke agter at optage til Bestridelse af Udgifterne ved Maling m. m. af Kirken.

2. Til Erklæring forelaae 3 Andragender fra Landmaaler Jespersen til Indenrigsministeriet om Udskytning af Sneklet Chr. Bangs Eiendom Matr.-Nr. 894f af Bygrunden i 2 Parceller, Møller H. Tobiaszens Eiendom Matr.-Nr. 164b af Markjorderne i 3 Parceller, sammes Eiendom Matr.-Nr. 160 af Markjorderne i 4 Parceller.

Unbefalede.

3. I Anledning af Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenets Cirkulære af 15. Septbr. d. A. meddeler Skoleudvalget, at der i Rønne Borgerstole findes indrettet en Beboelsesleilighed i selve Skolebygningen, hvilken Bolig bestaaer — foruden af Kjøkken, Spisestue og 5 Værelser — af et 2 Fags Værelse, et 3 Fags do., to 1 Fags do., samt at denne Lærerbolig, der beboes af Skolens Inspektør og Førstelærer, i enhver Henseende er godt vedligeholdt og maa ansees at afgive en passende og tilfredsstillende Bolig for en Familie. De øvrige Lærere ved Borgerstolen erholde, istædtfor fri Bolig, følgende Huusleiegodtgjørelse, nemlig Anden, Tredie og Fjerde Lærer, beregnet for en Familie, hver 120 Kr., Femtelærer, beregnet for en Ugift, 80 Kr., Første, Anden og Tredie Lærerinde, som for en Ugift, hver 80 Kr.

Det vedtoges at indsende de omhandlede Oplysninger til Skoledirektionen.

4. I Anledning af Skolekommissionens i forrige Møde behandlede Forslag om Borgerstolens Vedhæning i nogle Eftermiddagstimer meddeler Skolekommissionen, at den maa billige, at Underviisningen i Haandgjerning paa den foreslaede Maade drages ind under den daglige Underviisning.

Forslaget bifaldtes.

5. Andragende fra Tømmersmand C. P. Marker om Tilladelse til at maatte indhegne til hans Eiendom Matr.-Nr. 930 den udfor bemeldte hans Eiendom værende aabne Plads.

Det vedtoges at indhente Bygningskommissionens Erklæring.

6. I Henhold til Bygningskommissionens Indstilling vedtoges det at ansøge Indenrigsministeriet om Tilladelse til, for en Betaling af 3 Kr. pr. □ Alen, at maatte erhverve 22 □ Alen af Snekker Chr. Bangs Eiendom Matr.-Nr. 894 f til Regulering af Krystalgade.

7. Betalingen for Krudthuset's Benyttelse fastsattes indtil videre til 2 % af det Opbearedes Værdi, og vedtoges det at anmode Bestyrer Lorenzen om at overtage Tilsynet med Krudthuset, og at tillægge ham Halvdelen af Indtægten som Godtgjørelse for Tilsynet deels med Krudthuset og deels med Ind- og Udleveringen sammesteds.

Mødet den 16. November.

1. Til Medlemmerne omdeelttes Udtog af Amtsraadets Forhandlinger i Mødet den 29. September sidstleden.

2. Til Efterretning fremlagdes en Skrivelse fra Bestyrer Lorenzen om, at han er villig til at overtage Opfyndet med Kommunens Krudthuus samt Tilsynet med Ind- og Udleveringen af Krudt og Dynamit, som indlægges til Opbevaring der.

3. Til Erklæring forelaae 5 Andragender til Justitsministeriet om Dispensation fra BygningsLoven:

- a. Fra Høker Hans Lauritz Westh's Enke om Tilladelse til at paabygge endeel af hendes Sted Matr.-Nr. 421 en 3 Alen høi Kvist-Stage til Gaarden, Skjøndt Husets Sidemure ikkun har en Muurtykkelse af een Steen.
- b. Fra Vognmand Andreas Bihl om Tilladelse til at opføre en 38 □ Alen stor Halvtagsbygning ved hans Eiendom Matr.-Nr. 738 b, uanset at Eiendommen da faaer 254 □ Alen bebygget og kun 182 □ Alen ubebygget Grund.
- c. Fra Brygger S. P. Gad om Tilladelse til at maatte belægge en 16 Alen lang og 9 Alen bred Bygning, som han agter at opføre paa sin Eiendom Matr.-Nr. 21 til Ishuus, med Tagpap.
- d. Fra Karetmager Jeppe Peder Petersen om Tilladelse til at bebygge 73 □ Alen af den til hans Eiendomme Matr.-Nr. 392, 402 b og 403 b hørende ubebyggede Grund, uanset at 852 □ Alen af Eiendommens samlede

Grundareal, der udgjør ialt 1569 □ Alen, allerede er bebygget.

- e. Fra Skibsfører Lauritz Henriksen om Tilladelse til ved Istandsættelsen af hans Huus Matr.-Nr. 1017a at maatte forøge det bebyggede Areal med 18 □ Alen, skjøndt det ubebyggede Areal derved indskrænkes til 78 □ Alen, medens det bebyggede Areal da bliver 223 □ Alen.

Anbefales.

4. Fortegnelse fra Ræmneren over resterende Skolemulfter for August og September Maaneder.

Det vedtoges at anmode Amtet om Afsoningsordre.

5. Skolekommissionen fremsender en Skrivelse fra Skoleinspektør Hjorth, hvori indberettes, at Volsbruger Otto Stibolts Søn Anter Anthoni Stibolt ikke var mødt til Overhøring ved Examen i Rønne Skole den 26. og 28. f. M. og foreslaaer, at Barnets Forældre drages til Ansvar for den nævnte Forsømmelse overeensstemmende med Forordn. 29. Juli 1814 § 33.

Det vedtoges at ifjende Volsbruger Otto Stibolt en Mulft for det omhandlede Forhold af 1 Krone.

6. Fra Havneudvalget forelaa til første Behandling Overslag over Rønne Havns Indtægter og Udgifter i Aaret 1882.

Gaaer til 2den Behandling i næste Møde og til Circulation i Mellemtiden.

7. I Anledning af en Skrivelse fra Ingeniør Berg indstiller Havneudvalget, at der tilbydes Ingeniør Berg et Honorar af 225 Kroner om Maaneden samt fri Reise for at overtage Tilsynet med og Ledelsen af de Havnearbejder, som agtes udførte til næste Aar.

Bifaldtes.

8. Skrivelse fra Ingeniør Amt om, at han er villig til at udarbejde en Plan til Byens Forsyning med Kloaker med tilhørende Beføstningsoverslag og Detailtegninger. En saadan Plan, antager han, vil medføre en Beføstning af 900 a 1000 Kroner, foruden Udgiften til en Reise til Rønne.

Det vedtoges at tilskrive Ingeniør Amt, at man foreløbig har stillet Sagen i Bero.

9. Andragende fra Forretningsudvalget for Danmarks Totalafholdsforening om, at Byraadet vil støtte Foreningen og yde den et Pengebidrag.

Afgaves til Circulation.

10. Andragende fra S. A. Curdts om Tilladelse til at iværksætte Undersøgelse efter ildfast Leer paa Galløften, samt Tilladelse til, hvis saadant findes, at grave Leer der, imod herfor at erlægge en nærmere fastsat Afgift til Kommunen.

Tillodes under Forudsætning af, at Leergravningen ikke kommer i Strid med den Militæretaten tilkommende Brugsret, saaledes at Betalingen for Leeret senere vil være at fastsætte.

11. Andragende om Eftergivelse af Brolægningssrefusion:

a. fra Cathrine Westh i Nr. 268,

b. fra Mogens Pedersen i Nr. 267 a,

c. fra Politibetjent E. Pedersens Enke i Nr. 286.

Kunde ikke bevilges, hvorimod det vedtoges at tilstaa Andragerne Henstand indtil videre med Betalingen.

12. Andragende fra en Deel Beboere om, at Navnet paa Dampmøllestræde maa blive forandret til Dampmøllegade, og om, at Veien, som er en Fortsættelse af bemeldte Gade mod Ost, maa gives samme Navn.

Affsloges.

13. Andragende fra Toldassistent E. Lund, hvori han, som Eier af Eiendommen Matr.-Nr. 1018, besværer sig over, at den saakaldte Havnebasse er bleven til en Samlingsplads for al Slags Affald.

Henvistes til Politimesteren.

14. Skrivelse af 12. d. M. fra Capitain Lange af Generalstaben, hvori meddeles forskellige Oplysninger angaaende den Indkvartering, som Rønne By vil komme til at modtage af Generalstabens Personale ved Dens Opmaalning.

- Toges til Efterretning.

15. Efter at have cirkuleret fremlagdes paany de om de ledige Legatportioner indkomne 56 Ansøgninger.

Udsattes, og vedtoges det at holde et Extramøde førstkommande Onsdag Eftermiddag Kl. 6 for at uddele de omhandlede Legater.

Efter det ordinære Mødes Slutning holdt Byraadets valgte Medlemmer under Ledelse af Bankdirektør Bohmann, som dertil valgt Formand, et Møde for i Henhold til Lov om Kjøbstadkommunernes Styrelse af 26. Mai 1868 § 33 at paafjende Antegnelserne til Kjøbstadens kommunale Regnskaber for Aaret 1880.

Udsættelserne decideredes overeensstemmende med Formandens Forslag.

Den 23. November

holdt Byraadet et ekstraordinært Møde for at foretage Udbeling af de ledige 6 Portioner af det for Morten Hansen Bohn og Hustru Karen Lauritsdatters Stiftelse substituerede Legat og af en Portion af Stibsfører Hans Ancher Engel og Søster Kirstine Engels Legat.

De om bemeldte Legater indkomne 56 Ansøgninger fremlagdes.

Det for Morten Hansen Bohn og Hustru Karen Lauritsdatters Stiftelse substituerede Legat tildeesttes:

1. Bødker Peder Olsens Enke Ane Olsen, født Rømer, født 13. Februar 1803.
2. Steenhugger Hans Peter Birks Hustru Elisabeth Birk, født 16. Februar 1800.
3. Uhrmager Johan C. Bjerregravs Enke Ane Frederikke, født Hansen, født 12. Marts 1805.
4. Konstabel Frederik Valentins Enke Christine Marie Valentin, født 2. Juni 1804.
5. Maren Kirstine Nielsen, født 17. August 1807.

6. Snedker Hans Peter Rjæmpes Enke Agnethe Marie Rjæmpe, født Kosoed, 71 Aar gl.

Stibsfører Hans Ancher Engel og Søster Kirstine Engels Legat tilbeeltes:

Enken Ane Marie Hermansen, født Mogenssen, født 21. Septbr. 1819.

Den anden Portion af bemeldte Legat er ved Fundatsen tillagt Legatstifterens i Nyker Sogn hjemmehørende Broder Johan Peter Engel for hans Levetid.

Samtlige Legater ville være at udbetale første Gang i førstkommende 11. December Termin.

Medet den 30. November.

1. Til Efterretning fremlagdes:

a. Skrivelse fra Indenrigsministeriet om, at det under 26. d. M. har approberet Udstykningen af Uhrmager D. Riis's Eiendom Matr.-Nr. 854 i 2 Parceller.

b. Den af Vigningskommissionen foretagne Vigning af Formue- og Leiligheds-skatten for Aaret 1882. Vigningen omfatter 1702 Skattebdere (for 1881 var Antallet 1777), og disses samlede Indtægt er ansat til 1,678,200 Kr. (imod 1,712,650 Kr. for 1881) og den stattepligtige Indtægt til 1,105,875 Kr. (imod 1,115,075 Kr. for 1881). Det paalignede Skattebeløb udgjør 48,658 Kr. 50 Ore (imod 51,293 Kr. 45 Ore i 1881). Endvidere tilkommer Militæres Tjenesteindtægter med 13,300 Kr. (samme Beløb som i 1881), hvoraf Skatten kun udredes med 2 % eller 266 Kroner. Skatteprocenten, der i 1881 var $4\frac{3}{5}$ %, bliver for 1882 $1\frac{1}{5}$ % mindre eller $4\frac{2}{5}$ %.

2. Fortegnelse fra Ræmneren over resterende Skolemulkter for Oktober Maaned.

Det vedtoges at anmode Amtet om Afsoningsordre.

3. Efter at have cirkuleret forelaa til anden Behandling Havneudvalgets Forslag til Overflag over Havnens Indtægter og Udgifter i Aaret 1882.

Overslaget vedtoges i sin Heelhed overeensstemmende med Forslaget.

Mødet den 14. December.

1. Til Efterretning fremlagdes Skrivelse om, at Indenrigsministeriet under 10. d. M. har approberet Udstykningsen af Snekker Chr. Bangs Eiendom Matr.-Nr. 894f af Bygrunden i 2 Parceller.

2. Andragender fra Landmaaler Jespersen til Indenrigsministeriet om Udstykning af Snekker N. Kosoeds Eiendomme Matr.-Nr. 159 a af Markjorderne og 160 c af do., hver i 3 Parceller.

Unbefalede.

3. Fra Havneudvalget forelå de om den udbudte Tømmerleverance indkomne 3 Tilbud, nemlig fra:

Grosferer Ludvig Olsen i Kjøbenhavn, lydende paa 8165 Kr., Kjøbmand M. Christiansen, lydende paa 7025 Kr. 34 Ø., Skibsfører Carlson i Nexø, lydende paa 2 Kr. pr. Kubikfod og kun gjældende med Hensyn til 178 Str. svensk Tømmer.

Sidstnævnte Tilbud er 70—80 Øre pr. Kubikfod høiere end Grosferer Olsens Tilbud, og Kjøbmand Christiansens Tilbud er 1140 Kr. billigere end Grosferer Olsens.

Det vedtoges at modtage Kjøbmand Christiansens Tilbud.

4. Om Overtagelsen af Kommunens Brolægningssarbejder i Aaret 1882 var der i Henhold til den derom udgaaede Bekjendtgjørelse kun indkommet 2 Tilbud. Disse aabnedes og fandtes at være fra:

De forenede Granitbrud, lydende paa 14,000 Kroner for samtlige Arbejder (Overslagssum 14,013 Kr. 46 Ø.); Brolægger Hansen Dame i Rønne, lydende paa 2000 Kr. for Brolægningssarbejderne paa Havnepladsen (Overslagssum 2037 75 Ø.), og 500 Kr. for Efterstampningen (Overslagssum 509 Kr. 96 Ø.).

Det vedtoges at modtage Tilbudet fra de forenede Granitbrud.

5. Fattigudvalget indstiller, at efternævnte Fattigforstandere, nemlig:

Snedker C. Bang i 2. Distrikt,

„ B. A. Jespersen i 3. do.,

Bager M. Møller i 6. do.,

Dreier B. A. Hjorth i 8. do.,

hvis Funktionstid udløber til Nytaar, gjenvælges for Tre-aaret 1882—1884.

Bifaldtes.

6. Efter at have cirkuleret forelaa atter Andragende fra Danmarks Totalafholdsforening om Understøttelse af Kommunens Kasse.

Det vedtoges, ikke iaar at bevilge Foreningen nogen Understøttelse af Kommunens Kasse.

7. Andragende fra en Deel Beboere om, at der maa blive anbragt 2 Gadelygter i Møllegades Forlængelse.

Det vedtoges at anbringe en Gadelygte paa Hjørnet af Møllegadens Forlængelse.

8. Stibsfører C. D. Rønne andrager om at erholde overdraget en mindre Deel af Gadearealet udfor Slagter C. Espersens Have i Anledning af, at han agter at erhverve bemeldte Have til Bebyggelse.

Bygningskommissionens Erklæring indhentes.

9. Andragende fra Isentræmmer Bihl om Tilladelse til at anbringe en Drainingsledning fra hans Eiendom Matr.-Nr. 522 a til Hovedledningen i Torvegade.

Tillodes paa Vilkaar, at Arbeidet udføres under Bro-lægningsudvalgets Tilsyn og Kontrol.

10. Skrivelse fra Snedker A. Kosoed angaaende Vand-afløbet over hans Eiendom Matr.-Nr. 217 af Markjorderne.

Sagens Afgjørelse overlodes til Borgmesteren.

Mødet den 28. December.

1. Til Efterretning fremlagdes:

a. Skrivelse af 16. d. M. om, at Indenrigsministeriet

meddeler Samtykke til, at Byraadet paa Kommunens Vegne til Regulering af Krystalgade erhverver 22 □ Alen af Matr.-Nr. 894f af Kjøbstadens Grunde for en Betaling af 3 Kr. pr. □ Alen.

b. Regnskab over Kønne Politikasjes Indtægter og Udgifter i Marts fra 1. Januar til 31. December 1880.

2. Andragende fra Landmaaler Jespersen til Indenrigsministeriet om Udstykning af Tømmermand P. C. Petersens Enkes Eiendom Matr.-Nr. 210 af Bygrunden i 2 Parceller.

Umbefalede.

3. Skrivelse fra Amtet af 23. d. M. angaaende Brolægningen af den søndre Deel af Store Torv og Amtets Bidrag til samme.

Det vedtoges ved Indsendelsen af de forlangte Oplysninger at anbrage Amtsraadet om, at Amtet istedetfor at brolægge en Kjørebane over Torvet vil tilstaae Kommunen et saadant Tilskud til Torvets Brolægning, som Brolægningen af den omhandlede Kjørebane vil koste Amtet.

4. Andragende fra Carl Esperisen paa egne og en Deel andre Aulsbrugeres Vegne om Tilladelse til uden Betaling at tage Gruus i Kommunens Gruusgrav ved Kobbedale til Standsættelse af Veien, som løber fra den søndre Landevej forbi Kommunens Krudthuus til Pileløkken.

Bevilgedes.

5. I Anledning af Tømmermand Claus Markers Andragende, angaaende den udfor hans Eiendom Matr.-Nr. 930 værende Plads, indstiller Bygningskommissionen, at det tillades ham at opføre et Hegn fra næstvesterste Stolpe paa hans Huus til det nordvestre Hjørne af Nabohuset imod Nord, samt at Pladsen overlades ham til Afbenyttelse uden Vederlag, imod at han, hvis der skulde blive Brug for Grunden til Gadeudvidelse, borttager Hegnet.

Bifaldtes.

Stadfæstelse paa Fundats

for

„Skibsfører Hans Ancher Engel og Søster Kirstine Engels Legat“

til Fordeel for værdige og trængende Sømænd og deres
Enter paa Bornholm.

Vi **Christian den Niende**, af Guds Naade Konge til
Danmark, de Venders og Gothers, Hertug til Slesvig,
Holsteen, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenborg,
gjøre vitterligt:

At eftersom hos Os er ansøgt og begjært Vor al-
terhøieste Stadfæstelse paa den i Original herved heftede
Fundats for „Skibsfører Hans Ancher Engel og Søster
Kirstine Engels Legat“ til Fordeel for værdige og træn-
gende Sømænd og deres Enter paa Vort Land Bornholm,
saa ville Vi allernaadigst have forbemeldte Fundats udi alle
dens Ord, Klausuler og Punkter bekræftet og stadfæstet,
ligesom Vi og herved bekræfte og stadfæste samme.

Forbydende Alle og Enhver imod det som fore-
skrevet staaer, Hinder at gjøre.

Givet i Vor Kongelige Residensstad Kjøbenhavn,
den 7. Februar 1881.

Under Vort Kongelige Segl.

(L. S.)

Efter Hans Kongelige Majestæts allernaadigste Befaling.

E. Steel.

—
Schou.

I Henhold til et af mine afdøde Sødskende, forhæn-
værende Skibsfører Hans Ancher Engel og Kirstine Engel
af Rønne, under 6. Juli 1866 oprettet Testament, hvorved

de har stjænkret 4000 Kr. til et Legat for trængende og værdige Sømænd og deres Enter paa Bornholm, har jeg som deres Universalarving under Forventning af Allerhøieste Konfirmation affattet følgende

Fundats.

1. Legatet benævnes „Stibsfører Hans Ancher Engel og Søster Kirstine Engels Legat“.
2. Legatet bestaaer af en Kapital, stor 4000 Kr., skriver Fire Tusinde Kroner, der stedsse skal være anbragt paa 1ste Prioritet i Landeiendomme paa Bornholm efter Reglerne for Ublaas af Umyndiges Midler, til en aarlig Rente af 5 pro Cent, naar der til en saadan Rente kan erholdes anordningsmæssig og fuldkommen betryggende Sikkerhed. Renterne blive at erlægge 2 Gange aarlig, nemlig hver 11. Juni og 11. December, med Halvdelen hver Gang.
3. Den nævnte Kapital maa ingenstunde angribes eller formindskes, og i Tilfælde af, at nogen Del deraf skulde gaae tabt, skal der ved indtrædende Vacance indbrages en eller efter Omstændighederne flere Portioner af Legatet, indtil dette igjen har naaet samme Størrelse, som før Formindstelsen fandt Sted.
4. Renterne af Legatet uddeles i aarlige Portioner paa 80 Kr., er Firs Kroner, til værdige og trængende Sømænd og deres Enter paa Bornholm, navnlig til saadanne, som uden egen Skyld ere komne i trængende Aar.

Skulde forøvrigt Nogen af Legatstifternes Slægt paa Bornholm, som kan henregnes til Sømænd eller Sømænds Enter og dertil findes værdige og trængende, ansøge om Legatet, da skulle de fortrinligen være beretigede til at nyde de anførte Legatportioner.

5. Legatet maa ikke tilstaaes Personer, som nyde eller have nydt offentlig Fattigunderstøttelse eller ere tiltalte for nogen i den offentlige Mening vanærende Handling.

6. Portionerne tilstaaes i Reglen for Livstid, men kunne fratages de Paagjældende, naar de ikke-længere opfyldes de i nærværende Fundats foreskrevne Betingelser for Nydelsen af Legatet.
7. Af Legatets Indtægter uddeles imidlertid kun Portioner til et saadant Beløb, som svarer til Rente af Kapitalen, beregnet til 4 pCt. om Aaret.

Det Overflud, der indvindes ved at der af Kapitalen erholdes en højere Rente end 4 pCt., bliver steds efter at Udgifterne ved Legatets Bestyrelse ere fradragne, at tillægge Kapitalen indtil denne derved har naaet en saadan Størrelse, at der af Renterne kan uddeles en ny Portion paa 80 Kr. aarlig.

8. Legatet bestyres af Rønne Byraads Legatudvalg eller, saafremt intet saadant findes, af 3 af Byraadet af dets Midte valgte Medlemmer.
9. Legatets Aktiver skulle steds være forsynede med fornøden Forbuds-paategning, underskrevet af Rønne Byraads Kasse- og Regnskabsudvalg.
10. For Legatet aflægges aarligt Regnskab, der revideres og decideres paa samme Maade som Kommunens Regnskaber.
11. For Legatets Regning anskaffes en af Borgmesteren i Rønne autoriseret Protokol, hvori nærværende Fundats og det foran ommeldte Testament ordret indføres, og hvori Legatets Bestyrelse indfører alle Legatet vedkommende Forhandlinger og Beslutninger samt det aarlige Regnskab.

Midlertidig Bestemmelse.

Saalænge Legatstifternes Broder, Johan Peter Engel, lever, skal en af de omhandlede Legatportioner, stor 80 Kr., tildeles ham.

Rønne, den 12. Januar 1881.

Johanne Jensen.

Stadsfæstelse paa Fundats

for

det for Morten Hansen Bohns og Hustru Karen Lauritsdatters Stiftelse eller Rønne Hospital substituerede Legat

til Fordel for Trængende i Rønne Kjøbstad.

~~~~~

Vi **Christian den Niende**, af Guds Naade Konge til Danmark, de Venders og Gothers, Hertug til Slesvig, Holsteen, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenborg, gjøre vitterligt:

At eftersom hos Os allerunderdanigst er ansøgt og begjært Vor allerhøieste Stadsfæstelse paa den i Original herved heftede, af Byraadet i Vor Kjøbstad Rønne paa Vort Land Bornholm affattede Fundats for det for Morten Hansen Bohns og Hustru Karen Lauritsdatters Stiftelse eller Rønne Hospital substituerede Legat til Fordel for Trængende i bemeldte Vor Kjøbstad, saa ville Vi aller-naadigst have forbemeldte Fundats udi alle dens Ord, Klausuler og Punkter bekræftet og stadsfæstet, ligesom Vi herved bekræfte og stadsfæste samme.

Forbydende Alle og Enhver imod det, som foreskrevet staaer, Hinder at gjøre.

Givet i Vor Kongelige Residentsstad Kjøbenhavn, den 28de Mai 1881.

Under Vort Kongelige Segl.

(L. S.)

Efter Hans Kongelige Majestæts allernaadigste Befaling.

E. Steel.

Schou.

Fundats

for det for Morten Hansen Bohns og Hustru Karen
Lauritsbatters Stiftelse eller Kønne Hospital
substituerebe Legat:

1. Legatet, der træder i Stedet for Bohns Stiftelse
eller Kønne Hospital, eier følgende Midler:

a. Englobden Matr.-Nr. 3 i Kønne Kjøbstad, staaende
for Hartkorn 1 Skp. „ Fdkr. 2 Alb. og Gammelstat
31 Dre, nu bortleiet i 10 Aar fra 1. Januar 1878 for
en aarlig Leie af 116 Kroner.

b. Jordlobden Matr.-Nr. 6 i Vestermarie Sogn, staaende
for Hartkorn 2 Fdkr. 2 $\frac{1}{2}$ Alb. og Gammelstat 29 Dre,
nu bortleiet i 10 Aar fra 1. Januar 1878 for en
aarlig Leie af 40 Kroner.

c. Østifternes Kreditforenings Obligation
2. Serie Vitra C. Nr. 5709 stor . . . 200 Kr. „ D.
stjænket af Agent D. P. Rasch.

d. Østifternes Kreditforenings Obligation
2. Serie Vitra C. Nr. 6994 stor . . . 200 — „ —
stjænket af Overlæge Zahrtmann i An-
ledning af 29de April 1867.

e. De i Aarenes Løb af fornævnte 2
Obligationer opsparede Renter . . . 325 — 96 —

f. Østifternes Kreditforenings Obligation
4. Serie Vitra C. Nr. 21,088 stor . . . 200 — „ —
stjænket af Kjøbmand Chr. H. Hay og
Hustru.

g. Overskuddet af Bazaren paa Kønne The-
ater den 22de og 25de Marts 1877 . 2,261 — 20 —

h. Overskud af Theaterforestillingen den
12te Marts 1878 . . . . . 198 — 43 —

Bateris 3,385 Kr. 59 Ø.

Transp. 3,385 Kr. 59 Ø.

i. Kjøbesummen for Hospitalets Eiendom:		
Matr.-Nr. 526 b i Rønne	. 5,000 Kr.	
Matr.-Nr. 526 a i Rønne	. 3,300 —	
		8,300 — " —
k. Indbundne Renter af de under Litra g,		
h og i anførte Summer	661 — 37 —	
l. Ublaar mod Pant i faste Eiendomme.	5,566 — 66 —	
m. Kassebeholdning 1. Januar 1881 . . .	2,035 — 10 —	
		19,948 Kr. 72 Ø.

2. Legatets Midler ville være at gjøre frugtbringende enten ved Ublaar i faste Eiendomme mod Sikkerhed som for Umyndiges Midler eller ved Anbringelse i Stats- eller Kreditforenings Obligationer eller i andre offentlige Pengeeffekter, hvori Umyndiges Midler maa anbringes. Legatets Pengeeffekter forsynes med Prohibitivpaategning af Rønne Byraads Kasse- og Regnskabsudvalg.

3. Legatet bestyres af Rønne Byraad, der navnlig har at træffe Bestemmelse om Anbringelsen af Legatets Midler samt Uddelingen af Legaterne.

4. Legatets Kapitalformue maa ikke forringes. Renterne af Legatets Midler samt Afgifterne af Forberne anvendes til Legater paa 100 Kr., som ville være at tilstaa værdige Trængende i Rønne By.

Den, hvem Legatet engang er tildelt, beholder det, saalænge han er trængende, medmindre han udviser et Forhold, der gjør ham uværdig til hans Medborgeres Agtelse. Spørgsmaalet herom afgjøres af Byraadet, hvis Afgjørelse ikke kan paaankes.

Fraslytter Legatnyderen Byen, bliver Spørgsmaalet, om han desuagtet kan nyde Legatet, at afgjøre af Byraadet.

5. Legaterne udbetales i hvert Aars Juni og December Maaned med Halvdelen hver Gang.

Naar Legatet paa Grund af Dødsfald eller andre Aarsager falder bort, udbetales det kun med en forholdsmeessig

Del indtil den Dag, da den Begivenhed indtraadte, som foranledigede Legatets Ophør, og Legatet uddeles da først fra den næstpaafølgende Juni eller December Maaaned.

Udbetalingen stæer hos Kommunens Kasserer, der ogsaa besørger Regnskabsføringen ved Legatet.

6. Over Legatets Indtægter og Udgifter aflægges aarligt Regnskab, som revideres og decideres efter samme Regler som Kommuneregnskaberne.

Rønne Byraad, den 6te April 1881.

Olbarius.	H. Tobiasen.	M. Christiansen.
Chr. Rohmann.	Chr. Rosoed.	D. Rosod.
H. Sommer.	H. P. Lund.	Chr. Pihl.
J. P. Hansen.	Chr. Wolffsen.	A. P. Ellebhe.
J. Riis.	H. M. Didriksen.	H. M. Harboe.
	J. C. Belle.	

Ronne Kjøbstads

Kommunale Regnskaber

for

Aaret 1881.

A. Regnskab over Rønne Rjbstads Indtægter og Udgifter i Aaret 1881.

Indtægt.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
I. Beholdning fra Aaret 1880:						
a. Kontant			5,703	17		
b. Indestaaende i Sparek. og Banken			10,500	"		
c. do. do. (Beholdning af optagne Laan)			10,000	"		
d. Tilgode hos Kirken			650	"		
e. Restancer:						
1. Brolægningsrefus. fra 1878	30					
2. do. " 1880	271	25				
3. Tilgodehavende fra 1879 for Brosteen	8	"				
Kr. Ø.						
4. Kommuneskatter fra 1880	13	98				
Fragaaer i beordret Afgang	8	79				
	5	19				
			314	44		
					27,167	61
II. Indtægt af Kapitaler, Eiendomme o. desl.:						
a. Rente af frugtbargjorte Kapitaler:						
1. Af Skolevæsenets Kapitaler	657	40				
2. Af Fattigvæsenets do.	25	68				
3. Af Grundfonden	1,276	86				
4. Af andre Kapitaler	2	20				
			1,962	14		
b. Indtægt af fast Eiendom:						
1. Afgift af S. Knuds Præstegaard	328	50				
2. For Jagten paa Kommunens egen Grund	30	"				
Bateris	358	50	1,962	14	27,167	61

	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Transp.	358	50	1,962	14	27,167	61
3. For Gruus og Meelsand . .	7	36				
4. Veieafgifter	75	66				
	441	52				
5. Af Kjøbstadens Skove:						
a. For solgte Skov-						
effekter m. v.	2,411.	79				
b. Tilskud fra Stats-						
raadinde Kofsøeds						
Legat	400.	„				
	Sålt 2,811. 79					
Fragaaer Udbgiften:						
1. Kulturarbei-						
der	675.	44				
2. Skovnings-						
arbejder	868.	05				
3. Lønninger	500.	„				
4. Andre Ud-						
gifter	820.	25				
	2,863. 74		+ 51	95		
			389	57		
c. De faste aarlige Afgifter, som						
ved Salg af kommunale Eien-						
domme maatte være paalagte						
samme			„	„		
d. De aarlige Afgifter, som ved Ud-						
skiftningen eller ifølge Forordn.						
af 18. Oktober 1811 §§ 4, 5 og 7						
ere paalagte Kjøbstadens Forder			„	„	2,351	71
III. Afgifter og Kjendelser ifølge						
Næringsloven af 29. Decbr.						
1857 o. desl.:						
a. Kjendelser for Næringsadkomster			1,956	25		
b. Afgift af Brændeviinshandel						
efter Næringslovens § 72, jfr.						
Lov 2. Juli 1870 § 5, efter						
Frdrag af Statskassens Andeel			2,655	„		
i denne Afgift						
Kateris			4,611	25	29,519	32

	Rr.	Ø	Rr.	Ø	Rr.	Ø
Transp.			4,611	25	29,519	32
c. Afgift efter Næringslovens § 62			50	"		
d. Stadepenge			"	"		
e. Indtægt ifølge Lov. 23. Januar 1862 om Benyttelse af Firmaer m. m.			22	"		
					4,683	25
IV. Paalignede Statter:						
a. Grundstat efter Lov 11. Februar 1863 § 3			3,101	66		
b. Huusstat efter Lov 11. Februar 1863 § 3			3,988	81		
c. Formue og Veilighedsstat	51,636	49				
Heraf er ført til Afgang	2,371	98				
			49,264	51		
d. Bidrag i Henhold til Lov af 26. Mai 1868 § 15 fra det under Kjøbstadens Fattig- eller Skolevæsen henhørende Landdistrikt			"	"	56,354	98
V. Tilslud fra andre Kommuner til Fællesanliggender						
					"	"
VI. Forbrug af Aktiver						
					561	36
VII. Optagne Laan						
					"	"
VIII. Andre Indtægter:						
a. Skolekontingent			11	25		
b. 1/4 % Afgift efter Reglementet for Kjøbstadernes Fattigvæsen af 5. Juli 1803 § 42 Nr. 3, jfr. Lov. om Afgifter af frivillige Auktioner over Handelsvarer af 26. Mai 1868			107	99		
c. Bøder			189	93		
d. Renter af Kassebeholdningen			706	14		
e. Kommunens Andeel af Betalingen for Hundetegn ifølge Lov 19. Februar 1870 § 1.			390	"		
f. Refusion fra Kirken			152	"		
					1,557	31
Summa Indtægt					92,676	22

Udgift.

	Rr.	Ø.	Rr.	Ø.	Rr.	Ø.
I. Bidrag til:						
1. Statskassen:						
a. Ligningsstat	1,345	24				
b. Andre Statter	"	"	1,345	24		
			7,055	90		
2. Amtrepartitionsfonden			20	"		
3. Amtskolefonden					8,421	14
II. Byens Bestyrelse i Almindelighed:						
1. Lønninger og Pensioner m. v.:						
a. Løn til Sognepræsten	200	"				
b. " " Kapellanen	460	"				
c. " " Kæmneren	1,600	"				
d. " " Byraadets Sekretær	300	"				
e. " " Andre	"	"				
f. Pension til Kæmner Hoffmann	500	"	3,060	"		
2. Kontorholdsudgifter:						
a. Byrådet og Ligningskommissionen	534	53				
b. For Berigtigelse af Købstadens Matrifulekort	50	"	584	53		
3. Udgifter ved Raadhuset			120	"	3,764	53
III. Fattigvæsen:						
1. a. Lønninger og Pensioner m. v.	700	"				
b. Kontorholdsudgifter	400	"	1,100	"		
2. Udgifter ved Fattiges Forsørgelse efter Fradrag af Refusion fra fremmede Kommuner			15,577	93		
3. Udgifter til Afstindiges Underhold og Varetægt			278	14		
4. Fattigvæsenets Bygninger			90	14		
5. Andre Udgifter			"	"	17,046	21
Latæris					29,231	88

	Rr.	Ø.	Rr.	Ø.	Rr.	Ø.
Transp.	.....	.	.....	.	29,231	88
IV. Skolevæsen:						
1. a. Lønninger og Pensioner . . .	9,553	89				
b. Kontorholdsudgifter	"	"	9,553	89		
2. a. Skolebygninger	403	13				
b. Skoleinventarium og Under-	327	31				
viisningsrekvisiter	352	97				
c. Brændsel			1,083	41		
3. Andre Udgifter			650	49	11,287	79
V. Rets- og Politivæsen:						
1. Lønninger og Pensioner:						
a. Bidrag til Amtsfonden til	2,900	"				
Politibetjentes Lønning m. v.	120	"	3,020	"		
b. Pensioner						
2. Delinkventomkostninger	.....	.	"	"		
3. Udgifter til Thing- og Arrest-	.....	.	"	"		
huse samt Lønning til Rets-	.....	.	"	"		
vidner	.....	.	"	"		
4. Udgifter i Anledning af bene-	.....	.	"	"		
ficerede Sager	.....	.	"	"		
5. Andre Udgifter	.....	.	"	"	3,020	"
VI. Den borgerlige militære						
Tjeneste	.....	.	.....	.	"	"
VII. Medicinalvæsen:						
1. Beneriske Syge	.....	.	"	"		
2. Sygehuset	.....	.	800	"		
3. Jordemødre	.....	.	"	"		
4. Andre Udgifter	.....	.	"	"	800	"
VIII. Byens Gader og Veie:						
1. Gadernes Omlægning og Grund-	.....	.	13,206	55		
forbedring	.....	.				
Lateris	.....	.	13,206	55	44,339	67

	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Transp.	13,206	55	44,339	67		
2. Gaders Istandsættelse og Ved- ligeholdelse	1,109	51				
3. Biveiene	904	28				
4. Tilshyn med Arbejderne	300	"	15,520	34		
IX. Gadebelysning:						
1. Petroleum m. v.	624	33				
2. Lygternes Tænding, Slukning og Pasning	784	25				
3. Andre Udgifter	292	91	1,701	49		
X. Den offentlige Reenlighed:						
1. Godtgjørelse til Renovatøren for Reenholdelse af Kommunens Gader og Pladse m. v.	400	"				
2. Andre Udgifter	"	"				
3. Sneefastning	203	29	603	29		
XI. Vandforsyning						
XII. Brandvæsen:						
1. Lønninger	300	"				
2. Andre Udgifter	1,287	61	1,587	61		
XIII. Indkvarteringsvæsen			117	"		
XIV. De offentlige Eftanlæg			260	"		
XV. Renter af Gjæld			2,484	24		
XVI. Afdrag paa Gjæld			2,825	"		
XVII. Forsøgelse af Aktiver			2,141	32		
XVIII. Andre Udgifter:						
1. Fordebogsafgift	196	34				
2. Bidrag til Kirken	400	"				
3. do. " Eftermiddagsgudstj.	232	"				
4. Bidrag til offentlige og velgjø- rende Diemed	60	"				
5. Til Understøttelse af Trængende	400	"				
6. Skatter af Kommunens Eien- domme	24	15				
7. Udpantningsgebyrer efter Fra- drag af Refusion	"	"				
8. Andre Udgifter	1,204	14	2,516	63		
Lateris			74,096	59		

	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Transp.					74,096	59
XIX. Beholdning ved Aarets Udgang:						
1. Kontant			10,928	17		
2. Indstaaende i Sparekassen			6,500	"		
3. Tilgode hos Kirken			650	"		
4. Restancer:						
a. Kommuneskatter fra 1881	40	33				
b. Brolægningsrefusioner fra 1878	20	"				
c. Brolægningsrefusioner fra 1880	216	25				
d. Brolægningsrefusioner fra 1881	216	88				
e. Tilgodehavende fra 1879 for Brosteen	8	"				
			501	46		
					18,579	63
Summa Udgift					92,676	22

Oversigt over Høne Kjøbstadkommunes Formue og Gjæld den 31. Decbr. 1881.

Formue.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
I. Kapitaler.				
A. Skolebæsenet:				
1. Statsraadinde Kosfoeds Begat til Høne Borger-skole ifølge Gavebrev af 2. Decbr. 1812	12,000	"		
2. S. St. Knuds Præstegaard indstaaer den ved sammes Salg i Aaret 1816 indbundne Kjøbesum omstreven ved Kgl. Resolution af 31. Mai 1826 til den nuværende Kapital	4,435	08		
			16,435	08
Uateris			16,435	08

	Kr.	D.	Kr.	D.
Transp.			16,435	08
B. Fattigvæsenet:				
1. En i Statskassen indestaaende, Rønne Arbejdshuus i sin Tid tilfalden Kapital	642	"	642	"
C. Den ved Salg af Jorder og Bygrunde opsparede Fond (Grundfonden):				
1. De i folgte Jordeiendomme indestaaende Kjøbesummer udgjorde ved Udgangen af Aaret 1880 . . . . . 5,343 Kr. 17 D. Herpaa er afbetalt i 1881: Juni Termin 73 Kr. 12 D. Decbr. do. 74 — 60 — 147 — 72 —				
Igjen 5,195 Kr. 45 D.				
nemlig:				
a. H. B. Stibolt	327	Kr. 31 D.		
b. Jens Mogensén	262	— 38 —		
c. N. J. Thornqvist og H. Ipsen	67	— 56 —		
d. Jens Mogensén	207	— 81 —		
e. Ole Olsen	519	— 54 —		
f. Kjøbmand H. J. Sonnes Enke	737	— 75 —		
g. Detailhdl. W. Espersen	170	— 09 —		
h. Chr. Juul	170	— 09 —		
i. Konsul J. Rasch m. Fl. 1,	305	— 26 —		
k. Teglbænder Chr. Paul	346	— 37 —		
l. Kjøbm. H. J. Sonnes Enke	161	— 64 —		
m. Jørgen Mogensén	389	— 66 —		
n. Konsul J. Rasch	132	— 50 —		
o. Teglbænder C. Paul	168	— 86 —		
p. N. B. Schougaard	98	— 73 —		
q. Mads Jensens Enke	129	— 90 —		
	5,195	45		
Løberis	5,195	45	17,077	08

	Rr.	Ø.	Rr.	Ø.
Transp.	61,520	"	49,164	79
3. Brandvæsenet: Matr.-Nr. 240. Det søndre Sprøitehuus efter Assurancesummen . 540 Rr. „ Ø. Matr.-Nr. 531. Det nor- dre do. efter do. . . . . 1,200 — „ —				
	1,740	"		
4. Sygehuset, Matr.-Nr. 683, efter Assuran- cesummen	13,580	"		
5. Et Krudtmagasin, opført i Aaret 1881 paa Jordlobden Matr.-Nr. 268 for	708	"		
6. Eiendomme af Bygrunden: Matr.-Nr. 81 a og b. Strandbaffen langs Kapelstræde og den søndre Spadserevei. Matr.-Nr. 1190, Krebsen kaldet, en aaben Plads nordvestlig paa Kommunens indembyes Grund. For disse tvende Eiendomme udføres ingen Værdi. I Aaret 1879 er endvidere kjøbt 5 paa den saakaldte Havnebakke beliggende Haves- pladser, nemlig: Matr.-Nr. 1006 b, 1007 b, 1010 b, 1011 b og 1017 b, for Kjøbesum 1800 Kroner, men da disse Grunde ere erhvervede til en Gadeudvidelse, udføres for samme ingen Værdi. I Aaret 1881 er dernæst kjøbt Matr.- 7 n, 11 b, 12 b, 15 c, 15 d, 27 b af By- grunden og Matr.-Nr. 271 b af Markjor- derne for en Kjøbesum af ialt 473 Rr. 82 Øre, men da disse Grundarealer er er- hvervede til den søndre Spadserevei, ud- føres for samme ikke nogen Værdi.				
7. Kommunens egne Jorder og Skovplantagen: Matr.-Nr. 268. Den søndre Gade vesten Bobeløkke. " 270 a. Uystanlæget imellem den søndre Kirkegaard og søndre Landevei. " 318 b. Et til den søndre Spad- serevei indkjøbt Areal. " 320 a. Galgløffen eller Gal- løffen.				
	77,548	"	49,164	79
Loteris				

	Transp.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Matr.-Nr. 321. Smedegaden mellem Vibe- gaardens Løffer.		77,548	"	49,164	79
" 332. Pottefulerne.					
" 334. Skovløberlodden ved Kob- bedale.					
" 351 b. Henlagt til Skovfoged- lodden.					
" 352. Skovfogedlodden i søndre Plantage.					
" 353. Den saakaldte Lebevogter- lod østen Stampen.					
" 354. Gruusgr. ved Kobbedale.					
" 355. Gruusgraven ved Skov- løberlodden syd for Nexo Landeveien.					
" 356. Skovalløget paa søndre Udmark.					
Bygninger paa fornævnte Eiendomme:					
Skovfogedboligen paa Matr.-Nr. 352, assureret for				2260	Kr.
Lebevogterhuset paa Matr.-Nr. 353, assureret for				1430	—
				3690	Kr.
De under dette Nr. anførte Eiendomme er ved en i Maret 1876 optaget Burde- ringsforretning taxerede til		100,000	"		
Tilsammen for faste Eiendomme				177,548	"
Summa				226,712	79

Gjæld.

1. Laan til Store Torvs Brolægning:					
a. Af Amtskommunefonden ifølge Oblig- ation af 28de Juni 1858 (Laanebemyn- digelse af 24. Septbr. og 10. Novbr. 1857) oprindelig stor 8000 Kr., nu til Rest	1,854	57			
b. Af Amtskommunefonden ifølge Oblig- ation af 5. Oktbr. 1859 (Laanebemyn- digelse af 24. Septbr. og 10. Novbr. 1857) oprindelig stor 4000 Kr., nu til Rest	1,124	27			
				2,978	84
Væris				2,978	84

Transp.

	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
2. Laan til Opførelse af Sygehuset:			2,978	84
a. Af Amtskommunefonden ifølge Panteobligation af 30. Juni 1853 (Laanebemyndigelse af 17. April 1852) oprindelig stor 6000 Kr., til Rest ved Udgangen af Aaret 1880-85 Kr. 83 Ø. Dette Laan er heelt indfriet i Aaret 1881.				
b. Af Statsraadinde Koføeds Legat ifølge Panteobligation af 23. Decbr. 1853, oprindelig stor 4000 Kr., nu til Rest . . .	3,326	59	3,326	59
3. Laan til Fattiggaarden:				
a. Af Amtskommunefonden ifølge Obligation af 8de Januar 1873 (Laanebemyndigelse af 10. Februar 1871) oprindelig stor 21,549 Kr. 79 Ø., nu til Rest	16,935	36		
b. Af Statsraadinde Koføeds Legat ifølge Obligation af 22de April 1872 (Laanebemyndigelse af 10. Febr. 1871) oprindelig stor 3400 Kr., nu til Rest	2,986	95		
c. Af Bornholms Spare- og Laanekasse ifølge Obligation af 24de Decbr 1871 (Laanebemyndigelse af 10. Febr. 1871).	1,700	"	21,622	31
4. Laan til Bestridelse af Udgifterne ved Brolægningssarbejder, Bygninger ved Fattiggaarden og til Anskaffelse af Bygter til Byens Væhøning:				
a. Af Amtskommunefonden ifølge Obligation af 21. Januar 1875 (Laanebemyndigelse af 3. Januar 1874) oprindelig stor 16,456 Kr. " Øre, nu til Rest	10,696	40		
b. Af Amtskommunefonden ifølge Obligation af 17. Juli 1875 (Laanebemyndigelse af 3die Januar 1874) oprindelig stor 3544 Kr., nu til Rest	2,392	20	13,088	60
5. Laan til Brolægning:				
a. Af Amtskommunefonden ifølge Obligation af 15. Januar 1879 (Laanebemyndigelse af 13. Septbr. 1878) oprindelig stor 8040 Kr. 40 Øre, nu til Rest	7,533	22		
Bateris	7,533	22	41,016	34

	kr.	Ø.	kr.	Ø.
Transp.	7,533	22	41,016	34
d. Af Amtskommunefonden ifølge Obligation af 3. Decbr. 1879 (Laanebemyndigelse af 13. Septbr. 1878) oprindeligt for 15,192 kr. 21 Øre, nu til Rest . .	14,566	08		
			22,099	30
Summa	...		63,115	64

B. Regnskab over Rønne Rjbstads Fattigvæsens Udgifter i Aaret 1881.

	kr.	Ø.	kr.	Ø.	kr.	Ø.
1. a. Lønninger:						
Fattiggaardens Bestyrer . .	...		700	"		
b. Kontorholdsudgifter:						
Fattigvæsenets Sekretær og Regnskabsfører	...		400	"	1,100	"
2. Fattiges Forsørgelse:						
a. Tilskud til Fattiggaarden . .	3,954	36				
b. Understøttelse til Erængende	16,194	57				
			20,148	93		
Fragaaer:						
Refusioner for Aaret 1880 . .	110	14				
1881 . .	3,405	90				
Tilbagebetalt Fattighjælp, Alimenterationsbidrag og anden Refusion	1,166	96				
Falt	4,683	"				
Heraf udestaaer som Restancer ved Regnskabets Afslutning .	112	"	4,571	"	15,577	93
3. Sindssyges Underhold og Bevogtning	...		1,750	30		
Lateris	...		1,750	30	16,677	93

	Transp.	Rr.	Ø.	Rr.	Ø.	Rr.	Ø.
Fragaaer:				1,750	30	16,677	93
Refusioner for Aaret 1880 ..		588	29				
do. " " 1881 ..		883	87				
	Falt			1,472	16		
						278	14
4. Fattigvæsenets Bygninger . . .				127	14		
Fragaaer indvunden Leie for							
Haven m. v.				37	"		
						90	14
5. Andre Udgifter						"	"
	Summa					17,046	21

C. Regnskab over Rønne Rjbstads Fattig- gaard's Indtægter og Udgifter i Aaret 1881.

Indtægt.	Rr.	Ø.	Rr.	Ø.
1. Af den paa Anstalten brevne Industri:				
a. Pisfaba-Arbeide	155	41		
b. Maatte-Arbeide	162	18		
c. Værkplidsning	59	08		
d. Andet Arbeide	35	10		
			411	77
2. Af Landbruget og Haven:				
a. Smør	164	20		
b. Mælk og Fløde	774	59		
c. Sæd og Kartofler	620	75		
d. Kommen	"	"		
e. Haveprodukter	251	63		
f. Salg af Steen	781	09		
Sateris	2,592	26	411	77

	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	
	Transp.	2,592	26	411	77
g. Andre Indtægter		464	09		
h. Værdien af de paa Anstalten forbrugte Landbrugsprodukter		1,369	20	4,425	55
3. Forskjellige Indtægter				233	24
4. Tilskud til Anstalten				3,954	36
Summa				9,024	92

Udgift.

1. Lemmernes Forsørgelse:					
a. Brød		1,294	22		
b. Gryd og Meel		323	40		
c. Öl		477	86		
d. Kjøb og Flæst		400	50		
e. Torff og Silb		293	25		
f. Urter		49	"		
g. Beklædning		376	87		
h. Badst		124	70		
i. Medicin . . . . . 342 Kr. 27 Ø.					
Andre Udgifter . . . . . 372 — 53 —					
		714	80		
k. Klidsgodtgjørelse til Lemmerne		366	83		
l. Værdien af de paa Anstalten forbrugte Landbrugsprodukter		1,369	20	5,791	23
2. Raamateriale til Industrien				153	17
3. Landbruget				1,831	40
4. Bygninger og Inventarium med Undtagelse af, hvad der vedkommer Landbruget				304	32
5. Brændsel og Belysning				840	87
6. Skatter, Afgifter og Assurance				74	92
7. Forskjellige Udgifter				29	01
Summa				9,024	92

D. Regnskab over Rønne Rjøbstads Sygehuus's Indtægter og Udgifter i Aaret 1881.

Indtægt.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1. Beholdning fra Aaret 1880:				
a. Kontant	151	24		
b. Restancer	132	50		
			283	74
2. Bidrag til Sygehuset:				
a. Fra Amtsfattigkassen	90	"		
b. Fra Bornholms Sparekasse	120	"		
c. Fra Amtsrepartitionsfonden	400	"		
			610	"
3. Kommunens Tilskud			800	"
4. Indtægt af Bade og Liig			126	"
5. Betaling for Patienter:				
a. For Patienter til almindelig Betaling	463	15		
b. Fattigpatienter og andre Patienter fra Rønne	1,000	58		
c. Patienter fra Amtets Landsfogne	1,571	13		
			3,034	86
6. Andre Indtægter			"	"
Summa			4,854	60
Udgift.				
1. Bygningerne			143	34
2. Inventariet			312	41
3. Lønninger:				
a. Regnskabsføreren og Inspektøren	200	"		
b. Opvartningskønen:				
For Badst . . . . . 60 Kr. " Ø.				
Til Bigeløn . . . . . 100 — " —				
Andeel i Indtægten af Bade og Liig . . . . . 32 — 41 —				
			192	41
c. Understøttelse til den tidligere Opvartningskøne			"	"
			392	41
Løteris			848	16

	Fr.	Ø.	Fr.	Ø.
Transp.	.....	.	848	16
4. Renter og Afdrag samt Statter:				
a. Renter og Afdrag til Amtskommunefonden	86	93		
b. Renter og Afdrag til Statsraabinde Koføeds Legat	200	"		
c. Statter og Assurance	33	76		
			320	69
5. Brændsel og andre Udgifter	.....	.	491	73
6. Patienter:				
a. Patienter til almindelig Betaling . . .	239	45		
b. Patienter fra Rønne	1,042	18		
c. Do. " Landsfoguene	1,279	62		
			2,561	25
7. Beholdning ved Aarets Udgang:				
a. Kontant	352	32		
b. Restancer	280	45		
			632	77
Summa	.....	.	4,854	60

E. Regnskab for det for Morten Hansen Bohus og Hustru Karen Lauritsdatters Stiftelse eller Rønne Hospital substituerede Legat til Fordeel for Trængende i Rønne Kjøbstad for Aaret 1881.

Indtægt.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1. Beholdning fra Aaret 1880:				
a. Indestaaende i Sparekassen	1,823	89		
b. Kontant	211	21		
			2,035	10
2. Renter:				
Af Østifternes Kreditforenings Obligation II. Serie Litra C Nr. 5709, stor 200 Kr., Fundatsen Post 1 Litra c	8	"		
" Do. Do. Do. II. Serie Litra C Nr. 6494, stor 200 Kr., Fundatsen Post 1 Litra d	8	"		
" det i Sparekassen paa Konto-Nr. 2587 indestaaende Beløb i opsparede Renter af fornævnte 2 Obligationer, Fundatsen Post 1 Litra e	13	09		
" Østifternes Kreditforenings Obligation IV. Serie Litra C. Nr. 21088, stor 200 Kr., Fundatsen Post 1 Litra f	8	"		
Sateris	37	09	2,035	10

	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Transp.	37	09	2,035	10
Af den i Sparekassen paa Konto-Nr. 5866 indstaaende Kapital, stor 11,421 Kr. (Overskudet af Bazaren paa Kønne Theater den 22. og 25. Marts 1877 og af Theaterforestillingen den 12te Marts 1878 samt Kjøbesummerne for Eiendommene Matr.-Nr. 526 a og 526 b i Kønne med de af disse Summer i tidligere Aar opsparede Renter) Fun- datsen Post 1 Vitra g, h, i og k . . .	450	18		
" den i faste Eiendomme ublaante Kapital stor 5,566 Kr. 66 Øre (hvoraf dog et Beløb af 1,640 Kr. indstaaer i Spare- kassen paa Konto-Nr. 2497) Fundatsen Post 1 Vitra l	223	31		
" de i Sparekassen paa Konto-Nr. 6108 indstaaende 1,823 Kr. 89 Ø. af Kasse- beholdningen	73	67	784	25
3. Forbrug af Aktiver: Hævet det i Sparekassen paa Konto-Nr. 2497 indstaaende Beløb af de i faste Eiendomme ublaante Kapitaler	1,640	"		
Hævet den i Do. paa Konto-Nr. 2587 indstaaende Beløb i opsparede Renter og Rentes Renter af tvende Kredit- forenings Obligationer	325	96		
Hævet den i Do. paa Konto Nr. 5866 indstaaende Beløb (Overskudet af Ba- zaren og Theaterforestillingen samt Kjøbesummen for Matr.-Nr. 526 a og b med opsparede Renter)	11,421	"	13,386	96
4. Veie af Hospitalets Eiendomme			156	"
5. Andre Indtægter			"	"
Summa			16,362	31

Udgift.

	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1. Hospitalstønerne:				
a. Ugepenge til Lemmerne	108	62		
b. Brændsel	113	40		
c. Andre Udgifter	29	33	251	35
2. Udbetalte Begater i 11. Decbr. Termin:				
Til Bødker Peder Olfens Enke	50	"		
" Steenhugger Hans Peter Birks Kone	50	"		
" Uhrmager Johan C. Bierregravs Enke	50	"		
" Konstabel Frederik Vallentins Enke	50	"		
" Maren Kirstine Nielsen	50	"		
" Hans Peter Rjæmpes Enke	50	"	300	"
3. Forøgelse af Aktiver:				
Indsat i Sparekassen paa Konto-Nr. 7620				
De under Indtægtskonto 3 opførte	13,386	96		
Den i Sparekassen paa Konto-Nr. 7620				
indestaaende Del af Kassebeholdningen	1,823	89		
Af Aarets Indtægter	489	15	15,700	"
4. Beholdning ved Aarets Udgang:				
Kontant			110	96
Anm.: Fundatsen findes i Ministerialtidende A for 1881 S. 80—82.				
Summa			16,362	31

Aktiv

for det for Morten Hansen Bohus og Hustru
Hospital substituerede

Debitorernes Navne.	Pantets Beliggenhed.	Paa hvilken Prioritet.	Pantets Vurde- rings- sum.	De pant- satte Bygnin- gers As- surancef.
	Rønne Kjøbstad.		Kr.	Kr.
1. Johan Mogensén	Matr.-Nr. 781	1.	800	720
2. Skomager Didrik Ipsen . .	" 906	1.	1,800	2,430
3. Hattemager J. P. Jensen .	" 302	1.	4,000	3,080
4. Fjergen B. Bistrups Enke .	" 926	1.	1,100	780
5. Hans B. Markers Enke . .	" 1039	1.	1,100	700
6. Chr. Andreas Holm	" 73	1.	500	400
7. Jens Hansen	" 217	1.	300	240
8. Hans Jensen Schou	" 1047	1.	1,400	900
8. Hans Fjergen Sonne . . .	" 759	1.	1,100	1,000
10. Bager Fr. Stibolt	" 305	2den, næstefter 2000 Kr.	5,600	3,960
11. Indestaende i Bornholms Spare- og Laanekasse paa Konto-Nr. 2497				
12. Indestaende i Bornholms Spare- og Laanekasse paa Konto-Nr. 2587				
13. Indestaende i Bornholms Spare- og Laanekasse paa Konto-Nr. 5866				
14. Indestaende i Bornholms Spare- og Laanekasse paa Konto-Nr. 6108				
15. Indestaende i Bornholms Spare- og Laanekasse paa Konto-Nr. 7620				
16. Østifternes Kreditforenings Obligation II. Serie Litra C Nr. 5709, skænket af Agent D. B. Rasch				
17. Østifternes Kreditforenings Obligation II. Serie Litra C Nr. 6494, skænket af Overlæge Zahrtmann i Anledning af den 29. April 1867				
18. Østifternes Kreditforenings Obligation IV. Serie Litra C Nr. 21088, skænket af Kjøbmand Chr. Fay og Hustru				

Tilfammen

Liste

Karen Lauritsdatters Stiftelse eller Hønne
Legat for Aaret 1881.

Kapitalernes Størrelse den 1. Januar 1881.		Afdrag eller anden Formindstelse.		Ublaan eller anden Forgøelse.		Kapitalernes Størrelse den 31. December 1881.		Anmærkning.
Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	
200	"	••••	••	••••	••	200	"	
600	"	••••	••	••••	••	600	"	
800	"	••••	••	••••	••	800	"	
266	66	••••	••	••••	••	266	66	
400	"	••••	••	••••	••	400	"	
200	"	••••	••	••••	••	200	"	
160	"	••••	••	••••	••	160	"	
600	"	••••	••	••••	••	600	"	
500	"	••••	••	••••	••	500	"	
200	"	••••	••	••••	••	200	"	
1,640	"	1,640	"	••••	••	"	"	
325	96	325	96	••••	••	"	"	
11,421	"	11,421	"	••••	••	"	"	
1,823	89	1,823	89	••••	••	"	"	
••••	••	••••	••	15,700	"	15,700	"	
200	"	••••	••	••••	••	200	"	
200	"	••••	••	••••	••	200	"	
200	"	••••	••	••••	••	200	"	
19,737	51	15,210	85	15,700	"	20,226	66	

Fremdeles eier Legatet:

19. Englobden Matr.-Nr. 3 i Rønne, bortleiet i 10 Aar fra 1ste Januar 1878 til Kjøbmand J. Rosoed i Rønne for en aarlig Leie af 116 Kr.
20. Forblodden Matr.-Nr. 6 i Vestermarie Sogn, bortleiet i 10 Aar fra 1ste Januar 1878 til Hans Chr. Lund paa Ringebrohuus for en aarlig Leie af 40 Kr.

F. Regnskab for „Skibsfører Hans Ancher Engel og Søster Kirstine Engels Legat“ til Fordeel for værdige og trængende Sømænd og deres Enker paa Bornholm for Aaret 1881.

Indtægt.		Kr.	D.
1. Med Skrivelse af 30. Juni 1881 indbetaler Johanne Engel i Rønne Legatets Kapital 4000 Kroner i en Sparekassebog med Bornholms Spare- og Laanekasse i Rønne.			
2. Renter af Legatets i Sparekassen indestaaende Kapital stor 4000 Kr. for Halvaaret fra 1. Juli—31. December 1881	80		"
Summa	80		"
Udgift.			
1. Udbetalte Legater i 11. Decbr. Termin:			
Til Legatstifterens Broder Johan Peter Engel i Nyker	40		"
„ Sømand Peter Hermansens Enke i Rønne . . .	40		"
Anm.: Fundatsen for Legatet findes i Ministerialtidenden A for 1881 S. 21—22.			
Summa	80		"

Legatet eier:

En Kapital stor 4000 Kr., som indtil videre er indsat til Forrentning i Bornholms Spare- og Laanekasse i Rønne paa Konto-Nr. 7379.

G. Regnskab over Høvne Havns Indtægter og Udgifter i Aaret 1881.

Indtægt.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1. Beholdning fra Aaret 1880:				
a. Indestaaende i Banken	9,000	"		
b. Do. i Sparekassen	1,000	"		
c. Kontant	1,406	43		
			11,406	43
2. Renter:				
Af Kassebeholdningen			635	75
3. Afdrag			"	"
4. Optagne Laan			"	"
5. Havne- og Bropenge			40,393	21
6. Indtægter, som oppebæres af Havnesfogden:				
a. For Ballast	203	90		
b. Bladsleie	721	68		
c. Røgepenge	92	60		
d. Leie af Inventarium	1,035	55		
			2,053	73
7. Grundleie:				
a. Leie for Havnens Smediebygning . . .	50	"		
b. " " Bathuus til Redningsbaaden . . .	70	"		
c. " " endeel af Borgervagten	48	"		
			168	"
8. Forstjellige Indtægter			29	29
Summa			54,686	41

Udgift.

	Rr.	Ø.	Rr.	Ø.
1. Renter af Laan:				
a. Til Amtskommunefonden	1,767	57		
b. " Landmandsbanken for Laanet af 1874	3,255	68		
c. " Samme Do. " 1875	4,222	48		
d. " Livsforsikrings- og Forsørgelses- anstalten	2,858	42		
			12,104	15
2. Afdrag paa Laan:				
a. Til Amtskommunefonden	5,072	43		
b. " Landmandsbanken paa Laanet af 1874	1,294	32		
c. " Samme Do. " 1875	1,627	52		
d. " Livsforsikrings- og Forsørgelses- anstalten	1,691	58		
			9,685	85
3. Statter og Afgifter			35	52
4. Bidrag til Dækning af de med Statens Tilsyn med Havnen forbundne Udgifter			42	47
5. Lønninger:				
a. Havnefogden	1,000	"		
b. Havnebøgterne:				
Nattevagt B. Dam. . . 565 Rr. 60 Ø.				
" B. Hansen . . 620 — 50 —				
Dagvagt L. Kjelbsen . . 511 — " —				
	1,697	10		
c. Havnefasereren:	200	"		
			2,897	10
6. Nye Arbejder			6,319	94
7. Vedligeholdelse af Havneværkerne samt af Havnens Bygninger, Pladse og Veie			2,341	35
8. Omkostninger ved Oprensingsarbejder			1,892	66
9. Anskaffelse af Redskaber og andre Inven- tariiegjenstande			529	38
10. Vedligeholdelse af Redskaber og andre Inventariiegjenstande			2,640	88
11. Uforudsete Udgifter			491	18
12. Beholdning ved Aarets Udgang:				
a. Indestaaende i Banken	9,000	"		
b. Do. i Sparekassen	5,000	"		
c. Kontant	1,705	93		
			15,705	93
Summa			54,686	41

Gavnens Gjæld ved Udgangen af Aaret 1881.

1. Til Amtskommunefonden: Gaanet af 1857, oprindelig stort 114,000 Kroner, nu til Rest 40,372 Kr. 28 Ø.
2. Til Landmandsbanken: Gaanet af 1874 oprindelig stort 70,000 Kroner, nu til Rest 62,040 — 61 —
3. Til Landmandsbanken, Gaanet af 1875, oprindelig stort 90,000 Kroner, nu til Rest 80,607 — 79 —
4. Til Livsforfærings- og Forsørgelsesanstalten: Gaanet af 1876, oprindelig stort 70,000 Kroner, nu til Rest . . . . . 62,247 — 01 —

Tilfammen 245,267 Kr. 69 Ø.

H. Regnskab over Rønne Gavn's Lodspenge i Aaret 1881.

Indtægt.	Kr.	Ø.
Indbetalt af Toldkontrolløren	4,780	60
Summa	4,780	60
Udgift.		
1. Udbetalt til Lodsjerne	4,541	57
2. Indbetalt i Pensionsskonden 5 % af Lodspengene	239	03
Summa	4,780	60

1. Regnskab over Rønne Havns Lodsboesens Pensionsfond for Aaret 1881.

Indtægt.		Kr.	Ø.
1. 5 % af Lodsboesene i 1881		239	03
2. Indvundne Renter		83	42
	Summa	322	45
Udgift.			
Indsat i Sparekassen		322	45
	Summa	322	45

Fonden eier:

1. Ved Udgangen af 1880 indestod i Sparekassen 1,976 Kr. 03 Ø.
2. I Aaret 1881 er indsat . . . . . 322 — 45 —

Sålt 2,298 Kr. 48 Ø.

Overflag

over

Rønne Rjbstads Indtægter og Udgifter i Aaret 1882.

	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Indtægt.						
I. Forbentet Oberstud fra forrige Aar	.....	.	.....	.	17,000	..
II. Indtægt af Kapitaler, Eiendomme o. desl.:						
a. Rente af frugtbargjorte Kapitaler:						
1. Af Skolevæsenets Kapitaler	657	40				
2. Af Fattigvæsenets do.	25	68				
3. Af Grundfonden	1,283	13				
4. Af andre Kapitaler	1	20				
			1,967	41		
b. Indtægt af fast Eiendom:						
1. Afgift af St. Knuds Præstegaard	300	..				
2. For Jagten paa Kommunens egen Grund	30	..				
Tælleris	330	..	1,967	41	17,000	..

Udgift.

	Rr.	Ø.	Rr.	Ø.	Rr.	Ø.
I. Bidrag til:						
1. Statskassen:						
a. Vigningskat	1,350	"				
b. Andre Statter	"	"				
			1,350	"		
2. Amtrepartitionsfonden			7,300	"		
3. Amtsskolefonden			20	"		
					8,670	"
II. Byens Bestyrelse i Almindelighed:						
1. Lønninger og Pensioner m. v.:						
a. Løn til Sognepræsten	200	"				
b. " " Kapellanen	460	"				
c. " " Ræmneren	1,800	"				
d. " " Byraadets Sekretær	300	"				
e. " " Andre	"	"				
f. Pension til Ræmner Hoffmann	500	"				
			3,260	"		
2. Kontorholdsudgifter:						
a. Byraadet og Vigningskommissionen	500	"				
b. For Berigtigelse af Kjøbstadens Matrikulefort	50	"				
			550	"		
3. Udgifter ved Raadhuset			120	"		
					3,930	"
III. Fattigvæsen:						
1. a. Lønninger og Pensioner m. v.	700	"				
b. Kontorholdsudgifter	400	"				
			1,100	"		
2. Udgifter ved Fattiges Forsørgelse efter Fradrag af Refusion fra fremmede Kommuner			15,000	"		
3. Udgifter til Afstandiges Underhold og Varetægt			700	"		
4. Fattigvæsenets Bygninger			150	"		
5. Andre Udgifter			50	"		
					17,000	"
Sateris					29,600	"

	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Transp.					29,600	"
IV. Skolebæsen:						
1. a. Lønninger og Pensioner . . .	9,800	"				
b. Kontorholdsudgifter	10	"				
			9,810	"		
2. a. Skolebygninger	400	"				
b. Skoleinventarium og Under-						
visningsrekvisiter	500	"				
c. Brændsel	400	"				
			1,300	"		
3. Andre Udgifter			500	"		
					11,610	"
V. Rets- og Politibæsen:						
1. Lønninger og Pensioner:						
a. Bidrag til Amtsfonden til						
Politibetjentens Lønning m. v.	2,900	"				
b. Pensioner	120	"				
			3,020	"		
2. Delinventomkostninger			"	"		
3. Udgifter til Thing- og Arrest-						
huse samt Lønning til Rets-						
vidner			"	"		
4. Udgifter i Anledning af bene-						
ficerede Sager			"	"		
5. Andre Udgifter			"	"		
					3,020	"
VI. Den borgerlige militære						
Tjeneste					"	"
VII. Medicinalbæsen:						
1. Beneriske Syge						
2. Sygehuset			931	"		
3. Jordemødre			"	"		
4. Andre Udgifter			"	"		
					931	"
VIII. Byens Gader og Vete:						
1. Gaders Omlægning og Grund-			14,000	"		
forbedring						
Vateris			14,000	"	45,161	"

	Rr.	Ø.	Rr.	Ø.	Rr.	Ø.
Transp.			14,000	"	45,161	"
2. Gaders Istandsættelse og Ved- ligeholdelse			1,000	"		
3. Bivociene			1,000	"		
4. Tilsyn med Arbejderne			300	"		
					16,300	"
IX. Gadebelysning:						
1. Petroleum m. v.			842	"		
2. Lygternes Tænding, Slukning og Pasning			916	30		
3. Andre Udgifter			268	50		
					2,026	80
X. Den offentlige Reenlighed:						
1. Godtgjørelse til Renovatøren for Reenholdelse af Kommunens Gader og Pladse m. v.			400	"		
2. Andre Udgifter			25	"		
3. Sneefastning			150	"		
					575	"
XI. Vandforsyning						
XII. Brandvæsen:						
1. Lønninger			300	"		
2. Andre Udgifter			260	"		
					560	"
XIII. Indbærteringsvæsen						
XIV. De offentlige Lyktanlæg					260	"
XV. Renter af Gjæld					2,500	"
XVI. Afdrag paa Gjæld					3,000	"
XVII. Forøgelse af Attiver					382	78
XVIII. Andre Udgifter:						
1. Forbeholdsafgift			200	"		
2. Bidrag til Kirken			400	"		
3. do. " Eftermiddagsgudstj.			232	"		
4. Bidrag til offentlige og velgjø- rende Diemed			100	"		
5. Til Understøttelse af Trængende			400	"		
6. Skatter af Kommunens Eien- domme			50	"		
7. Udpantningsgebyrer efter Fra- drag af Refusion			15	"		
8. Andre Udgifter			500	"		
					1,897	"
XIX. Forbentet Overskud ved Årets Udgang					10,000	"
Summa					82,662	58

Overslag

over

København Havns Indtægter og Udgifter i Aaret 1882.

Indtægt.	Kr.	Ø.
1. Forventet Beholdning ved Udgangen af Aaret 1881:		
a. I Kontanter	1,000 Kr. „ Ø.	
b. I Sparekassen og Banken	15,000 — „ —	
	16,000	"
2. Renter:		
Af Kassebeholdningen	500	"
3. Afdrag	"	"
4. Optagne Laan	10,000	"
5. Havne- og Bropenge	36,640	"
6. Indtægter, som oppebæres af Havnesfogden	1,420	"
7. Grundleie:		
a. Af Smedien	50 Kr. „ Ø.	
b. For Plads til Regningsbaaden	70 — „ —	
c. For en Deel af Vorigerbagten	48 — „ —	
	168	"
8. Forskjellige Indtægter.	100	"
	Summa 64,828	"

Udgift.

	Fr.	Ø.
1. Renter af Laan:		
a. Af Laanet hos Amtskommunefonden, oprindelig 114,000 Kr., nu 40,372 Kr. 28 Ø.	1,562	64 Ø.
b. Af Laanet fra 1874 hos Landmandsbanken, oprindelig 70,000 Kr., nu 62,040 Kr. 61 Ø.	3,196	— 77 —
c. Af Laanet fra 1875 hos Landmandsbanken, oprindelig 90,000 Kr., nu 80,607 Kr. 80 Ø.	4,148	— 43 —
d. Af Laanet fra 1876 hos Livsfor- sikrings- og Forsørgelsesanstalten af 1871, oprindelig 70,000 Kr., nu 62,247 Kr. 01 Ø.	2,781	— 44 —
	11,689	Fr. 28 — 11,700 "
2. Afdrag paa Laan:		
a. Til Amtskommunefonden	5,277	— 36 —
b. " Landmandsbanken	1,353	— 23 —
c. " Samme	1,701	— 57 —
d. " Livsfor sikringsanstalten	1,768	— 56 —
	10,100	Fr. 72 Ø. 10,110 "
3. Statter og Afgifter af Havnens Eiendomme		50 "
4. Bidrag til Dækning af de med Statens Tilshn med Havnen forbundne Udgifter		60 "
5. Lønninger:		
a. Havnefogden: Løn . 800 Kr. " Ø. Personl. Tillæg . . . 200 — " —	1,000	Fr. " Ø.
b. Havnevægterne	1,697	— 10 —
c. Regnskabsføreren	200	— " —
	2,897	Fr. 10 Ø. 2,900 "
6. Nye Arbejder		27,000 "
7. Vedligeholdelse af Havneværker samt af Havnens Bygninger, Pladse og Veie		2,000 "
8. Omkostninger ved Oprensingsarbejder		4,000 "
9. Anskaffelse af Redstaber og Inventariegenstande		1,500 "
10. Vedligeholdelse af Redstaber og Inventariegenstande		3,500 "
11. Uforudsete Udgifter		1,008 "
12. Forventet Beholdning ved Aarets Udgang		1,000 "
	Summa	64,828 "